

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra psychologie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Sebepojetí u adolescentů, kteří mají zkušenost s náhradní rodinnou péčí a
nyní jsou v ústavní výchově

Self – esteem in Adolescents in Institutional Care with Foster Care
Experiences

Jitka Kubátová

Vedoucí práce: Mgr. Hana Novotná

Studijní program: Psychologie a speciální pedagogika

Studijní obor: Psychologie

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Sebepojetí u adolescentů, kteří mají zkušenost s náhradní rodinnou péčí a nyní jsou v ústavní výchově“ vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, 12. 7. 2017

.....

podpis

Ráda bych poděkovala Mgr. Haně Novotné za odborné vedení, inspiraci, nekonečnou trpělivost a v neposlední řadě za zprostředkování rozhovorů s chlapci.

Velký dík patří také všem účastníkům výzkumu, kteří byli ochotní se otevřít druhému člověku s tématy, která by si většina lidí raději nechala jen pro sebe.

Děkuji!

ANOTACE

Bakalářská práce je věnována problematice sebepojetí u adolescentů (16 – 18 let), kteří prožili část svého života v náhradní rodinné péči, a kvůli výchovným problémům jim byla nařízena ústavní výchova. Cílem práce je zmapovat, jak se adolescenti s těmito zkušenostmi vnímají a hodnotí, a zda, a případně jak se odráží jejich zkušenost s náhradní rodinnou péčí a ústavní výchovou na podobu jejich sebepojetí. Teoretická část práce se zabývá specifiky období adolescence, konstruktem sebepojetí, a systémy náhradní rodinné péče a ústavní výchovy v České republice. Praktická část představuje výzkum realizovaný s adolescenty v rámci kvalitativního paradigmatu. Podoba sebepojetí je zjišťována pomocí rozhovorů s chlapci. Výsledky analýzy dat jsou v závěrečné části podrobeny komparaci s dosavadními teoretickými poznatky v této oblasti.

KLÍČOVÁ SLOVA

adolescence, adopce, sebepojetí, náhradní rodinná péče, pěstounská péče, ústavní výchova

ANNOTATION

This thesis is devoted to the self-esteem in adolescent children (16-18 years), who have a long term foster care experience and due to their educational problems they have been ordered institutional care. The aim of the thesis is to explore how adolescents perceive and evaluate themselves with this experience and whether and how they reflect their experience with substitute family care and institutional care to their self-esteem. The theoretical part is focused on specifics of adolescence, theoretical construct of self-esteem, system of foster care and institutional care in the Czech republic. The practical part includes research with adolescents within the qualitative paradigm. The form of self-esteem is explored through interviews with boys. Results of the data analysis are compared in the final part with actual theoretical knowledge in this area.

KEYWORDS

adolescence, adoption, fostercare, institutional care, self-esteem, substitute family care

Obsah

1	ÚVOD.....	6
2	TEORETICKÁ ČÁST	7
2.1	Adolescence	7
2.1.1	Biologické změny	7
2.1.2	Psychické změny.....	8
2.1.3	Sociální změny.....	8
2.1.4	Utváření identity	8
2.1.5	Problémové chování a rizikový vývoj	12
2.1.6	Riziková mládež	12
2.2	Sebepojetí.....	13
2.2.1	Definice sebepojetí	13
2.2.2	Kognitivní aspekt já.....	14
2.2.3	Emoční aspekt já.....	14
2.2.4	Charakteristické znaky sebepojetí	15
2.2.5	Zdroje sebehodnocení	15
2.2.6	Sebepojetí v období dospívání.....	16
2.3	Náhradní výchova	17
2.3.1	Náhradní rodinná péče	17
2.3.2	Adopce	18
2.3.3	Pěstounská péče	18
2.4	Ústavní výchova.....	20
2.4.1	Ústavní výchova jako výchovné opatření.....	20
2.4.2	Ochranná výchova	21
2.4.3	Předběžné opatření.....	21
2.4.4	Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	21

2.4.5	Poruchy chování	23
3	EMPIRICKÁ ČÁST	25
3.1	Výzkumný problém.....	25
3.1.1	Cíl práce a výzkumné otázky.....	25
3.1.2	Typ výzkumu a metody sběru a zpracování dat	25
3.2	Výzkumný soubor	28
3.2.1	Účastníci výzkumu	29
3.3	Analýza dat.....	31
3.3.1	Kategorie u jednotlivých aktérů.....	32
3.3.2	Analýza kategorií	39
3.4	Závěrečná interpretace	45
3.5	Diskuze.....	49
4	ZÁVĚR	54
5	SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	55
5.1	Bibliografické zdroje.....	55
5.2	Elektronické zdroje	58
5.3	Legislativní zdroje.....	58
6	Seznam příloh	59

1 ÚVOD

Předkládaná práce je zaměřena na sebepojetí adolescentů, kteří prožili velkou část svého života v náhradní rodinné péči, ale kvůli různým výchovným problémům jim byla nařízena ústavní výchova. Cílem této práce je zmapovat, jaký mají adolescenti s těmito zkušenostmi náhled na sebe, jak se vnímají, jaké složky sebepojetí se u nich výrazně projevují a jakým způsobem ovlivňuje zkušenost s náhradní rodinnou péčí a nařízením ústavní výchovy podobu jejich sebepojetí.

Výběr tématu byl inspirován mými osobními zážitky z několika let intenzivního kontaktu s jedinci, které provázely nestandardní podmínky na počátku životní pouti, i v průběhu života. Na začátku selhala biologická rodina, a náhradní rodinná péče posléze také. Jakým způsobem chlapci prožívají skutečnost, že z náhradní rodinné péče museli odejít? Jak se zmíněné zkušenosti odráží v jejich sebepojetí? Rozhodla jsem se hlouběji proniknout do studia této problematiky, prozkoumat, jaká je současná podoba ústavní výchovy a náhradní rodinné péče, a jaké názory zastávají významní autoři u nás i v zahraničí. Jak se vnímají dospívající chlapci, kteří za 17 let svého života prožili to, co jiní lidé neprožijí za celý svůj život? Jaké hodnoty jsou pro dospívající chlapce nejdůležitější? V práci se snažím nabídnout odpověď na tyto a další otázky.

Teoretická část se zabývá čtyřmi hlavními tématy. Kapitola věnovaná adolescenci popisuje vývojové období pozdní adolescence se všemi jeho výraznými specifiky. Další kapitola nastiňuje teoretická východiska konstruktů sebepojetí, tak jak je chápou někteří významní autoři. Následuje kapitola o náhradní rodinné péči, kde jsou popsány jednotlivé formy náhradní rodinné péče v České republice. Poslední kapitola je věnována systému ústavní výchovy v České republice v současné době.

Empirická část předkládá vlastní výzkum. V rámci kvalitativního paradigmatu byl uskutečněn výzkumný proces, realizovaný skrze polostrukturované rozhovory s chlapci s dlouhodobou zkušeností s náhradní rodinnou péčí, kteří byli v době výzkumu umístěni do zařízení pro výkon ústavní výchovy. Konkrétní poznatky, získané v rámci uváděného výzkumného procesu, jsou dány do souvislostí se současnými teoretickými východisky a odbornou literaturou. V závěru práce se zamyslím nad limity práce a doporučeními pro další výzkum.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Adolescence

Pojem *adolescence* pochází z latinského *adolescens*, neboli dospívající, mladý. Dospívání je chápáno jako proces, kdy jedinec začíná v průběhu určitého vývojového období získávat kompetence dospělého člověka prostřednictvím důležitých biologických, psychologických a sociálních změn (Janošová, 2008).

Vágnerová (2005) uvádí, že dospívání je přechodné období mezi dětstvím a dospělostí. Autorka datuje dospívání mezi první a druhou dekádu života jedince. V tomto období osobnost jedince prochází zásadní proměnou, která se týká nejen jeho tělesné složky, ale též složky psychické a sociální. Určité biologicky determinované změny jsou výrazně ovlivněny psychickými a sociálními faktory, se kterými jsou v neustálé interakci.

Vágnerová (2005, str. 321) se domnívá, že adolescence je „*období hledání a přehodnocování, v němž má jedinec zvládnout vlastní proměnu, dosáhnout přijatelného sociálního postavení a vytvořit si subjektivně uspokojivou, zralejší formu vlastní identity.*“ Thorová (2015) dodává, že vytvoření identity umožní dospívajícímu určitou míru autonomie, která mu umožní samostatné fungování ve světě.

2.1.1 Biologické změny

Období dospívání představují dvě na sebe navazující fáze, raná adolescence a pozdní adolescence. Zevnějšek jedince se v průběhu dospívání mění v souvislosti s pohlavním zráním, tedy pubertou. Proměna tělesné stránky je významným signálem dospívání. Změna vzhledu je součástí identity, proto bývá adolescenty intenzivně prožívána. Příliš výrazná proměna těla může vést ke ztrátě sebejistoty a k pocitu ohrožení integrity vlastní osobnosti. Tělesný vzhled je sociálním reprezentantem osobnosti. Proměna dětského těla je provázena změnou chování lidí, se kterými je dospívající v kontaktu (Vágnerová, 2005).

2.1.2 Psychické změny

Dle Piageta (Piaget in Macek, 2003) můžeme ranou adolescenci chápat jako období formálních operací. Adolescent začíná operovat s abstraktními pojmy, je schopen uvažovat i o věcech reálně neexistujících, myšlení je pružnější, systematictější a komplexnější. V období adolescence je dítě schopné metakognice, uvažuje vědeckým způsobem (Thorová, 2015). Emoční prožívání se mění v souvislosti s hormonálním vyzríváním. Thorová (2015) popisuje extrémní citové projevy, náladovost, střídání pocitů přechází od pocitů méněcennosti k entuziasmu. Adolescenti bývají přecitlivělí a vztahovační, jejich reakce mohou být méně přiměřené a velice proměnlivé. Postupem času dochází ke stabilizaci prožívání (Vágnerová, 2005).

2.1.3 Sociální změny

V adolescenci dochází k proměně vztahů s vrstevníky i s dospělými. V průběhu dospívání se proměňuje i vlastní sebepojetí. Socializační rozvoj adolescentů ovlivňují nově nabyté kompetence. Dospívající se postupně odpoutává od rodiny, získává větší autonomii, dochází k proměně citového vztahu mezi adolescentem a jeho rodiči. Roste význam dyadických přátelských vztahů, dospívající se s vrstevníky ztotožňuje. Skupinová identita slouží jako zdroj jistoty a je přechodnou fází v rozvoji osobní identity (Vágnerová, 2005).

2.1.4 Utváření identity

Říčan (2009) a Thorová (2015) se shodují na tom, že vytvoření identity je primárním vývojovým úkolem adolescence. Vágnerová (2005) popisuje vytváření nového pojetí vlastní identity jako proces, v jehož průběhu dospívající usiluje o uskutečnění představy o tom, jaký by chtěl být. Dosažení identity je chápáno jako finální stádium adolescence. *„Je spojeno s prohlubováním sebereflexe, s aktivní potřebou vytvořit smysluplnou kontinuitu mezi vlastní minulostí, přítomností a budoucností.“* (Macek, 2003, s. 21)

K nejznámějším autorům věnujícím se oblasti vývoje identity patří E. H. Erikson. Erikson je autorem epigenetického modelu vývoje lidské osobnosti. Erikson rozděluje životní cyklus člověka do osmi stádií. Každé stádium se vyznačuje určitým psychosociálním konfliktem a krizí (Macek, 2003). Erikson (in Thorová, 2015)

se domníval, že každá etapa vývoje stojí na základech vyřešeného konfliktu předchozího stadia. Úspěšné zvládnutí krize se stává zdrojem vývojové síly, nezbytné k osobnostnímu růstu, jedinec je obohacován o pozitivní vlastnosti. Nepodaří – li se konflikt vyřešit, vývoj je narušen nebo stagnuje, do struktury osobnosti jsou integrovány negativní faktory jako nejistota, nedůvěra, zoufalství, doprovázené pocitem méněcennosti (Thorová, 2015).

Tabulka 1: Stadia psychosociální vývoje dle Eriksona

Stádium vývoje¹	Věk
bazální důvěra vs. bazální nedůvěra	Do 1 roku
autonomie vs. stud	1 – 3 roky
iniciativa vs. vina	3 – 6 let
pracovitost vs. méněcennost	6 – 12 let
identita vs. zmatečnost rolí	12 – 19 let
intimita vs. osamělost	20 – 25 let
generativita vs. stagnace	26 – 50 let
ego integrita vs. zoufalství	50 - + let

Stádium nazvané „*identita vs. zmatečnost rolí*“ odpovídá období dospívání. Evolučním úkolem je vytvoření identity vlastního já (ego-identity). Dospívající sjednocuje své předchozí zkušenosti se sebou do smysluplného celku (Macek, 2003). Vývoj identity v dospívání může být bouřlivý. Adolescent stojí na počátku samostatného života. Je běžné, že v této životní etapě dochází ke zmatečnosti rolí, vyvstávají otázky týkající se sexuální identity, může se objevit delikventní chování, a výjimečně může dojít k výskytu psychotických atak (Thorová, 2015). Dle Eriksona (in Thorová, 2015) jsou děti, kterým jejich rodiče umožnili hledání vlastní identity, méně ohrožené zmatečností rolí. Děti, které byly donuceny přizpůsobit se názorům svých rodičů, jsou ohroženy více.

¹ Překlad Thorová, 2015

Kanadský psycholog J. Marcia navazuje na Eriksonovo učení. Marcia se ve své praxi setkal s adolescentem, který měl podezření na schizofrenii. Duševní nemoc nebyla pravým důvodem psychotické ataky, nýbrž se jednalo o výraznou krizi identity. Inspirován tímto zážitkem se Marcia zaměřil na výzkum vývoje identity. Na základě výsledků svého výzkumu definoval čtyři stavy identity, které provázejí psychosociální vývoj dospívajících (Thorová, 2015)². Klíčové jsou pojmy *krize* a *závazek*. Krize (crisis) je fáze nespokojenosti, aktivního hledání a rozhodování. Závazek (commitment) je fáze investic a přijetí osobní odpovědnosti v různých oblastech života (Marcia, 1980).

Tabulka 2: Úrovně identity dle Marcii

	Stav identity			
	Uzavřená identita	Difúzní identita	Odložená identita, moratorium	Dosažená, autentická identita
Krize	Chybí	Může / nemusí být přítomná	Probíhá	Přítomná
Závazek	Přítomný (pasivně přijatý)	Chybí	Chybí nebo je vágní	Přítomný

- 1. Uzavřená identita (foreclosure):** Názory autorit jsou nekriticky akceptovány, jsou brány jako status quo. Dospívající přijímá závazek, aniž by přemýšlel o možných alternativách. Pasivně přebírá identitu od druhých osob, názory nepodrobuje kritickému myšlení. Sebepojetí se vytváří podle vzoru autority, bývá konformní a dogmatické. Zvláštní podobou přejaté identity je *negativní identita*, jedinec se vymezuje proti autoritě tím, že se stává jejím pravým opakem.

²Kritikové této teorie upozorňují, že není dodržena vývojová posloupnost a nelze úrovně identity považovat za vývojové milníky. Jedná se spíše o klasifikaci stavů identity (Thorová, 2015).

2. **Difúzní identita** (identity diffusion): Tato fáze vývoje identity je nejméně zralá a nejméně komplexní. Charakterizuje ji zmatečnost názorů, v této fázi se jedinec ani nepokouší klást si otázky, které by mu mohly pomoci k nalezení autentické identity.
3. **Odložená identita** (moratorium): Jedinec, který prožívá krizi identity, zatím nedefinoval své závazky, a pokud ano, bývají pouze vágní. Období moratoria se vyznačuje hledáním alternativních postojů, prožíváním nejistoty a úzkosti. Jedinec pocítuje strach ze závazku. Sebepojetí v rámci tohoto období není stabilní, jedinec osciluje mezi názory, přijímá jeden, aby jej zanedlouho vyměnil za jeho pravý opak.
4. **Dosažená identita** (identity achievement): Jedinec projde fází hledání, získá určité životní zkušenosti a začne tvořit své vlastní názory bez ohledu na názory autorit. Poté, co projde krizí a zvládne proces aktivního rozhodování v důležitých oblastech svého života, přirozeně dospěje k vytvoření vlastní identity. Člověk přijímá svou identitu. Sebepojetí je stabilní, je charakteristické sebepřijetím a vědomím vlastní hodnoty (Thorová, 2015).

Norská psycholožka, J. Krogerová (2000) se domnívá, že pořadí, ve kterém se z dospívajícího stává dospělý, je následující: rozptýlená identita → předčasné uzavření → moratorium → dosažení identity. Marcia (1980) považuje za nezbytné, aby statusu dosažení identity předcházela status moratoria. Předčasné uzavření, status moratoria a status difúzní identity jsou běžné fáze provázející dospívání. Pokud však přesahují až do dospělého věku, stávají se problematické.

Americká psycholožka R. Josselsonová nazvala proces vývoje identity **individuací** a popsala čtyři etapy vývoje identity. V rané adolescenci (12 – 13 let) začíná fáze **diferenciace**. Pubescent si začíná uvědomovat, že se svými názory liší od rodičů a vrstevníků. Vůči okolí je hyperkritický, zejména vůči dospělým a autoritám. V další etapě (14 – 15 let) přichází **fáze získávání zkušeností a experimentování**. Adolescent nabývá pocitu, že sám ví, co je pro něho nejlepší. Snaží se dosáhnout

autonomie, proti rodičům se vyhraňuje a soupeří s nimi. Dospívající je zaměřen na blízkou budoucnost a vyžaduje okamžité uspokojování svých potřeb. Následuje fáze **navazování přátelství** (16 – 17 let), kdy se obnovují vztahy s rodiči, přátelské a erotické vztahy nabývají na významu. Dospívající začíná přebírat zodpovědnost za své chování a jeho důsledky. **Konsolidace vztahu k sobě** (18 let – konec dospívání) je poslední fází. Dospívající si uvědomuje svou jedinečnost a autonomii. Upevňuje své postavení v širším časovém horizontu, ve vztahu k minulosti, k přítomnosti a budoucnosti (Josselson, 1980).

2.1.5 Problémové chování a rizikový vývoj

Období adolescence je obzvláště citlivé pro rozvoj tzv. rizikového chování. Rizikové chování je namířeno jednak přímo proti sobě samým, jejich duševnímu či tělesnému zdraví, ve druhém případě je rizikové chování spjato s ohrožením společnosti, tedy s újmou druhých lidí. Mezi nejčastější projevy problémového chování v současné době patří páchání trestné činnosti, agrese, násilí a šikana, užívání drog, kouření, poruchy příjmu potravy, sexuálně rizikové chování, sebevražedné pokusy i dokonané sebevraždy (Durkin, 1995, Schulenberg, Maggs, Hurrelmann, 1997 in Macek, 2003).

Zneužívání alkoholu a dalších drog v dospívání má negativní dopad na fungování jedince v dospělosti. Konzumace alkoholu a užívání drog zvyšuje riziko předčasného ukončení školní docházky, neplánovaného otěhotnění a předčasného rodičovství (Krohn, et. al., 1997). Důležitý rizikový faktor, který k období adolescence patří, představuje přirozená potřeba explorační a experimentační. Hledání vlastních hodnot, životního stylu a nových zážitků může adolescenty vystavovat ohrožujícím vlivům (Macek, 2003).

2.1.6 Riziková mládež

Matoušek (2005) poukazuje na novodobý sociální fenomén, tzv. *rizikovou mládež*. Selhává – li rodina ve svých základních funkcích, dochází k tomu, že jsou děti vystavovány situacím, na které jejich adaptační schopnosti nestačí. Matoušek podotýká, že děti, které nemají oporu v biologických rodičích vůbec, a jsou vychovávány v ústavních zařízeních, jsou vysoce náchylní k sociálnímu selhávání a stávají se oběťmi deprivacních vlivů.

2.2 Sebepojetí

Člověk je součástí světa, který poznává a hodnotí. Stejným způsobem poznává a hodnotí sám sebe, vytváří si kognitivní schémata sebe samého, prostředí, ve kterém se nachází a světa, ve kterém žije. Vybírá si takové informace, které jsou pro něho důležité a něčím jej upoutají, a na základě svých zkušeností je dále zpracovává. Snaha vytvořit si stabilní názor na sebe sama a na svět jako takový, působí do určité míry automaticky. Vědomí a prožívání sebe sama slouží k uspokojení potřeby jistoty a orientace. Vyzná – li se člověk ve světě, i v sobě samém, cítí bezpečí. Míra bezpečí ovlivňuje jeho rozhodování a posléze chování. Relativně ustálené sebepojetí představuje stabilizující a integrující činitel psychické aktivity (Vágnerová, 2010). Má – li sebepojetí plnit svou jednotící funkci v interakci člověka s prostředím, je nezbytná jeho pevná a stálá struktura. Potřebuje se však také přizpůsobovat změnám, ke kterým zákonitě dochází v rámci vývoje, a také změnám, které se objeví v životě nečekaně (Balcar, 1983). Stěžejní část této práce se zabývá sebepojetím chlapců, kteří byli vystaveni velkým životním změnám, kterým se přizpůsobovali různými způsoby. Jaké sebepojetí si tito chlapci vytvořili? Měly změny životních situací vliv na jejich sebepojetí? V další části práce se pokusím odpovědět na tyto a některé další otázky.

2.2.1 Definice sebepojetí

Blatný (2010, s. 107) vymezuje sebepojetí jako „*souhrn představ a hodnotících soudů, které o sobě člověk chová.*“

„V nejširším smyslu je sebepojetí percepcí sebe samého. Tyto percepce jsou formovány prostřednictvím zkušenost s prostředím (...) a jsou ovlivněny zvláště posílením z prostředí a od významných druhých.“ (Shavelson, Hubner a Stanton, 1976, s. 411)

Vágnerová (2010) uvádí, že sebepojetí vychází ze zkušeností a znalostí sebe sama. Tyto zkušenosti jsou vytvářeny na základě různých poznatků a emočních prožitků. Děje se tak v rámci srovnání s ostatními jedinci, ale především pod vlivem reakcí, postojů a názorů jiných lidí, zejména těch, kteří jsou pro daného jedince vnímáni jako důležití.

Thorová (2015) dodává, že se sebepojetí vyvíjí od dětství, formuje se na základě informací, které o sobě člověk získává sebereflexí, introspekci, prostřednictvím interakcí s druhými lidmi.

2.2.2 Kognitivní aspekt já

Kognitivní aspekt já zahrnuje obsah a strukturu sebepojetí. Veškeré informace o sobě samém (obsah), jsou kognitivně organizovány do smysluplných celků (struktura). Sebepojetí je vytvářeno v procesu socializace jedince, v rámci interakcí se sociálním prostředím. Přestože konkrétní obsah sebepojetí je u každého jedince různý, lze vysledovat společné znaky z hlediska obsahu sebepojetí (Blatný, 2010).

Vytváření obsahu sebepojetí probíhá paralelně s jeho vnitřní organizací neboli strukturací. Vágnerová (2010) se domnívá, že sebepojetí zahrnuje tyto dílčí aspekty: popis sebe sama, komplex názorů na sebe, míru sebeakceptace, sebehodnocení a schopnost regulovat vlastní projevy a akty chování.

Obsah sebepojetí je z vývojového hlediska charakterizován nepřetržitým narůstáním informací o sobě samém. Děti raného věku se při popisu sebe sama odkazují na vlastní činnost, významné osoby ze svého prostředí, a postoje. U adolescentů se při popisu sebe sama objevuje sebehodnocení, fyzické rysy a demografické charakteristiky (Markus, 1980, in Blatný, 2010). Kreitlerová a Kreitler (1987) zjistili, že při sebepopisu se objevují v různých věkových skupinách charakteristické významové kategorie. Adolescenti ve věku 16 – 18 let při sebepopisu preferovali dimenze sebepopisu činnosti a předpokladu k vykonávání těchto činností a fyzické aktivity.

Významným znakem sebepojetí, co se týká obsahu, je tzv. princip význačnosti (Greenwald a Pratkanis, 1984, in Blatný, 2010). Dle principu význačnosti jsou jednotlivé obsahy sebepojetí utvářeny kolem významných aspektů Já, které jedince odlišují od okolí nebo jsou pro něj určitým způsobem důležité.

2.2.3 Emoční aspekt já

Sebepojetí je souhrn představ o sobě, v němž je obsažen i vztah k sobě, který charakterizují emocionální prožitky pozitivity a negativity. Tento aspekt Já je ukotven v takových pojmech jako je sebedůvěra, sebevědomí, sebeúcta, sebehodnocení (Blatný, 2010). Zatímco kognice slouží jako prostředek poznávání, emoce představují rozměr

citového prožívání, který nabývá podoby emočního vztahu k sobě samému. Vztah k sobě plní důležitou úlohu v organizaci sebepojetí, umožňuje třídění informací o Já na základě jejich negativity či positivity, a také tím, že determinuje slučování podobných zkušeností (Fast, 1985, in Blatný, 2010). Mentální reprezentace afektivního vztahu k Já představuje sebehodnocení, tedy „*představu sebe z hlediska vlastní hodnoty a kompetence (ať už v jakékoliv oblasti – sociální, morální nebo výkonové)*“ (Blatný, 2010, s. 125). Vágnerová (2010) dodává, že sebehodnocení je proces, který závisí na různých faktorech, jako je osobnost jedince a jeho schopnosti, na sociálním prostředí a na zkušenosti s hodnocením ze strany významných druhých, kteří určují, za co a jak bude oceněn.

2.2.4 Charakteristické znaky sebepojetí

Sebepojetí má určité charakteristické znaky, které ovlivňují způsob, kterým sebepojetí funguje. Jedná se především o úroveň³ sebepojetí, jeho stabilitu⁴, konzistentnost⁵, harmoničnost, a komplexnost⁶. Celkové sebepojetí je souhrn a zobecnění dílčích složek (Vágnerová, 2010).

2.2.5 Zdroje sebehodnocení

Blatný (2010, str. 126) uvádí, že „*sebepojetí je produktem sociálního učení v procesu interakce osoba – svět*“. V procesu vytváření emočního vztahu k sobě a vzniku sebehodnotících kritérií je klíčové posílení z prostředí, důležitou roli hrají významní druzí. Rodiče, pečující osoby a důležití příbuzní utvářejí základy pro vznik sebehodnotících kritérií dítěte. Řada vývojových teorií potvrzuje, že rodičovská podpora patří k nejvýznamnějším prediktorům sebehodnocení a to i v období adolescence (Coopersmith, 1967; Harter, 1996; Rosenberg 1979). Harter (1990) zdůrazňuje rostoucí

³ Úroveň sebepojetí lze chápat jako signál osobní vyrovnanosti a spokojenosti, která vychází ze základních temperamentových a osobnostních rysů. Úroveň sebepojetí je vždy ovlivněna osobní zkušeností (Vágnerová, 2010).

⁴ Sebepojetí vykazuje určitou stabilitu v průběhu života. Můžeme jej přirovnat ke stabilitě schopností, či rysů osobnosti. V životě člověk prochází různými obdobími, kdy se sebepojetí mění, a také obdobími, kdy zůstává neměnné. Stabilita pojetí bývá nízká v dětství a s příchodem adolescence narůstá, v raném stáří začne opět mírně klesat (Vágnerová, 2010).

⁵ Konzistentnost neboli soulad sebepojetí. V rámci uchování harmonického obrazu o sobě samém, jedinec minimalizuje rozporuplné názory na sebe sama (Vágnerová, 2010).

⁶ Člověk se definuje různým množstvím charakteristik, které by měly být relativně vyvážené a ve vzájemném souladu (Vágnerová, 2010).

vliv vrstevnické skupiny v rané adolescenci, srovnatelný s rodičovskou oporou. Vnější hodnocení jsou v průběhu dospívání zvnitřňována a stávají se součástí sebepojetí (Blatný, 2010).

2.2.6 Sebepečetí v období dospívání

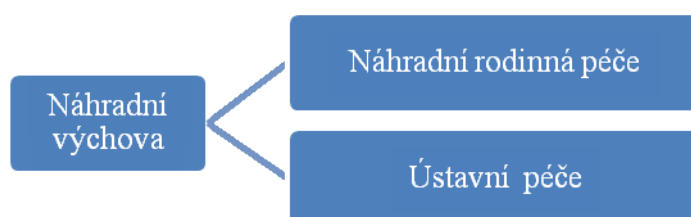
V období adolescence se sebepečetí mění, adolescent začíná uvažovat hypoteticky, přemýšlí nejen o tom, jaký je, ale i o tom, jaký by chtěl být. Dle Vágnerové (2012) je pozdní adolescence zaměřena na hledání a rozvoj vlastního sebepečetí. Dospívající se snaží propojit minulé zkušenosti s představami o budoucnosti a nalézt odpověď na otázku „*Kdo jsem?*“. Děti vyrůstající v náhradní rodině stojí před obtížným úkolem. Musí se vyrovnat s tím, že mají nevlastní rodiče, se kterými žijí, a vlastní rodiče, se kterými nežijí. Vnitřní pocit, že se od nevlastních rodičů v mnohém liší, může být při hledání vlastní identity⁷ komplikací.

⁷ Vágnerová (2012) používá pojmy identita a sebepečetí synonymně.

2.3 Náhradní výchova

Dítě má právo na náhradní výchovu, není – li možné, aby vyrůstalo ve své původní rodině. Selhává – li rodina v plnění svých základních funkcí, především pokud neplní funkci sociálně – výchovnou a zanedbává funkci emocionální, může být v zájmu dítěte umístit jej mimo jeho vlastní rodinu. Náhradní výchova se realizuje skrze náhradní rodinnou péči a ústavní výchovu (Bubleová, et al., 2011).

Obrázek č. 1: Náhradní výchova

2.3.1 Náhradní rodinná péče

O náhradní rodinné péči mluvíme v případě, kdy je dítě vychovááno jinými osobami, než jsou jeho biologičtí rodiče, v prostředí, které se nejvíce přibližuje prostředí přirozené rodiny. V současné době existuje 5 forem náhradní rodinné péče: Adopce (osvojení), pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, svěřeni do péče jiné osoby než rodiče, poručenství s péčí.⁸ Ve své práci se blíže věnuji adopci a pěstounské péči⁹.

Formy náhradní rodinné péče jsou legislativně ukotveny zákonem č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, zákonem č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Dostupné na: <http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>

⁹ Tyto formy náhradní rodinné péče byly zvoleny jako kritéria pro výběr do výzkumného souboru, z důvodu, že mají dlouhodobý charakter a měly by se nejvíce přibližovat životu v běžné rodině.

Obrázek 2: formy náhradní rodinné péče.

2.3.2 Adopce

Adopce neboli osvojení plní poslání, kterým je nahradit nezletilému dítěti milující a stabilní rodinné prostředí. Při osvojení přijímá manželský pár či jednotlivec opuštěné dítě za vlastní se všemi právy a povinnostmi, které by měli jako jeho biologičtí rodiče. Práva a povinnosti mezi osvojeným dítětem a jeho původní rodinou zanikají (Matějček a kol., 2002). Adopce představuje nejčastěji realizovanou podobu náhradní rodinné péče v České republice (Gabriel, Novák, 2008). O adopci rozhoduje soud na návrh osoby, jež má zájem dítě osvojit. Na základě soudního rozhodnutí je osvojitel (případně osvojitelé) zapsán do matriky jako rodič (případně rodiče) dítěte. K osvojení je nezbytný souhlas biologických rodičů osvojovaného dítěte (Zákon č. 89/2012 Sb.).

2.3.3 Pěstounská péče

Pěstounská péče je státem podporovaná forma náhradní rodinné péče, která zajišťuje dítěti dostatečné hmotné zabezpečení i adekvátní ohodnocení pro osoby, které se jej ujaly (Matějček, et al., 2002). Pěstounská péče zaujímá v České republice druhé místo v počtu dětí, u kterých je ročně realizována (Gabriel, Novák, 2008). O svěřeni dítěte do péče rozhoduje soud a pouze soud může toto rozhodnutí zrušit. Dítě může být svěřeno do společné pěstounské péče manželů, nebo do pěstounské péče fyzické osoby. Pěstoun je oprávněn zastupovat dítě v běžných záležitostech, jedná – li se o mimořádné události, je nutný souhlas zákonného zástupce. Dosažením zletilosti dítěte pěstounská

péče zaniká¹⁰ (Bubleová, et al., 2011). Dle občanského zákoníku (2012) je pěstounská péče upřednostněna před ústavní výchovou.

¹⁰ Pěstounská péče může být prodloužena do 26 let, pokud se dítě připravuje na výkon budoucího povolání (Bubleová et al., 2011)

2.4 Ústavní výchova

„Ústav je zvláštní fenomén: personál je v něm zaměstnán jako v jakékoliv jiné organizaci, pro klienty je však ústav dočasnou nebo trvalou náhradou domova.“
(Matoušek, 1999, str. 17)

V ústavní péči se setkávají děti, které mají soudně nařízenou ústavní výchovu, děti, které byly do zařízení svěřeny svými rodiči (resp. osobami, které jsou odpovědné za jejich výchovu), a děti, které soud svěřil do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (Bubleová, et al., 2011)¹¹. Ve své práci se zaměřím na jedince, kterým byla ústavní výchova nařízena soudně kvůli výchovným problémům.

Ústavní výchova je legislativně ukotvena v zákoně č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v zákoně č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, a v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

2.4.1 Ústavní výchova jako výchovné opatření

Ústavní výchova je výchovné opatření ukládané soudem v občansko – právním řízení dětem do 18 let. Je nařizována jedincům, jejichž výchova je vážně ohrožena či narušena, a jiná výchovná opatření nevedla k nápravě, také v případě, kdy rodiče dítěte nemohou ze závažných důvodů výchovu zabezpečit (Kaleja, 2011). Soud nařizuje ústavní výchovu na základě návrhu Orgánu sociálně právní ochrany dětí, nebo je dítě svěřeno do ústavní péče rodičem. V první řadě je soud povinen prozkoumat, zda je možné pro dítě zajistit výchovu v náhradní rodinné péči, která má přednost před ústavní výchovou. Pokud výchova v náhradní rodinné péči možná není, je dítěti soudně uložena ústavní výchova (Bubleová, et al., 2011). Opatření je ukončeno dovršením 18. roku života jedince (ve výjimečných případech je možné rozhodnutím soudu prodloužit toto opatření do 19. roku života). Bude – li možné zajistit dítěti náhradní rodinnou péči, nebo pomínou – li důvody nařízení ústavní výchovy, je soudu stanovena povinnost ústavní

¹¹ Také děti, kterých se týkají uvedené důvody současně.

výchovu zrušit. Ústavní výchova je vykonávána ve školských zařízeních a nemá trestní charakter (Slomek, 2010).

2.4.2 Ochranná výchova

Ochranná výchova je zvláštním druhem ochranného opatření. Je definována trestním zákonem a její účel je prevence, izolace a resocializace jedince, který se dopustil společensky nebezpečného činu. V trestním řízení může být uložena osobám mladistvým, ve věku 15 – 18 let. V občansko – právním řízení je ukládána všem osobám, které spáchaly mezi 12 – 15 rokem takový čin, který by byl u právně odpovědných osob stíhán výjimečným trestem. Dále může být ochranná výchova nařízena osobám mladším 15 let, pokud spáchaly čin, který by byl u právně odpovědných osob považován za trestný čin. Ochranná výchova je dle zákona vykonávána ve zvláštních zařízeních, ve kterých je zabezpečena příprava na budoucí povolání dospívajícího. V průběhu ochranné výchovy mladistvého může soud rozhodnout o podmíněčném umístění mladistvého mimo výchovné zařízení za předpokladu, že se jedinec bude řádně chovat a pracovat. Nesplní – li mladistvý tato očekávání, soud rozhodne o pokračování v ochranné výchově (Matoušek, Matoušková, 2011). Ochranná výchova se nezaznamenává do trestního rejstříku a nemá trestní charakter (Slomek, 2010).

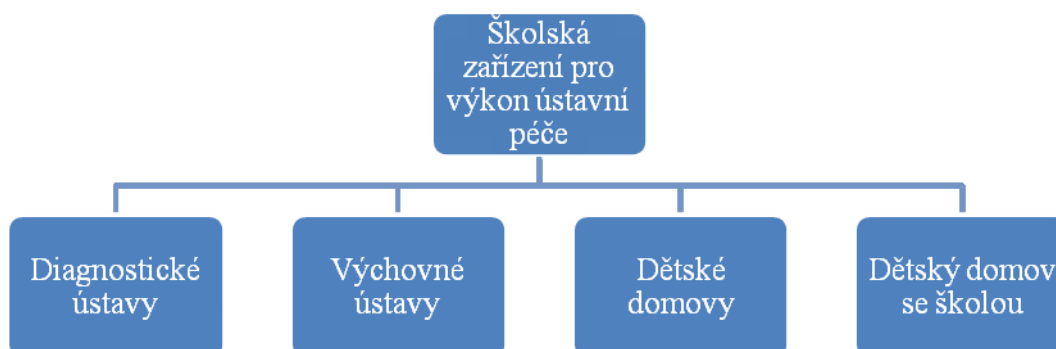
2.4.3 Předběžné opatření

Předběžné opatření je vydáváno soudem v naléhavých, akutních případech, je – li dítě či mladistvý ohrožen na životě, očitne – li se bez jakékoliv péče, nebo pokud je vážně narušen či ohrožen jeho vývoj. Toto opatření má krátkodobé poslání a soud následně rozhoduje, zda předběžné opatření zruší či nařídí ústavní výchovu. Předběžné opatření je vykonáváno ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy (Slomek, 2010).

2.4.4 Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

„Zákon č. 109/2002 Sb. a jeho novela č. 383/2005 Sb. v základní preambuli stanoví, že školskými zařízeními jsou dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy v další diferenciaci. Školskými zařízeními pro plnění diagnostických úkolů při výkonu ústavní či ochranné výchovy a předběžného opatření jsou diagnostické ústavy.“ (Slomek, 2010, s. 43)

Obrázek: Školská zařízení pro výkon ústavní péče

Výše zmiňovaná školská zařízení zajišťují péči (jinak poskytovanou rodiči dítěte, nebo osobami, kterým bylo rozhodnutím příslušného orgánu dítě svěřeno do péče) dětem, kterým byla nařízena ústavní výchova, nebo uložena ochranná výchova, rovněž dětem, u kterých bylo vydáno předběžné opatření. Nezaopatřené, nezletilé osobě mohou uvedená zařízení zajistit plné přímé zaopatření i po ukončení výkonu ústavní nebo ochranné výchovy, nejdéle však do 26 let a to za předpokladu, že se osoba připravuje na budoucí povolání a byly smluvně sjednány podmínky mezi nezaopatřenou osobou a zařízením (Slomek, 2010).

Diagnostický ústav

Diagnostický ústav plní funkci diagnostickou, výchovnou, vzdělávací, terapeutickou, sociální, koordinační a organizační (Kaleja, 2011). Zajišťuje komplexní vyšetření u dětí, kterým byla uložena ústavní nebo ochranná výchova. Pobyt v diagnostickém ústavu trvá zpravidla 8 týdnů, výchovné skupiny jsou rozdělovány podle pohlaví a věku dítěte (Bubleová, et al., 2011). Na základě komplexního vyšetření podává diagnostický ústav návrh o vhodném zařízení pro dítě. O umístění dítěte do konkrétního zařízení rozhoduje soud (Zákon č. 89/2012 Sb.).¹²

¹² Do roku 2014 rozhodoval o umístění dítěte do školského zařízení diagnostický ústav. Ustanovení § 971 občanského zákoníku od ledna 2014 změnilo praxi umisťování dětí s nařízenou ústavní výchovou do školských zařízení.

Výchovný ústav

Výchovný ústav plní především funkci výchovnou, vzdělávací a sociální. Pečuje o jedince starší 15 let pro závažné poruchy chování, jimž byla nařízena ústavní či ochranná výchova a ve výjimečných případech o děti mladší 15 let s nařízenou ústavní výchovou, s obzvlášť těžkými poruchami chování. Do výchovného ústavu může být umístěno i dítě starší 12 let, pokud jsou jeho poruchy chování extrémní, a z toho důvodu nemůže být umístěno v dětském domově se školou (Kaleja, 2011).

2.4.5 Poruchy chování

Poruchy chování¹³ se v současnosti stávají poměrně častým psychologickým a psychiatrickým jevem. Ptáček (2006, str. 8) definuje poruchy chování jako „*Opakující se stabilní vzorce chování, ve kterých jsou porušovány sociální normy, pravidla a práva druhých.*“ V průběhu jednoho roku musí být přítomny tři a více symptomů, přičemž jeden ze symptomů je v posledním půlroce přítomen trvale. Mezi symptomy jsou zahrnuty následující projevy chování: agrese k lidem, agrese ke zvířatům, ničení majetku, krádeže nebo nepoctivost, závažné porušování pravidel (Ptáček, 2006).

Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN – 10) vymezuje diagnostickou kategorii poruch chování (F91) pro děti s přetrvávajícím agresivním, vzdorovitým a asociálním chováním (Janský, 2004).

¹³ Poruchy chování uvádím, neboť patří k častým potížím chlapců, kterým je soudně nařízena ústavní výchova.

Tabulka 3: Klasifikace poruch chování dle MKN - 10

F 91	Poruchy chování
F 91. 0	Porucha chování vázaná na vztahy v rodině
F 91. 1	Nesocializovaná porucha chování
F 91. 2	Socializovaná porucha chování
F 91. 3	Opoziční vzdorovité chování
F 91. 8	Jiné poruchy chování
F 91. 9	Porucha chování NS

Výklady etiologie poruch chování

Bowlby (2010), autor tzv. deprivace teorie, věří, že situace v raném dětství významně ovlivňuje vývoj osobnosti a jejích poruch. Langmeier a Matějček (2011) navazují na Bowlbyho deprivace teorii, zdůrazňují význam neuspokojování základních psychických potřeb. Rohner (1986) ve své teorii akceptace a odmítání uvádí, že nechtěné, odmítané a citově strádající děti bývají méně empatické, mívají větší sklon k agresivnímu a hostilnímu jednání, které je sociálně nepřijatelné a je považováno za poruchové. Ptáček (2006) dodává, že nefunkční rodinné prostředí, vývoj dítěte v prostředí ohroženém sociálním vyloučením nebo sociálně nepřizpůsobivé chování rodičů dítěte jsou významné prediktory obtížného vývoje poruch chování.

3 EMPIRICKÁ ČÁST

3.1 Výzkumný problém

V empirické části bakalářské práce je představen výzkum, který byl realizován s chlapci, kteří byli adoptovaní nebo byli dlouhodobě v pěstounské péči a v době současné době pobývají v zařízení pro výkon ústavní výchovy. Cílem práce je nahlédnout, jak chlapci s těmito zkušenostmi prožívají sebe sama¹⁴.

3.1.1 Cíl práce a výzkumné otázky

Stanovení výzkumného cíle je klíčové pro samotný výzkum. Cílem práce je prozkoumat, jak se vnímají chlapci v adolescentním věku, kteří byli adoptovaní, nebo byli dlouhodobě v pěstounské péči a nyní jsou umístěni v ústavní výchově. Dílčím cílem je zmapovat, zda se střídání výchovných prostředí odráží na jejich sebepojetí.

V návaznosti na stanovení cílů práce byly položeny výzkumné otázky:

1. *Jak vnímají sebe sama adolescenti v ústavní výchově se zkušeností s náhradní rodinnou péčí?*
2. *Jaké složky sebepojetí se u těchto jedinců výrazně projevují?*
3. *Ovlivňuje zkušenost s náhradní rodinnou péčí sebepojetí jedince, případně jak?*
4. *Ovlivňuje nařízení ústavní výchovy sebepojetí jedince, případně jak?*

3.1.2 Typ výzkumu a metody sběru a zpracování dat

Vzhledem k povaze výzkumných cílů práce jsem zvolila výzkum v rámci kvalitativního paradigmatu. Předností kvalitativního výzkumu je, že výzkumník získává detailní popis a vzhled při zkoumání jedince, jedince zkoumá v přirozeném prostředí¹⁵(Hendl, 2005). Výběr metody sběru dat byl stanoven s ohledem na charakter

¹⁴ Problematikou sebepojetí dětí v náhradních formách rodinné péče se zabývají různí autoři, např. Ptáček (2011) ve své publikaci „Vývoj dětí v náhradních formách péče“, Vágnerová (2012) v knize „Psychický vývoj dítěte v náhradní rodinné péči“.

¹⁵ Zde se nabízí otázka, zda lze zařízení ústavní výchovy pokládat za přirozené prostředí.

výzkumu. Byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, prostřednictvím kterého byla získána data.

Inspirací pro design tohoto výzkumu byla zakotvená teorie (grounded theory). Strauss a Corbinová (1999, s. 14) uvádějí, že *„je to teorie induktivně odvozená ze zkoumání jevu, který reprezentuje. To znamená, že je odhalena, vytvořena a prozatímne ověřena systematickým shromažďováním údajů, jejich analýza a teorie se vzájemně doplňují.“* Výzkumník nevstupuje do výzkumu s teorií, kterou následně ověřuje. Přichází se zkoumanou oblastí a to, co je významné, nechává vynořit.

Švaříček (2007) uvádí, že rozhovor je nepoužívanější metodou sběru dat v kvalitativním výzkumu. V rámci metody zakotvené teorie se využívá polostrukturovaný rozhovor. Cílem polostrukturovaného rozhovoru je komplexní a detailní informace o zkoumaném jevu. V polostrukturovaném rozhovoru má výzkumník předem připravený seznam otázek, ale forma a způsob odpovědí zůstává volná. Styl odpovědi si respondent určuje sám dle svého uvážení (Ferjenčík, 2000).

Dle doporučení Švaříčka (2007) jsem na základně prostudované literatury vytvořila 6 základních okruhů, které vycházejí z výzkumných otázek. Na úvod jsem zvolila oblast osobních otázek (identifikační otázky, koníčky, trávení volného času), následovaly otázky týkající se biologické rodiny, náhradní rodinné péče, ústavní výchovy a důvodu umístění do ústavu, otázky zaměřené na interpersonální vztahy, významné osoby, životní hodnoty, dále na vlastní sebepojetí a na závěr otázky týkající se budoucnosti.

Ferjenčík (2000) upozorňuje na rizika rozhovoru, která spočívají především ve stylu komunikace výzkumníka a účastníka. Proto jsem při tvorbě polostrukturovaného rozhovoru dbala na užívání otevřených otázek, abych se vyhnula otázkám návodným a sugestivním. Otevřené otázky neohraničují možnosti odpovědi respondenta, vybízí k podrobnějšímu vysvětlování, umožňují lepší porozumění tomu, jak respondent určité skutečnosti chápe.

Při rozhovoru s účastníkem jsem se snažila zaujmout nehodnotící postoj. Vodáčková (2012) upozorňuje, že neverbální projev, jako údiv v hlase, nebo vyjádření pohoršení, může umocnit případný sugestivní účinek, proto jsem během rozhovoru

dodržovala neutrální tón hlasu a snažila jsem se vyhnout výrazným emotivním reakcím na odpovědi (při zachovávání autenticity).

Na začátku každého rozhovoru jsem se představila a poděkovala za účast na mém výzkumu. Nabídla jsem možnost tykání, kterou všichni účastníci přijali. Poté jsem stručně popsala, čeho se má práce týká, a ujistila jsem účastníky o anonymitě. Každému účastníkovi jsem vysvětlila pravidlo „STOP“, tedy právo odmítnout odpovídat na otázky, které by pro něj byly nepříjemné¹⁶. Poté jsem požádala o souhlas k nahrávání a znovu zdůraznila anonymitu. Všichni respondenti souhlasili s audiozáznamem rozhovoru¹⁷. Na závěr jsem se zeptala, zda je vše srozumitelné, a pokud bylo, pokračovali jsme k prvnímu okruhu otázek.

Dle Švaříčka (2007) by měly po představení následovat úvodní otázky, které podpoří spontánní vyprávění účastníka rozhovoru. Měly by být snadné a vyjadřovat empatii s účastníkem. Ferjenčík (2000) tento typ otázek nazývá „ice-breakers“¹⁸. Jsou to otázky, které se týkají témat, která jsou účastníkovi rozhovoru blízká a dobře známá. Z toho důvodu jsem jako první okruh zvolila „*Osobní otázky*“, ptala jsem se na školu, zájmy a trávení volného času, abych odlehčila případnou nervozitu a navodila příjemnou atmosféru.

Rozhovory s účastníky jsem posléze doslovně přepsala, délka rozhovorů se pohybovala od 40 do 60 minut. Délka rozhovorů byla do jisté míry limitovaná denním režimem diagnostického ústavu. Všechny rozhovory byly provedeny v DÚM v Lublaňské, na rozhovor jsme měli vyhrazenou soukromou místnost, abychom nebyli v průběhu rozhovoru ničím rušeni.

¹⁶ Žádný z chlapců pravidla STOP nevyužil, a to ani v případech, kdy jsme mluvili o šikaně, domácím násilí, a dalších velmi těžkých tématech.

¹⁷ Audiozáznam poskytuje zachování autentické a nestranné podoby rozhovoru, se všemi hlasovými projevy dotazovaného (Miovský, 2006).

¹⁸ „Ice-breaker“ neboli zahřívací otázka, V českém jazyce používaný idiom „prolomit ledy“

3.2 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor byl vybrán metodou záměrného výběru. Jedná se o postup, kdy jsou účastníci cíleně vyhledáváni na základě určitých vlastností. Tyto vlastnosti (nebo projevy této vlastnosti) či stav (např. příslušnost k určité sociální skupině) tvoří kritéria výběru. Na základě stanovených kritérií vyhledáváme pouze ty jedince, kteří je splňují (Patton in Miovský, 2006).

Tabulka 4: Kritéria výběru

1. Věk: 16 - 18 let2. Pohlaví: muž3. V minulosti: adopce, dlouhodobá pěstounská péče¹⁹4. V současnosti: nařízená ústavní výchova nebo předběžné opatření5. Bydliště: Česká republika

Hlavními aktéry mého výzkumu byli adolescenti, kteří prošli náhradní rodinnou péčí v podobě adopce nebo pěstounské péče a v době sběru dat pobývali kvůli výchovným problémům v zařízení pro výkon ústavní výchovy. Všichni chlapci byli v době sběru dat umístěni do Diagnostického ústavu pro mládež, Praha 2²⁰. Vyhledávání těchto jedinců probíhalo ve spolupráci s DÚM a zejména paní Mgr. Novotnou. Celkový počet zúčastněných bylo 6 chlapců.

Všechny rozhovory se uskutečnily v DÚM, byly domlouvány s ohledem na denní režim chlapců. Z důvodu zachování anonymity chlapců byla všechna křestní jména změněna.

¹⁹ Dlouhodobá pěstounská péče trvala více než 10 let

²⁰ Diagnostický ústav pro mládež, Praha 2 (DÚM). Zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy pro chlapce, kteří ukončili povinnou školní docházku až do 18 let (případně 19 let věku), kteří sem byli umístěni na základě soudního rozhodnutí o ústavní výchově, ochranné výchově či předběžném opatření.

3.2.1 Účastníci výzkumu

Tabulka 5: Účastníci výzkumu

Jméno	Věk	Důvod umístění	Doba pobytu v DÚM	Forma NRP ²¹	Podoba péče ²²	Doba trvání NRP
ADAM	16 let	výchovné problémy, promiskuita	4 měsíce	pěstounská	klasická	14 let
PETR	16 let	výchovné problémy, záškoláctví	21 dní	adopce	---	14 let
DANIEL	17 let	výchovné problémy, problém s alkoholem	3 měsíce	adopce	---	14 let
ŠIMON	17 let	výchovné problémy, problémové chování ve škole	3 měsíce	pěstounská	příbuzenská	11 let
DAVID	16 let	výchovné problémy, řízení auta bez oprávnění	14 dní	adopce	---	15 let
MATOUŠ	17 let	krádeže	20 dní	pěstounská	klasická	10 let

Charakteristika aktérů

ADAM

Adam byl do ústavní péče umístěn na podnět své matky, pěstounky, z důvodu výchovných problémů a promiskuity. V době sběru dat pobýval v ústavu přibližně 4 měsíce, prošel ústavem v Lublaňské a nyní je umístěn do výchovné skupiny při DÚM (Vratislavova 2, zkráceně "Vratislavka"). Je mu 16 let, v pěstounské péči byl od dvou let. V pěstounské rodině žil s matkou, otcem a nevlastní sestrou. Nyní jsou v telefonickém kontaktu, ale domů nejezdí. Adam momentálně studuje na obchodní akademii v Praze. Partnerský vztah nemá.

²¹ Náhradní rodinná péče

²² Pěstounská péče může být příbuzenská, kdy se dítěte ujmou příbuzní, nebo klasická, kdy o dítě pečují cizí osoby.

PETR

Petr byl do ústavní péče umístěn z důvodu agresivního chování, záškoláctví a neshod v rodině. V době sběru dat byl v ústavní péči 3 týdny. Je mu 16 let, ve věku 6 měsíců byl adoptován, posléze byl rodinou adoptován i jeho mladší bratr. V adoptivní rodině bydlel s matkou, otcem, mladším bratrem a mladší nevlastní sestrou, se všemi zůstává v kontaktu. Petr v současné době studuje na hotelové škole, obor číšník. Má půlroční partnerský vztah.

DANIEL

Daniel byl do ústavní péče přijat z důvodu agresivního chování, záškoláctví a problémů s alkoholem. V době sběru dat byl v ústavu 3 měsíce. Matka jej adoptovala sama, když byly Danielovi 3 měsíce. V adoptivní rodině žil s matkou, otcem, když bylo Danielovi 8 let, tak se rodičům narodila dvojčata. Ve věku 9 let se přestěhoval k prarodičům, ale kvůli výchovným problémům byl umístěn do ústavu. S adoptivní matkou zůstává v telefonickém kontaktu. Daniel v současné době nechodí do školy, tři roky pracuje jako silničář, se svou prací je spokojen. Momentálně nemá partnerský vztah.

ŠIMON

Šimon byl umístěn do ústavní péče především kvůli problémovému chování ve škole, které potom generovalo další neshody doma s babičkou. Šimon prošel pobytem v DÚM a nyní je umístěn ve výchovné skupině při DÚM (Vratislavova 2, zkráceně "Vratislavka"). Ústavní péči si chce prodloužit, aby mohl dodělat školu, nyní je tam 3 měsíce. Momentálně studuje obor zámečník, škola ho baví. Šimon byl od 7 let v pěstounské péči své babičky, střídavě s vlastní matkou, která se zotavovala po rozvodu (domácí násilí). Šimon má vlastní starší sestru, která šla do pěstounské péče dříve než on. S matkou a babičkou zůstává v kontaktu. Partnerský vztah momentálně nemá.

DAVID

David byl umístěn do ústavní péče z důvodu výchovných problémů a řízení auta bez řidičského oprávnění. V ústavu pobýval v době sběru dat dva týdny. V jednom roce byl adoptován do rodiny, kde již jeden chlapec adoptován byl. Později se rodičům narodili dva další bratři. Před umístěním bydlel David spolu se třemi bratry a matkou, nyní se rodiče rozvádějí. S rodiči si David rozumí dobře, s bratry také, zůstávají v intenzivním kontaktu. David navštěvoval obor automechanik, ale rozhodl se skončit. Od nového školního roku je přijat na obor letecký mechanik (uvidí se, zda to bude z ústavního zařízení nebo z domova). V současné době má roční vztah, s přítelkyní jsou v telefonickém i dopisovém kontaktu.

MATOUŠ

Matouš byl umístěn do ústavní péče kvůli krádežím. Pochází z 9 dětí, v půl roce byl matce odebrán. Svě dětství strávil v různých dětských domovech (celkem byly 4), uvedl, že „vždy utekl“. Ve věku sedmi let si jej vzala do pěstounské péče rodina, ve které pobýval až do doby umístění v ústavu. Žil s pěstounkou, pěstounem, nevlastním bratrem a nevlastní sestrou. Svě vztahy s rodinou hodnotí kladně, zůstávají v telefonickém kontaktu. V současné době je ve vztahu (3,5 roku), s přítelkyní plánují rodinu.

3.3 Analýza dat

Postup zakotvené teorie zahrnuje celkem tři etapy. Nejprve se výzkumník věnuje sběru dat, směřující k jejich teoretickému nasycení, dále provádí kódování dat, s cílem vytvořit základní kategorie, aby mohl následně konstruovat teorii (Švaříček, Šed'ová, 2007).

V této části popíšu postup při analyzování nasbíraných dat. Pro tuto práci jsem použila metodu otevřeného kódování. Proces kódování představuje operace, pomocí kterých jsou data rozebrána, a složena novým způsobem. Analyzovaný text je rozdělen na jednotky, kterým jsou přiděleny kódy. Poté, co jsou vytvořeny kódy, je možné přejít k jejich kategorizaci (Švaříček, Šed'ová, 2007).

V první fázi procesu kódování jsem důkladně pročítala přepsané rozhovory s chlapci. Jevy a témata, která se zdála významná, nebo se objevovala opakovaně, jsem zvýraznila a přiřadila jim kódy, které odpovídaly povaze obsahu dat. V této fázi jsem neupřednostňovala pouze témata, týkající se sebepojetí, ale všechna, která se jevila jako důležitá.

V další fázi jsem se soustředila na to, jakým způsobem se tato témata dotýkala sebepojetí a opět je označila kódy. Tímto postupem jsem vytvořila seznam kódů, který jsem poté systematicky roztrídila do kategorií, které sjednocovaly obsahově podobné kódy.

3.3.1 Kategorie u jednotlivých aktérů

Nyní popíšu významné kategorie u jednotlivých účastníků výzkumu. Při zpracovávání dat z rozhovorů jsem se zaměřovala na charakteristické znaky každého jedince, které se prolínaly celým rozhovorem. Společné znaky tvoří kategorie, které nastiňují důležité oblasti v sebepojetí jednotlivých účastníků. Jsou to základní pilíře, na kterých chlapci utváří náhled na sebe a vlastní sebehodnocení. Týkají se především sebeobrazu, charakteristických rysů osobnosti, životních hodnot, vztahů přátelských i rodinných, významných osob a budoucnosti.

ADAM

Kategorie:

❖ *Sebeobraz, homosexuální orientace, humor jako přednost, vazba na rodinu, emocionalita a agresivita, vzhled*

Adam má představu o sobě samém propracovanou důkladně. Téma, které prostupuje celým rozhovorem je homosexuální orientace, která se prolíná napříč oblastmi jeho života, souvisí i s umístěním ve výchovném zařízení. Svě vlastnosti velmi často vztahuje k sociálním situacím, oceňuje na sobě především veselost, přátelskost, otevřenost. Smysl pro humor pokládá za jednu ze svých předností. Další klíčové vlastnosti jsou podle Adama jeho optimismus a cílevědomost. Svou slabou stránku vidí ve výrazné emocionalitě, především ve výbušnosti. Sám sebe popisuje jako „*cholerik, výbušný, žárlivý*“. Za jednu z klíčových komponent jeho sebepojetí považuje lásku,

kteřou Adam považuje za ctnost ve vztazích rodinných i přátelských. Důležitou roli v Adamově sebezpojetí hraje jeho vzhled. Velmi dbá na to, jak vypadá a působí na druhé lidi²³.

Vztahy považuje Adam za nejvýznamnější oblast svého života. Nejdůležitějšími osobami jsou pro Adama matka a sestra. Oceňuje jejich trpělivost, oddanost, lásku a vědomí, že v nich má oporu. Přátelství hraje v Adamově životě důležitou roli, má více kamarádek než kamarádů. Nejlepšího přítele nemá, z důvodu, že neuznává rozdělávání přátel na nejlepší a dobré. Na partnerství nahlíží Adam skřze období experimentování. U partnera vzhled neřeší (na rozdíl od svého vzhledu), důležité je pro něj chování, osobnost a povahové vlastnosti.

Zkušenost s ústavní výchovou vnímá jako období, kdy si mohl uvědomit důležité věci, pro sebe hodnotí tuto zkušenost jako investici do budoucna. Nyní své vztahy vnímá jako kvalitnější. Adam má velké plány do budoucna, chtěl by dodělat školu a poté žít v zahraničí, stát se překladatelem. V této oblasti svého života sám sebe vnímá jako ambiciózního, cílevědomého.

PETR

Kategorie:

❖ *Sebeobraz, emocionalita a agresivita, humor jako copingová strategie, vazba na rodinu, partnerství, přátelství*

Petr utváří základy svého sebezpojetí skřze zážitky z dětství, které hodnotí jako velice psychicky náročné. Petr si uvědomuje, že v období dětství prošel mnoha zkušenostmi, které se podobají zkušenostem dospělého člověka²⁴. Sám na sobě Petr oceňuje to, že ve druhých vzbuzuje důvěru, umí udržet tajemství, je přátelský a umí vycházet s lidmi. Humor představuje určitou copingovou strategii, Petr si rád dělá legraci i z vážných věcí. Humor v rozhovoru užívá v situaci, kdy se cítí nejistě. Jako slabou stránku vidí svoji náladovost, impulzivitu a tvrdohlavost. V Petrově

²³ (...) „vstanu třeba v pět, a v sedm odcházim, sprchuju se klidně dvakrát denně, hodně si hlídám ten vzhled no. I to oblečení, jaký si vezmu, aby sem si nevzal dva dny po sobě stejný věci. Abych nějak vypadal no.“

²⁴ Zařizování věcí na úřadech, placení nájmu, aj.

sebehodnocení převažují negativní charakteristiky. Své kvality více nahlíží očima druhých lidí, záleží mu na tom, jaké vlastnosti jsou pro ně důležité.

U Petra se vazba projevila především ve vztahu k adoptivní matce. Rodinu a rodinné vztahy (v pozici sebe jako dítěte) považuje Petr za nejdůležitější i v současné situaci, kdy pro něj má partnerský vztah velký význam. Rodina má vysokou hodnotu. Partnerský vztah je zdrojem porozumění a opory, ale také mnoha problémů. Petr si za ním stojí a má pro něj velkou váhu i navzdory tomu, že mu přináší problémy ve vztahu s matkou. K přítelkyni cítí silné pouto, stejně tak k jejím dětem. Přátelé hrají v Petrově životě také významnou roli, sám sebe hodnotí jako „člověka, který umí vyjít s každým“.

Zkušenost s ústavní výchovou hodnotí kladně, bude mít šanci ukázat lidem, jaký je.

DANIEL

Kategorie:

❖ *Sebeobraz, pozice oběti, emocionalita a agresivita, pracovitost jako přednost, důvěra, vazba na „druhou rodinu“, podobnost jako zdroj porozumění, láska jako ctnost*

Rozhovor s Danielem je podbarven zklamáním. Vzhledem k výpovědi se ukazuje, že se přiklání k „pozici oběti“²⁵ a má tendenci k černobílému vidění²⁶. Základy Danielova sebepojetí byly postaveny na zážitcích z dětství, které formovaly jeho náhled na sebe a na druhé.

Impulzivita je vlastnost, se kterou se Daniel ztotožňuje. Při popisu svých povahových vlastností zůstává Daniel spíše na povrchu, za svou přednost považuje pracovitost. Daniel sám sebe vnímá jako „milovníka volantu a řidiče“, od dětství se věnuje mechanizaci, a tato oblast ho naplňuje. Daniel sám sebe hodnotí jako člověka, který se navenek přetvařuje, v nitru cítí smutek. Z toho důvodu vyhledává samotu a

²⁵ „Já jsem vlastně viděl, že oni všechno mají a já nemám nic. Já jsem se musel vždycky strašně doprošovat a ještě mi to bylo... když mi měli něco dát tak to bylo s takovým odporem prostě.“

²⁶ „...do těch 8 let to všechno bylo super, rodina mě milovala, já je taky.... v 8 letech přišli na svět další dva sourozenci, pravý teda, a od té doby cítím nelásku k sobě.“

nemá zájem o pozornost druhých lidí. V nitru sám sebe vnímá, jako velmi citového, ale nedává to znát. Za svou slabou stránku považuje to, že je uvnitř „slabý“. Podobně jako Petrovi, Danielovi připadá, že ve svém věku má příliš mnoho neadekvátních zkušeností²⁷.

Téma důvěry je pro Daniela rozporuplné. Na jednu stranu sám sebe hodnotí jako příliš důvěřivého²⁸ (což považuje za slabost), a zároveň se popisuje jako nedůvěřivý, mnohokrát se v druhých zklamal a je přesvědčený, že ho druzí chtějí pouze využívat. Rozhodl se, že nikdy nebude lidem dávat druhou šanci, protože jí sám také nedostal. Jako křivdu cítí i to, že jej lidé odsuzovali a hodnotili podle jeho „pověsti“.

Klíčová je pro Daniela podobnost osudu. Nejužší vztah má Daniel se svojí „druhou rodinou“, jsou to přátelé, kteří ho přijali mezi sebe, a mají podobné životní příběhy, což pro Daniela představuje zdroj porozumění a bezpečí. „Druhá rodina“ je pro Daniela důležitá zejména proto, že se na ně může spolehnout v krizových situacích. „Druhá rodina“ mu postačuje a o další lidi nemá zájem. Vážný partnerský vztah dosud neměl, ale je přesvědčen, že až najde svoji „druhou polovičku“²⁹, tak bude šťastný. Za největší ctnost považuje lásku, podporu a byl by rád, aby jeho partnerka měla podobný osud, aby si rozuměli. Záleží mu na tom, aby zajistil, aby se jeho rodina měla dobře a byla šťastná. Ačkoliv to nepadlo explicitně, z jeho výpovědi vyplývá, že chce pro svou rodinu to, co sám velmi postrádal.

Daniel prošel řadou ústavních zařízení, toto období hodnotí negativně³⁰. Nynější zkušenost hodnotí spíše kladně, vnímá, že ho tato zkušenost posunula a byla mu nabídnutá pomocná ruka. Do budoucna by Daniel rád založil rodinu a pokračoval v práci, která ho baví. V delším časovém horizontu si chce rozšířit své dovednosti a pracovat v zahraničí.

²⁷ „mám prožito to, co 30 letej chlap“.

²⁸ „..., to je právě ta moje blbá vlastnost, že důvěřuju. Jsem strašně důvěřivej.“

²⁹ Přemýšlím nad tím, že pro Daniela pojmy „druhá rodina“ a „druhá polovička“ nemusí znamenat pouze řečnické obraty. Mohou nabývat hlubšího významu, kdy Daniel cítí neúplnost a hledá něco, co by mohlo prázdnotu zaplnit.

³⁰ Prožil dlouhodobou šikanu, vzpomínky z ústavních zařízení jej provázejí dodnes, má problémy se spánkem.

ŠIMON

Kategorie:

- ❖ *Sebeobraz, studovaný obor jako jistota, vazba na babičku, zlobení jako přednost, vztahy jako zdroj důvěry a pomoc v krizových situacích, projevy agrese, negativní vzor*

Z analýzy dat vyplynulo, že Šimon nemá představu o sobě do hloubky propracovanou. Svě vlastnosti téměř nedokáže popsat a není schopen náhledu na sebe samého očima druhých³¹. Vzhledem k tomu, že Šimon se pohybuje v rovině konkrétního uvažování, představu o sobě nejlépe vyjadřuje v konkrétních situacích: ve škole, mezi přáteli. Celkový náhled na sebe je u Šimona plochý, sám sebe hodnotí následovně: „*jsem průserář, nic³², normální, slušnej*“. Za svou silnou stránku považuje Šimon studovaný obor – zámečnick. Slabé stránky Šimon nahlíží přes tyto aktivity: vytírání, uklízení. Šimon udává velmi omezené množství povahových vlastností. Pokud jsem mu při rozhovoru např. nabídla pro představu výčet nějakých vlastností, pouze některé zopakoval. Problém s výbušností u Šimona (jako u jediného z účastníků) nehraje významnou roli. Sám sebe popisuje jako klidného, se zvládním negativních emocí nemá potíže. Ačkoliv při popisu sebe Šimon užívá slov „*klidný, slušný*“, v jeho chování jsou viditelné prvky agresivního chování, které se projevuje především ničením majetku.

Hlavním tématem v jeho životě je škola. Se školou se pojí většina jeho zážitků a zkušeností a také problémů. Pro Šimona je snazší popisovat sám sebe skrze školní situace. Vlastní sestra je důležitou osobou, pomáhala Šimonovi v průběhu školní docházky.

Významnou osobou v Šimonově životě je babička, Šimon na ní oceňuje její oddanost, pomoc, sebe v tomto vztahu vnímá jako toho, kdo „to zkazil“. Se sestrou má Šimon dobrý vztah. V přátelství je pro Šimona důležitá důvěra, pomoc a podpora v krizových situacích. Sám sebe Šimon hodnotí jako někoho, kdo se chová

³¹ „Co na tobě může kamarád mít rád?“ „To nevím. To vám neřeknu takhle. To nevím, to nepoznám.“

³² „Průserář. Teda byl jsem, teď průsery moc nedělám, skoro vůbec.“ „Takže jsi byl průserář a kdo jsi teď?“ „Teď nic. Ty průsery nedělám“

v přítomnosti kamarádů rozdílně než před ostatními lidmi, sám sebe popisuje jako „*upovídanej a srandista*“³³. K dalším vlastnostem se nedokáže vyjádřit, na dotazy, jak se vnímá očima druhých, odpovídá „*nevím*“. Krušné zkušenosti z dětství determinovaly Šimonův nynější náhled na partnerské vztahy. Sám mít rodinu nechce, chce být sám.

Zkušenost s ústavní výchovou vnímá pozitivně, sám zažádal o prodloužení ústavní výchovy, aby mohl pokračovat ve vzdělávání. Šimon se věnuje oboru svářeč, tato oblast ho zajímá a baví, sám se pro ni rozhodl. Představu o své budoucnosti má jasnou, chce se vyučit a přemýšlí o práci v zahraničí.

DAVID

Kategorie:

❖ *Sebeobraz, potřeba opory, obava ze ztráty jistoty, emocionalita a agresivita, starostlivost jako ctnost, vazba na rodinu, přátelé jako vzor, pomoc v krizových situacích, partnerka jako zdroj opory a pomoci*

Téma, které prostupuje rozhovor s Davidem je výrazná potřeba opory, mít někoho na koho se může spolehnout. Své vlastnosti popisuje David očima druhých, jak na něj nahlíží lidé, přítelkyně, rodina. Je pro něj důležité ukázat, že „to zvládne“, je zde potřeba uplatnit se ve společnosti. Za svou důležitou vlastnost považuje přátelskost, starostlivost³⁴ a spolehlivost. Nevyřčené téma, které se u Davida silně projevuje je nejistota a obava ze ztráty kontroly. Za slabou stránku považuje David přehnanou důvěřivost. Emocionalita a agresivita patří k zmiňovaným tématům. Určité emoce (např. smutek) umí svými slovy „*nedávat to najevo*“. David by sám sebe zhodnotil jako impulzivního spíš dříve, v zařízení ústavní výchovy se učí jak s emocemi pracovat lépe. Přestože David klade důraz na nemateriální hodnoty, materiální také velice oceňuje. Nejdůležitější jsou pro Davida vztahy: s rodinou, s přáteli, s partnerkou. Tyto vztahy přináší bezpečí, důvěru a pomoc při krizových situacích. Své přátele vnímá David jako vzor toho, čeho by chtěl dosáhnout.

³³ Při rozhovoru Šimon upovídaný nebyl, často odpovídal jedním slovem, nejčastěji „*nevím*“

³⁴ Stará se o přítelkyni, která trpí vážnou nemocí

David vnímá zkušenost s ústavní výchovou jako šanci přehodnotit a zamyslet se nad tím, čeho je schopný. Uvědomuje si, že se dříve choval jinak, teď chce „předvést to nejlepší, co jde“.

MATOUŠ

Kategorie:

❖ *Sebeobraz, emocionalita a agresivita, vazba na rodinu, přátelství jako zdroj zábavy, pomoc v krizových situacích, podobnost jako zdroj jistoty, láska jako ctnost, revolta, budoucnost jako realita*

Přímost je téma, které prostupuje rozhovorem s Matoušem. Nesnaží se příkrášlovat skutečnost. Není zcela jasné, jakou představu o sobě Matouš chová. Z odpovědí je znát, že svým názorům nedává velkou váhu³⁵, záleží mu především na tom, jak jej vidí přítelkyně. Impulzivitu a neschopnost se kontrolovat považuje Matouš za své nejvýraznější slabé stránky. Ačkoliv sám sebe popisuje jako impulzivního, jeho projev je klidný. Ve vztahu k autoritám je citelná určitá revolta.

Přátelské vztahy jsou pro Matouše zdrojem zábavy. Podobnost (stejně zájmy, stejné zkušenosti) je důležitá ve vztazích s blízkými přáteli. Rodina a rodinné zázemí je pro Matouše nejdůležitější, především proto, že si uvědomuje, jaké je to být dítětem, které nemá rodiče³⁶. Rozdíl mezi životem v dětském domově a životem v rodině si hluboce uvědomuje. Za nejcennější považuje čas strávený s rodinou, pocit, že se o něj někdo zajímá. Matouš má dlouhodobý partnerský vztah, s přítelkyní plánuje rodinu. Sám na sebe pohlíží očima své přítelkyně a její názor na něj bere jako směrodatný k případným změnám.

Zkušenost s ústavní výchovou nahlíží Matouš jako příležitost ke změně, kterou může využít ve svůj prospěch, když bude chtít. Na budoucnost se Matouš dívá realisticky. V závislosti na možném těhotenství přítelkyně si hodlá zajistit stálé zaměstnání.

³⁵ „Co máš na sobě rád?“ „Mně je to nějak jedno, mně na sobě nezáleží, spíš na přítelkyni.“

³⁶ Matouš strávil velkou část svého života v dětských domovech

3.3.2 Analýza kategorií

V této části práce se budu zabývat kategoriemi, které se u účastníků výzkumu celkově projeví jako zvláště významné. Při zpracování dat se mnohá témata opakovala, a proto shrnuji podobné oblasti pod jednu zastřešující kategorii. Protichůdné názory také slučuji v jednu kategorii, která rozlišuje opačné póly jedné oblasti.

Tyto kategorie jsou:

- ❖ **Sebeobraz**
- ❖ **Vazba**
- ❖ **Důvěra**
- ❖ **Emocionalita a agresivita**
- ❖ **Humor jako přednost**
- ❖ **Aktivní já / pasivní já**
- ❖ **Pomoc v krizi**
- ❖ **Životní hodnoty**
- ❖ **Biologická křivda**
- ❖ **Pomocná ruka**

SEBEOBRAZ

Sebeobraz je jedno z hlavních témat výzkumu. Náhled na sebe, tedy sebeobraz, je širokou kategorií. Z toho důvodu byla kategorie rozdělena na tyto oddíly: já, mé vlastnosti, já očima druhých. Chlapci odpovídali na otázky typu „*Jak bys sám sebe popsal?*“, „*Můžeš popsat své vlastnosti?*“, „*Co na tobě kamarádi oceňují?*“

Někteří chlapci sami sebe popisovali skrze své aktivity – Daniel: „*milovník volantu, odmalička řidič*“, Šimon: „*průserář*“, popisem svých vlastností – Adam: „*ambiciózní, cílevědomej, výbušnej*“, a David: „*starostlivej, někdy takovej drzej, jakoby sportovní kluk*“, nebo nespécificky - Petr: „*takovej jako pohodovej člověk*“, Matouš: „*tak nějak normální asi...*“.

Dospívající by již měl být schopný uvažovat o svých osobních vlastnostech z pohledu sebe samého, i z pohledu druhých lidí. V sebehodnocení chlapců převažovaly negativní vlastnosti a nechtěné chování, říct své nedostatky bylo snazší, než se ocenit – Petr říká: „*Když to tak vezmu tak většinou na sobě člověk vidí ty negativní než pozitivní, pozitivní bere spíš jako takový samozřejmosti.*“ Nejčastěji se jako negativní charakteristika objevovala výbušnost a náladovost. Nejčastěji ceněná vlastnost byla vtipnost. Při odpovědích na otázky týkající se popisu vlastností bylo u chlapců znát váhání a nejistota – Daniel: „*no teď jako jak to přiblížit...*“, Petr: „*moje vlastnosti... nevim.*“, Matouš: „*ani sám nevim, já sám nevim, jakej jsem.*“

Vzhled tvořil významný podíl sebepojetí pouze Adama, ostatní chlapci se k tématu vzhledu příliš nevyjadřovali, pokud pro ně měl vzhled význam, pak pouze ve vztahu u partnerky.

Ukázalo se, že podívat se na sebe očima druhých je pro většinu chlapců obtížné, zároveň hodnocení svých vlastností reálných i požadovaných často předávají do rukou druhých, sami se názoru zdržují.

Chlapci v rozhovorech vyjadřovali své pocity a názory, které byly často rozporuplné, či dokonce protikladné. Problém s přílišnou důvěrou a zároveň silnou nedůvěrou, snaha postarat se sám o sebe a současná potřeba opory ze strany okolí. Partnerství jako zdroj radosti a zároveň omezující závazek. Uvědomují si, že určité skutečnosti mohou existovat vedle sebe, ač se zdá, že jdou proti sobě, realita je ještě trochu jiná – partnerství sice jedince omezuje, ale má tolik kladných aspektů, že tyto převáží pocit nesvobody. Rozporuplnost ve výpovědích stojí za povšimnutí, pro intenzitu některých tvrzení, která jsou v zápětí dána do kontrastu se svými protiklady, a přitom obě dvě stále patří do složky sebepojetí jedince.

VAZBA

Vztahy byly jedním z klíčových témat pro všechny účastníky. Vazba, tedy vytvoření citového pouta k určité blízké osobě, nebo skupině osob je charakteristickým znakem. Vzhledem k širší kategorii jsem vyčlenila oblasti, kde se vazba projevila: vazba na rodinu, vazba na přítele / přítelkyni, vazba na partnera, vazba k biologické rodině.

Chlapci se opakovaně vztahují k rodinnému zázemí, ale nelze tvrdit, že mají všichni vazbu na náhradní rodinu. Ve vazbě na rodinu jsou mezi chlapci rozdíly.

Výraznou osobou je Daniel, který vazbu k rodině nenavázal. Naopak Adam, Petr a David mají silnou vazbu na rodinné prostředí, rodinu považují jako nejdůležitější oblast života. Matouš a Šimon byli do náhradní rodinné péče umístěni v pozdějším věku než ostatní chlapci. Matouš žije v pěstounské rodině od svých sedmi let a pociťuje k nim silné pouto. Šimon je od svých sedmi let v pěstounské péči své babičky. Vazbu s babičkou sám považuje za silnější, než s biologickou matkou. Chlapci prožívají silné pouto především ke své matce (náhradní, pěstounce), o otci mluví sporadicky. Chlapci mají sourozence, ať už vlastní či nevlastní, kteří představují součást rodinného zázemí, a své vztahy se sourozenci hodnotí jako velmi dobré. Adam zdůrazňuje silné pouto k nevlastní sestře, vnímá jí jako sestru a nelepší kamarádku. Naproti tomu Daniel považuje své nevlastní sourozence za příčinu mnoha svých problémů v dětství. Daniel (na rozdíl od Šimona) však na rodinu jako takovou nezanevřel, rád by v budoucnu svoji vlastní rodinu založil. Šimon je rozhodnutý, že rodinu zakládat nebude. Ačkoliv je pro Adama rodina klíčovým tématem, ke své vlastní (budoucí) rodině se nijak nevyjadřuje.

Určitá forma vazby ke kamarádům je znatelná u všech chlapců. Někteří mají větší síť přátel, jiní ne, ale vrstevnická skupina přátel se objevuje u všech a je zdrojem zábavy a porozumění. David vyhledává starší přátele, ve kterých vidí vzor toho, čeho chce sám dosáhnout. Daniel nachází silné pouto ke své „druhé rodině“³⁷, další přátelské vztahy nevyhledává. Daniel a Matouš oceňují na přátelích stejnost, pro Šimona a Adama jsou přátelské vztahy zdrojem zábavy.

U chlapců, kteří mají partnerský vztah (Petr, David, Matouš) se projevilo silné pouto k partnerce, v případě Petra i k jejím dětem. Partnerský vztah je především zdrojem sdílení a porozumění.

U všech chlapců, s výjimkou Šimona, můžeme říct, že se nevytvořila citová vazba k biologickým rodičům³⁸. Adam o svých biologických rodičích nic neví, k tomuto tématu se dále nevyjadřoval. Petr se se svojí biologickou matkou a otcem

³⁷ Přátelé, kteří Daniela přijali mezi sebe, Daniel je vnímá jako svoji druhou rodinu.

³⁸ Chlapci o biologické rodině:

Daniel: „*Osobně když bych to měl říct upřímně, kdyby přišlo na lámání chleba, tak já za tou rodinou nebudu stát. Dám vod toho ruce pryč.*“

Matouš: „*Mně prostě ta rodina nic neříká, a kdybych je potkal, tak prostě je nepoznám.*“

nikdy nesetkal a říká, že „*je to tak lepší*“. Daniel a David se s biologickými rodiči také nikdy nesetkali a nemají o to zájem ani v budoucnu. Zvláštní typ vazby se projevil u Matouše, který odůvodnil své útky z dětských domovů těmito slovy: „*Jsem asi měl rád tu pravou mámu, a chtěl jsem furt za ní. Asi.*“ Když se s matkou měl poté setkat (dle výpovědi asi v 6 letech), také utekl. Vidíme tedy určitou ambivalenci vztahu k biologické matce. Nyní se Matouš s biologickou rodinou setkat nechce.³⁹ Šimon má vazbu ke své biologické matce, s otcem vztah přerušil a v budoucnu se s ním setkat nechce.

DŮVĚRA

Téma důvěry a nedůvěry zaznívalo téměř ve všech rozhovorech. Problém s důvěrou se vztahuje k jejím hraničním podobám – přílišná důvěra a naprostá nedůvěra. Chlapci problémy s důvěrou vztahují k určitým sociálním situacím, nesnáze působí oba krajní póly důvěry. Nedůvěra je vnímána jako následek přílišné důvěry v dřívějších neblahých zkušenostech. Možným příčinám těchto hlubokých problémů s důvěrou se věnuji v diskusi.

EMOCIONALITA A AGRESIVITA

Oblast emocionality a agresivity patří mezi nejvýraznější složky sebepojetí u chlapců. Problémy s impulzivitou, ovládním se a agresivitou provázejí kontakt s druhými lidmi, i s rodinnými příslušníky, a chlapci se tak často dostávají do nepříjemných situací. S výjimkou Šimona, se chlapci ztotožňují se svými nekontrolovatelnými projevy emocí. Ačkoliv je emoční labilita spojena s obdobím dospívání, nabývám přesvědčení, že se u účastníků výzkumu nejedná pouze o vliv hormonálních změn v období adolescence, ale spíše o charakteristický rys osobnosti, vzhledem k tomu, že se u nich tento problém projevil dlouhodobě a ve vztahu k lidem obecně.

³⁹ Matouš vyjadřuje tento postoj k setkání s biologickými rodiči:

J: „*Ty jsi říkal, že bys s nimi nechtěl být v kontaktu.*“ Matouš: „*Hm, to by dopadlo špatně. To vim.*“
J: „*Proč by to dopadlo špatně?*“ Matouš: „*Za to co udělali, vůbec nebojovali o mě, nic.*“

HUMOR JAKO PŘEDNOST

Z výzkumu vyplynulo, že humor je jednoznačně vnímán jako přednost všemi účastníky výzkumu. Vtipnost patří mezi jednu z hlavních charakteristik, které chlapci oceňují na sobě a na svých přátelích. Kupodivu v preferovaných vlastnostech u partnerek humor nefiguruje, výjimkou tvoří Petr, pro něj je humor u partnerky nezbytný. Legrace je ceněna i ve formách zlobení - Daniel: „*Ze všeho si dělám srandu, zejména tady z pani učitelky, tu zlobim*“. Šimon sám považuje za legraci například tento projev chování: „*Sme si dělali srandu... hlavně když přišel pan školník. On to šel opravit a my sme se mu smáli*.“ Toto chování bych označila spíše za projev drzosti a provokace, humorné pouze pro Šimona, ne pro „terč“ jeho „legrací“⁴⁰. Humor se také ukázal jako efektivní copingová strategie. V případě Petra je možné uvažovat o únikové funkci humoru, kdy se snaží dělat si legraci z vážných situací, na což okolí ne vždy reaguje kladně.

JÁ JAKO AKTIVNÍ ČINITEL / PASIVNÍ PŘÍJEMCE

V určitých situacích se u chlapců projevuje silná potřeba být aktivním činitelem, v jiných oblastech se stávají pasivními příjemci toho, co jim život přináší. Pasivní pozice oběti se nejvýrazněji projevila u Daniela, v určité míře u Davida a u Matouše. Tento postoj je charakteristický bezmocí a nepřízní vnějších vlivů, které jsou zodpovědné za různé nesnáze v životě jedince.

Kategorie Já jako aktivního činitele se projevovala výrazně téměř u všech účastníků. Chlapci spontánně popisovali možné situace, kdy cítili potřebu postarat se o sebe, nebo o své blízké. Často se chlapci zastávali svých přátel - Matouš: „*Když vidim, že někde někdo mlátí třeba kámoše, tak do toho jdu taky*“, nebo partnerky – David: „*Ale jak znám svojí přítelkyni, tak vim, že vždycky, když je nějakej průser, že třeba na ní někdo šahal, tak mi to hnedka řekne a pak si to pak vyřizuju sám*.“ Domnívám se, že je pro chlapce důležité umět se v podobných situacích postavit sami za sebe, nečekat, že to udělá někdo druhý. Mohly je k tomu vést životní situace, ve kterých se naučili, že na druhé lidi se nemohou vždy spolehnout a tak se naučili spoléhat se sami na sebe.

⁴⁰ Šimon: „*Po třídě když byly přestávky a tak, třeba jsem pouštěl hasící přístroje. No... třeba jsem poslal panu ředitelovi Viagru*.“

POMOC V KRIZI

Pomoc v krizových situacích a poskytnutí opory vnímají chlapci jako nepostradatelnou součást svých vztahů (rodinných, přátelských i partnerských). Všichni se setkali s tzv. falešnými přáteli, kteří se k nim v kritické situaci obrátili zády. Každý z chlapců má také své „pravé“ přátele, kteří jsou již „prověřeni“. Chlapci považují za zásadní, zda se na své blízké (přátele či rodinu) mohou spolehnout v nestandardních, mimořádných situacích, zda jim budou ochotní a schopní poskytnout pomoc a zázemí. Chlapci uváděli pro ilustraci tyto situace - Daniel: „*Třeba když já něco potřebuju pomoci, tak že mi pomůže a né že si něco vymyslí a pak ho o hodinu dýl vidim jet kolem mě třeba s holkou, což se mi právě stalo...*“, nebo Šimon: „*(...) A když mu třeba zavolám ve dvě ráno a řeknu: „já jsem měl autonehodu, přijed' pro mě, tak on řekne jo, přijedu, jsem tam za 5 minut.“ Tak to je opravdovej kamarád.*“

ŽIVOTNÍ HODNOTY

Téma životních hodnot se vynořilo z rozhovorů s chlapci velice výrazně. Přední příčky obsadily rodina, spokojené vztahy a láska. Chlapci kladou důraz na své partnerské vztahy, někteří z nich již plánují vlastní rodinu. Výraznou výjimkou je Šimon, kterého zkušenosti z vlastní biologické rodiny vedly k rozhodnutí, že rodinu zakládat nechce: „*Děti nechci. Kvůli tomu, no prostě se bojím, že bych se o ně nestaral. A tak.*“ Ve vztahu k profesní kariéře uvažují chlapci realisticky. Vhodné zaměstnání by mělo přinést finanční svobodu, která by měla sloužit jako prostředek dosažení spokojenosti v rodinném životě. Adam má jinou motivaci, než ostatní chlapci – svou budoucnost vztahuje k profesní kariéře (chce se stát tlumočnickem v zahraničí), k tématu vlastní rodiny se sám od sebe nevyjadřuje. Chlapci spontánně projevovali vděčnost a obdiv k adoptivním rodičům a pěstounům za jejich odvahu ujmout se nevlastního dítěte a pečovat o něj. Velice oceňují oddanost, lásku a péči, kterou chlapcům věnovali. Takto smýšlí Matouš, David, Adam, Šimon a Petr. Naopak Daniel se s tímto tvrzením neztotožňuje, s adoptivní rodinou milující vztah nenavázal.

BIOLOGICKÁ KŘIVDA

U všech chlapců, kteří nepoznali své biologické rodiče, vidíme podobný postoj. Jsou rozhodnutí, že se se svými biologickými rodiči nechtějí setkat. Toto rozhodnutí chlapci vyjadřují s určitým despektem, výpověď Matouše: „*Mně prostě ta rodina nic neříká, a kdybych je potkal, tak prostě je nepoznám.*“ Tento postoj si můžeme vysvětlit jako reakci na křivdu, kterou jim jejich biologičtí rodiče svým odmítnutím způsobili. Pouze Daniel projevil přání poznat své tři sestry (o kterých se dozvěděl přes kamaráda), s matkou ani otcem se setkat nechce. Šimon své biologické rodiče poznal, s matkou vztah zachovává, ale z výpovědi je patrné, že se vídají sporadicky. S otcem Šimon přerušil kontakt a již se s ním setkat nechce.

POMOCNÁ RUKA

Zkušenost s nařízením ústavní výchovy hodnotili chlapci překvapivě pozitivně. Čas strávený v ústavním zařízení vnímají jako pomocnou ruku, investici do budoucna, čas k přehodnocení svého nesprávného jednání v minulosti. Ve všech případech zazněla chvála vychovatelů. Vzhledem k vlivu na vlastní sebepojetí chlapci hodnotili zkušenost pobytu ve výchovném zařízení např. takto: „*Ted' si jako myslím, že toho nelituju ani já ani máma, protože víme, že když jsem tady přišel tak jsem teprve viděl, jak dokážu být v pohodě a že normálně dokážu mluvit s lidma.*“ Někteří z účastníků by se rádi v ústavním zařízení naučili pracovat se svými emocemi. Domnívám se, že chlapci mají dostatek prostoru zamyslet se hlouběji nad otázkami týkající se vlastní osobnosti a v rámci pobytu v ústavním zařízení o svém náhledu na sebe a na svět popřemýšlet, a rozhodnout se, jakým směrem se bude ubírat jejich další život.

3.4 Závěrečná interpretace

Pro podobu sebepojetí vnímám jako klíčové kategorie **sebeobraz, vazba, a Já jako aktivní / pasivní činitel**. Já jako aktivní / pasivní činitel je významná kategorie, neboť se hluboce dotýká veškerých ostatních oblastí. Podle zaujmutí *pozice aktivního činitele nebo pasivního příjemce* chlapci interpretují své jednání, jednání druhých lidí, tímto způsobem se vztahují k druhým, tedy se dostáváme ke kategorii *vazba*. Kategorii

životních hodnot řadím pod kategorii *sebeobraz*, avšak obsah kategorie *životních hodnot* se silně promítá do kategorie *vazba*. Chlapci vyzdvihují význam rodiny a spokojeného vztahu s přáteli. Kategorie *důvěra* je také tématem, které se odráží v obou kategoriích - *sebeobraz a vazba*. Kategorie *pomoc v krizi* je spojena s kategorií *vazba*, neboť chlapci potřebují mít jistotu, že se v krizových situacích mohou na své blízké (přátelé, rodinu) spolehnout. Zároveň se zde prolínají kategorie *důvěra* a *pomoc v krizi*, čímž se dostáváme opět ke kategorii *sebeobraz*. Kategorie, která je zařazena přímo pod kategorií *sebeobraz*, je *humor jako přednost*. *Emocionalita a agresivita* také patří k *sebeobrazu*, ačkoliv se vztahuje k sociálním interakcím s druhými lidmi, rozhodla jsem se ji zařadit pod kategorii *sebeobraz*. Výbušnost a náladovost se projevuje v reakcích na druhé lidi, včetně rodinných příslušníků, z toho usuzuji, že se jedná o charakteristický rys osobnosti. Kategorii *pomocná ruka* řadím pod kategorii *sebeobraz a aktivní činitel a pasivní příjemce*. Kategorie *biologická křivda* se dotýká více kategorie *vazba*, než *sebeobraz*, ale zmiňuji je obě. Nejen v tomto případě se projevuje provázanost a neoddělitelnost kategorií, a je znatelné jejich vzájemné působení.

V návaznosti na získané poznatky vzešly následující odpovědi na výše zmíněné výzkumné otázky.

1. Jak vnímají sebe sama adolescenti v ústavní výchově se zkušeností s náhradní rodinnou péčí?

Podoba sebepojetí u těchto chlapců má určité charakteristické rysy, nacházíme podobnosti i výrazné individuální rozdíly. Sebeпоjetí účastníků výzkumu se často projevuje náhledem na své negativní vlastnosti, nechtěné osobnostní rysy a nežádoucí chování, jako jsou projevy agrese a výbušnost. Kladné hodnocení se vyskytuje v menší míře a objevuje se v závislosti na interakci s druhými lidmi. Téma důvěry, které prostupuje interakcemi s druhými lidmi, se ukázalo jako problematické. Pro chlapce je obtížné podívat se na sebe sama očima druhých, přestože hodnocení sebe sama často chlapci předávají do rukou svých blízkých. Rodina, přátelé a partnerské vztahy hrají významnou roli v sebepojetí chlapců, odráží se zde význam pevného pouta s blízkou osobou či osobami. S tím souvisí, že se do sebepojetí chlapců také promítá jejich minulost - vědomí nezájmu biologických rodičů, dobrá či špatná zkušenost s náhradní

rodinnou péčí. Zkušenost s ústavní výchovou hodnotí chlapci kladně a jako investici do budoucna.

2. *Jaké složky sebepojetí se u těchto jedinců výrazně projevují?*

Složky, které se ukázaly jako významné, jsou sebeobraz, vazba a Já jako aktivní činitel / pasivní příjemce.

Sebeobraz se ukázal jako méně propracovaný, vztahuje se však ke všem dalším oblastem. Sebeobraz se skládá z popisu vlastností, činností, projevů chování a požadovaných i nechtěných rysů osobnosti. Vazba na blízkou osobu se projevila u všech účastníků, nejčastěji to byla adoptivní matka nebo pěstounka, výjimkou je účastník, který má nejsilnější pouto ke skupině přátel, jsou mu natolik blízcí, že je považuje za rodinu. S vazbou souvisí potřeba jistoty, pomoci v krizových situacích. Já jako aktivní činitel a Já jako pasivní příjemce je důležitým aspektem (ačkoliv možná ne vždy uvědomovaným) u všech účastníků. Každý z chlapců zaujímá pasivní a aktivní pozici, záleží na situaci. Někteří účastníci inklinují k pozici oběti (což je na jednu stranu pochopitelné, vzhledem k jejich zkušenostem z dětství, na druhou stranu přijetí identity oběti přináší mnoho nesnází), jsou ale i situace, kdy chlapci cítí silnou potřebu se za sebe postavit. Nezanedbatelnou složku sebepojetí tvoří ztotožňování se s výbušností a náladovostí.

3. *Ovlivňuje zkušenost s náhradní rodinnou péčí sebepojetí jedince, případně jak?*

Zkušenost s náhradní rodinnou péčí se téměř u všech účastníků (s výjimkou jednoho) projevila jako kladně hodnocené období života, kdy chlapci vnímají, že dostali šanci na lepší život, než který jim byl předurčen. Zkušenost s náhradní rodinnou péčí se v sebepojetí chlapců projevila především v oblasti utváření žebříčku životních hodnot, účastníci kladou důraz na rodinu, rodinné zázemí, harmonické vztahy, hluboce si uvědomují, jakou funkci plní rodina v životě dítěte. Rodinné zázemí dodává bezpečí, jistotu a oporu v krizových situacích.

4. *Ovlivňuje nařízení ústavní výchovy sebepojetí jedince, případně jak?*

Zkušenost s nařízením ústavní výchovy chlapci hodnotí všichni pozitivně. Byl vytvořen prostor pro přehodnocení náhledu na sebe a své chování. Celkově účastníci vnímají čas v zařízení jako určitý milník, kdy v průběhu výkonu nařízení ústavní

výchovy přehodnocovali a ujasňovali si své priority a přemýšleli o budoucnosti. Budoucnost je vnímaná jako realita, účastníci k ní vztahují své nynější aktivity a plány. Domnívám se, že ve vztahu k sebepojetí, hraje nařízení ústavní výchovy důležitou roli, neboť je cíleně vytvořen prostor pro přehodnocování zaběhnutých vzorců chování a myšlení.

3.5 Diskuze

Přístupme nyní ke komparaci získaných poznatků výzkumného procesu s teoretickými východisky odborné literatury. V další části se zamýšlím nad limity výzkumu, možnostech dalšího bádání a přínosu práce.

Sebepojetí účastníků bylo modifikováno nekonstantním vnějším prostředím, skokovými změnami přesahujícími obvyklou míru (jako je nástup do školy, či přestěhování), zažité jistoty byly přetřhány změnou prostředí, změnou sociální role, ztrátou blízkých a nutností včlenit se do již fungujících systémů.

Macek (2003) udává, že období dospívání je charakteristické zažíváním vysoké míry pozitivních i negativních prožitků vztahovaných k sobě samému⁴¹. Výzkum tento výrok potvrzuje pouze z části – adolescenti ve výzkumném souboru zažívají větší množství negativních a nechtěných charakteristik, kladných charakteristik je relativně méně. Campbell (1990) dodává, že jedinci, kteří sami sebe hodnotí méně pozitivně, obvykle mívají méně komplexní strukturu sebepojetí. Výsledky výzkumu souhlasí s tímto tvrzením, chlapci často neměli komplexně propracovaný sebenáhled. U adolescentů ve výzkumném souboru se výrazně projevíly charakteristiky jako nedůvěra, nejistota a pocit méněcennosti. Jak předpokládá Erikson (in Thorová, 2015), tyto charakteristiky mohou být do struktury osobnosti integrovány, nepodaří – li se vyřešit konflikt prvního vývojového stádia. Většina účastníků zažila v prvním roce nestandardní a mimořádné zkušenosti, což mohlo vést k integraci zmiňovaných charakteristik.

Macek (2003, s. 118) říká, že „*v adolescenci se zakládá pocit autorství vlastního života*“. Výsledky tohoto výzkumu jsou v souladu s tímto tvrzením, neboť chlapci se velmi často staví do role aktivního činitele, pokud se jedná o jejich budoucnost.

K chlapecké identitě patří nejen se smát, ale i smích druhých vyvolávat (Matějček, 1994). Účastníci výzkumu potvrzují, že humor tvoří důležitou součást jejich

⁴¹ Macek hovoří o průměrných adolescentech v ČR

sebepečetí. Vtipnost je vysoce ceněná přednost, schopnost vyvolávat smích je vnímána jako ctnost. Je nedílnou složkou přátelských i partnerských vztahů

Významným zdrojem sebepečetí je vztah s rodiči (ať adoptivními, či pěstouny), především vztah s matkou. Vágnerová (2012) se domnívá, že u přijatého dítěte mohou nastat určité komplikace. Vědomí péče nevlastních rodičů může mít za následek nejednoznačnost připoutání. U adolescentů v tomto výzkumu se projevuje vazba na rodinu, či přátele, avšak jistá nejednoznačnost byla u některých chlapců znatelná.

Vágnerová (2012) udává, že v pozdní adolescenci dochází ke stabilizaci vztahů s rodiči. Dospívající už dosáhl jisté míry samostatnosti, ale necítí se zatím zralý na oddělení. S tímto se výsledky výzkumu shodují, chlapci sebe vnímají na nejednoznačné pozici. Sami sebe zatím stále hodnotí na pozici dítěte v rodině, zároveň začínají uvažovat o vlastní rodině, kde budou zastávat roli rodiče.

V oblasti přátelských vztahů se u chlapců projevila tendence hledat takové přátele, kterým se v určitých směrech podobají. Weinreich (2003, in Slaměník, Výrost, 2008) mluví o tzv. *empatické identifikaci*, kdy jedinec vnímá stejnost či podobnost mezi sebou samým a druhým člověkem, a to v pozitivních i negativních vlastnostech. V tomto výzkumu se projevila empatická identifikace v těchto oblastech: podobnost osudu, stejnost zájmů, podobné povahové vlastnosti a chování. Chlapci pocítovali podobnost jako zdroj porozumění a jistoty.

V oblasti impulzivity a agresivity výsledky výzkumu potvrzují názor Vágnerové (2012), že u přijatých dětí se může objevit zvýšená dispozice k agresivnímu jednání (u 5 z 6 účastníků). Ke stejnému názoru dochází Rohner (1986) u dětí odmítaných a nechtěných. Možnost genetického podmínění, kdy stejné rysy mohli mít biologičtí rodiče⁴², nelze posoudit, neboť chlapci své biologické rodiče neznali. U jediného účastníka, jehož otec měl prokazatelně problémy s agresivitou (nyní je ve výkonu trestu odnětí svobody), se výše zmiňované problémy s agresivitou a výbušností neobjevují (dle jeho vlastního vnímání). Zde je na místě definovat význam uvedeného pojmu *agrese*.

⁴² Je možné, že biologičtí rodiče byli také takoví, často jsou to impulzivní a výbušní jedinci, kteří mají problém se ovládat.

Nakonečný (1997) rozlišuje dva druhy agrese. Zlobná agrese, která vzniká jako reakce na frustraci, doprovázejí ji pocity hněvu, nenávisti a hostility. Instrumentální agrese je naučená sociální technika, kdy je na oběť vyvinut tlak, aby agresor získal určité výhody. Vzniká bez prožitku uvedených pocitů. Zlobná agrese má obvykle pudový původ, instrumentální agrese je naučená. U chlapců můžeme sledovat projevy zlobné agrese, obvykle reaktivního charakteru. U jednoho účastníka, který sám sebe považuje za klidného, byla agrese rovněž přítomna, jednalo se o instrumentální, přesunutou agresi⁴³. Hartl (1993) dále uvádí altruistickou agresi, která spočívá v ochraně druhých osob. Ta se u účastníků výzkumu objevila při snaze zastat se přátel či partnerek. Obecně k oblasti emocionality a agresivity chlapci považují za významné v budoucnu omezit nežádoucí projevy agresivního a impulzivního chování.

Dále Vágnerová (2012) považuje za součást sebepojetí výkon jedince, kterým sám sebe prezentuje. Výkon ve škole ztrácí svou významnost a důraz je kladen na volbu profesního zaměření a budoucí směřování. Pět ze sledovaných účastníků potvrzuje tento názor, výkon v budoucím povolání považují za velmi významný, ve svých myšlenkách se opakovaně vrací k této otázce, je pro ně důležité, aby byli úspěšní. Chlapci si uvědomují význam zaměstnání pro zajištění budoucí rodiny (která je na vrcholu jejich hodnotového žebříčku). V kontrastu s pozorovanými současnými trendy v nejrozvinutějších zemích (Japonsko, Západní Evropa), kde mladí lidé přestávají vidět smysl svého života v práci, pracovní kariéře, a fenomén „NEET generation“⁴⁴ a „Hikikomori“⁴⁵ se postupně stává stylem života dospívajících (Cílek, 2012), u adolescentů, kteří se účastnili výzkumu, hraje zaměstnání a výkon v práci důležitou roli ve vlastním sebepojetí a pojetí budoucnosti. Je také možné, že chlapci vidí vzor v rodičích, kteří pracují, a pokládají to za normu.

⁴³Přesunutá agrese neboli zacílení agrese na náhradní objekt. Sám chlapec projevy instrumentální agrese popisuje jako „legraci“, „nudil se“

⁴⁴ „NEET generation“: oficiální název pro označení mladých lidí v Anglii. Tito lidé nepracují, nechodí do školy, ani se jiným způsobem nevzdělávají. Práci si buď nehledají, nebo ji nemohou sehnat. Odmítají nastoupit do trvalého zaměstnání a nechají se podporovat sociálními programy či vlastními rodiči. Jejich životní podmínky je nenutí tento styl života změnit. V Británii tvoří „neetníci“ ve věkové kategorii 16 – 19 let 10 %.

⁴⁵ „Hikikomori“: podobný fenomén sledovaný v Japonsku, mladí lidé žijící v ústraní se svými rodiči. V Japonsku tvoří 20 % mladých chlapců.

Existují určité objektivně existující lidské potřeby, které když nejsou naplněné, se mohou dostat na vrchol hodnotového žebříčku a myšlení a jednání takového člověka je zaměřeno na uspokojení těchto potřeb. Nepřítomnost funkční rodiny se projevila u chlapců tím, že tuto hodnotu kladou velice vysoko. V rámci sebepojetí chtějí uspokojit tuto potřebu sobě, ale i svým partnerkám, současným či budoucím, a svým budoucím dětem. Účastníci výzkumu sami v sobě vidí toho, kdo vytvoří spokojenou rodinu a zajistí její fungování.

O tématu životní spokojenosti u dospívajících hovoří Arnett (1999). Udává, že většina dospívajících nachází radost v mnoha aspektech svého života, včetně spokojenosti ve vrstevnických vztazích a o své budoucnosti smýšlejí veskrze pozitivně (Offer & Schonert-Reichel 1992, in Arnett, 1999). Je překvapivé, že u jedinců, kteří jsou nyní umístěni v zařízení pro výkon ústavní výchovy, shledáváme vysokou životní spokojenost u všech účastníků. Účastníci jsou spokojeni se svým životem⁴⁶, o budoucnosti přemýšlí pozitivně a z pozice tvůrce, mají plány a představy o svém budoucím zaměstnání, o svých partnerských vztazích a rodinném životě.

K oblasti ústavní výchovy bych chtěla podotknout, že se v rozhovorech neobjevuje kritika na personál v ústavu, naopak pochvala na adresu vychovatelů zazněla téměř v každém rozhovoru. Ačkoliv jsme si s chlapci na začátku rozhovoru ujasňovali podmínky anonymity, je možné, že při odpovědi na některé otázky chlapci poskytovali odpovědi, které považovali za *žádoucí*⁴⁷. Může se ovšem jednat pouze o domněnku. Vzhledem k tomu, že chlapci takto personál hodnotili podobně v průběhu sběru dat (únor – květen), je pravděpodobné, že v ústavu pracují velmi kvalitní vychovatelé, kteří mají se svými klienty dobré vztahy.

Nyní uvádím pár slov k limitům výzkumu. Tento výzkum byl realizován s velmi malým výzkumným souborem a závěry nelze generalizovat. Informace vycházející ze sdělení vyšetřovaných mají významné omezení. Tím, že nejsou objektivizovány dlouhodobým sledováním, se dozvídáme subjektivně hodnocené informace od

⁴⁶ 3 z 6 účastníků uvedli hodnoty vyšší než 7 (na škále 1 – 10, kdy 1 je nejméně spokojen a 10 nejvíce spokojen), chlapci také vyjadřují spokojenost následně: „*I když jsem tady, tak jsem dost spokojenej.*“

⁴⁷ „*Tak já si myslím, že tady jsou docela dobrý vychovatelé, (...) nemůžu říct ani popel.*“
Někteří chlapci se ptali, jestli odpovědi budu šířit dál.

samotných účastníků výzkumu. Na druhé straně to je výzva, která přivádí k hlubšímu studiu této problematiky. Tato studie představuje pilotní projekt, který se pokouší zmapovat podobu sebepojetí u malé skupiny na základě jednorázového sběru subjektivně udávaných dat. K tomu, abychom mohli považovat tato data za směrodatná a obecně platná, je vhodné navázat s prospektivním výzkumem, kdy budou vybraní jedinci dlouhodobě sledováni. Je nezbytné porovnávat jejich skutečné jednání s cíli verbálně deklarovanými, musíme předpokládat rozpor mezi příznivým obrazem v očích sebe sama, a reálnými projevy v reálném životě, kdy budou postaveni před nutnost řešit konfliktní situace. Problém také představuje posouzení validity získaných dat, srovnávání tohoto vzorku s tzv. obecnými vlastnostmi mládeže dle dostupné literatury. Není však v současných podmínkách možné získat plně srovnatelnou kontrolní skupinu obyvatel stejného věku, pohlaví, rasy, stejného genetického vybavení⁴⁸, kteří by se lišili jen v jednom přesně určitelném znaku.

Ke zkvalitnění práce s klienty v ústavních zařízeních je vhodné znát jejich hodnotové systémy a životní cíle. Dobrá znalost osobnosti klienta umožňuje lépe poznat jeho potřeby a poskytnout adekvátní podporu. Zábranská (2015) se domnívá, že otevřené debaty na téma rodiny, náhradní rodinné péče, a hovory zaměřené na budování interpersonálních vztahů by mohly přispět k přesnějšímu a propracovanějšímu sebenáhledu. S tímto názorem souhlasím. Někteří z účastníků se svěřili, že o některých svých hlubokých tématech dosud s nikým nemluvili.

⁴⁸Již současná legislativa znemožňuje určení skutečných biologických rodičů, nemůžeme vyloučit, že někteří studovaní jedinci nepocházejí z umělého oplodnění, nebo že otec určený matkou touto osobou skutečně byl.

4 ZÁVĚR

Předkládaná práce měla za cíl prozkoumat oblast sebepojetí u adolescentů s dlouhodobou zkušeností s náhradní rodinnou péčí a nařízenou ústavní výchovou. V teoretické části byla popsána specifika vývojového období adolescence, byl přiblížen konstrukt sebepojetí a současná podoba systému náhradní rodinné péče a ústavní výchovy v České republice. Empirická část představila výzkum realizovaný s 6 účastníky v ústavním zařízení pomocí polostrukturovaných rozhovorů. Výsledky analýzy dat přinesly určité poznatky o sebepojetí chlapců se zmiňovanými zkušenostmi. Výzkum přinesl náhled na některé významné součásti sebepojetí u těchto chlapců. Nejvýrazněji se do oblasti sebepojetí promítá vlastní sebeobraz, vazba k blízké osobě, či skupině osob, a míra aktivity, se kterou chlapci přistupují k spoluvytváření svého života. Důležitá témata jsou také oblast emocionality a agresivity, životní hodnoty a vztah k budoucnosti. Tento výzkum mimo jiné naznačuje, že úroveň současné ústavní výchovy je dobrá. Jak jinak si interpretovat spontánní kladné hodnocení a silnou motivaci chlapců ke změně svého dosavadního chování. Ačkoliv rodina a rodinné zázemí stojí na vrcholu hodnotových žebříčků chlapců, hodnotí pozitivně současný pobyt v ústavním zařízení, tudíž musí sami spatřovat smysl v této životní zkušenosti.

5 SEZNAM POUŽITÝCH INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

5.1 Bibliografické zdroje

- Arnett, J. J. (1999). *Adolescent Storm and Stress*. American Psychologist. s. 317 – 326.
- Balcar, K. (1983). *Úvod do studia psychologie osobnosti*. Praha: SPN.
- Blatný, M. (2010). *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada.
- Bowlby, J. (2010). *Vazba: Teorie kvality raných vztahů mezi matkou a dítětem*. Praha: Portál.
- Bubleová, V., et al. (2011). *Základní informace o náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, o.s.
- Campbell, J. D. (1990). *Self - esteem and clarity of self - concept*. Journal of Personality and Social Psychology, 59, s. 538-549.
- Cílek, V. (2012). *Prohlédni si tu zemi*. Praha: Dokořán.
- Coopersmith, S. (1967). *The antecedens of self - esteem*. San Francisco, CA: Freeman.
- Dytrych, Z., Matějček, Z. (1999). *Nevlastní rodiče, nevlastní děti*. Praha: Grada Publishing.
- Ferjenčík, J. (2000). *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Praha: Portál.
- Gabriel, Z., Novák T. (2008). *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada Publishing.
- Harter, S. (1990). Causes, correlates, and the functional role of global self - worth: A life-span perspective. In J. Kolligian - R. Sternberg (eds.): *Perception of competence and incompetence across the life-span* (s. 67 - 98). New Haven, CT: Yale University Press.
- Hartl, P. (1993). *Psychologický slovník*. Praha: Budka.
- Hartl, P. (2004). *Stručný psychologický slovník*. Praha: Portál.
- Hendl, J. (2016). *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání*. Praha: Portál.
- Janošová, P. (2008). *Dívčí a chlapecká identita*. Praha: Grada Publishing.

- Janský, P. (2014). *Dítě s problémovým chováním a náhradní výchovná péče ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Janský, P. (2004). *Problémové dítě a náhradní výchovná péče ve školských zařízeních*. Hradec Králové: Gaudeamus.
- Josselson, R. (1980). Ego development in adolescence. In: Adelson, J. (ed.), *Handbook of adolescent psychology*. New York: Willey, s. 126-158.
- Kaleja, M. (2011). *Etopedie*. Opava: FVP SLU v Opavě.
- Kreitler, S., Kreitler, H. (1987). The psychosemantic aspects of the self. In T. Honess - K. Yardly (eds.) *Self and identity. Perspectives across the life span*. London, New York: Routledge & Kegan Paul, s. 338 - 358.
- Kroger, J. (2000). *Identity development: Adolescence Through Adulthood*. London: Sage Publications, Inc.
- Krohn, M. D., Lizotte, A. J., & Perez, C. M. (1997). *The Interrelationship between substance use and precocious transitions to adults statuses*. Journal of Health and Social Behavior. Vol. 38 (1), str. 87 – 103.
- Langmeier, J., Matějček, Z. (2011). *Psychická deprivace v dětství*. Praha: Karolinum.
- Macek, P. (2003). *Adolescence*. Praha: Portál.
- Marcia, J. (1980). Identity in Adolescence. In: Adelson, J. (ed.), *Handbook of adolescent psychology*. New York: Willey. s. 159-187.
- Matějček, Z. (1994). *Co děti nejvíce potřebují*. Praha: Portál.
- Matějček, Z., et al. (2002). *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál.
- Matoušek, O. (2005). *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál.
- Matoušek, O. (1999). *Ústavní péče*. Praha: Slon.
- Matoušek, O., Matoušková, A. (2011). *Mládež a delikvence*. Praha: Portál.
- Miovský, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu. Vyd. 1.* Praha: Grada Publishing.
- Nakonečný, M. (2003). *Encyklopedie obecné psychologie*. Praha: Academia.
- Newton, R., Litrownik, A., Landsverk, J. (2000). *Children and youth in foster care: disentangling the relationship between problem behaviors and number of placements*. Elsevier Science Ltd.

- Ptáček, R. (2006). *Poruchy chování v dětském věku*. Vzdělávací institut ochrany dětí o.p.s.
- Ptáček, R., et al. (2011). *Vývoj dětí v náhradních formách péče*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí.
- Rohner, R. P. (1986). *The warmth dimension: Foundations of parental acceptance-rejection theory*. Beverly Hills, CA: Sage Publications.
- Říčan, P. (2009). *Psychologie, 3. upravené a doplněné vydání*. Praha: Portál.
- Shavelson, R. J., Hubner, J. J., Stanton, G. C. (1976). *Self - concept: Validation of construct interpretations*. Review of educational research, 46, s. 407 - 441.
- Slomek, Z. (2010). *Etopedie*. Praha: Universita Jana Amose Komenského.
- Sobotková, I., Otčenášková, V. (2013). *Pěstounská péče očima dospělých, kteří v ní vyrostli: trendy vs. zkušenosti*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Strauss, A., Corbinová, J. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert.
- Švaříček, R., Šedřová, K. (2007). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál.
- Thorová, K. (2015). *Vývojová psychologie. Proměny lidské psychiky od početí po smrt*. Praha: Portál.
- Vágnerová, M. (2012). *Psychický vývoj dítěte v náhradní rodinné péči*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče.
- Vágnerová, M. (2010). *Psychologie osobnosti*. Praha: Karolinum.
- Vágnerová, M. (2005). *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum.
- Vágnerová, M. (2000). *Vývojová psychologie. Dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál.
- Vodáčková, D. (2012). *Krizová intervence*. Praha: Portál.
- Vojtová, V. (2008). *Úvod do etopedie*. Brno: Paido.
- Výrost, J., Slaměník, I. (2008). *Sociální psychologie. 2., přepracované a rozšířené vydání*, Praha: Grada Publishing.
- Zábranská, Ž. (2015). *Sebepojetí dětí z dětských domovů a rodin*. Praha, Bakalářská práce. Karlova univerzita v Praze. Fakulta pedagogická.

5.2 Elektronické zdroje

Středisko náhradní rodinné péče, spolek: Formy náhradní rodinné péče [online].
Středisko náhradní rodinné péče: © 2014 [cit. 17. 4. 2017]. Dostupné z:
http://www.nahradnirodina.cz/formy_nahradni_rodinne_pece

Adopce.com: projekt náhradní rodinné péče [online]. **Spolu dětem o.p.s.:** © 2010 [cit. 30.4.2017] Dostupné z: <http://www.adopce.com/informace/zakladni-pojmy/>

Zákony pro lidi.cz: [online]. AION CS, s.r.o.: © 2010-2017 [cit. 7. 4. 2017]. Dostupné z:
<https://www.zakonyprolidi.cz/>

5.3 Legislativní zdroje

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů

Zákon č. 218/2003 Sb., zákon o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně - právní ochraně dětí

Zákon č. 383/2005 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dalších souvisejících zákony

6 Seznam příloh

Rozhovory

ADAM

J: Tak začneme, otázky který se týkají tvé osobnosti. První téma je: *Jak by ses mi představil?*

ADAM: No, tak... jsem často veselej, přátelskej, hodně citlivej, ze všeho si dělám srandu, hlavně když jsem hodně nervózní, tak se hodně směju. (hahahaha), jdu si za svýma cílema, takže jsem takovej cílevědoměj, sem tam ambiciózní (haha). To je asi všechno.

J: To je bezvadný.

ADAM: Trošku cholerik. (haha)

J: Odkud seš?

ADAM: Z Kralup nad Vltavou.

J: A teď jsi tady v Praze?

ADAM: Jo. V Praze.

J: Kam chodíš do školy?

ADAM: Do Holešovic, obchodní akademie

J: A kolik ti je let?

ADAM: Šestnáct.

J: Jaký jsou tvé zájmy, co Tě baví?

ADAM: Zpěv, fotografování, celkově umění, tanec...

J: Chodíš někam tancovat?

ADAM: Chodil jsem, 7 let... fakt hodně. .

J: Jak nejraději trávíš čas?

ADAM: Svůj volnej čas? Tak nejradši většinou venku s foťákem, nebo s knížkou, venku.

J: Super. A je to i jak bys ho nejraději trávil?

ADAM: Jo, nejradši bych ho trávil pořád venku, ten svůj volnej čas. Ale nejsou na to možnosti tady.

J: Co to znamená, že na to nejsou možnosti?

ADAM: tak, tam kde jsem teďko, to je jako pokračování tohodle ústavu, a tam je to dost na body a podle těch bodů máme určitý počet hodin na týden.

J: Takže ty musíš něco udělat, abys pak mohl být venku?

ADAM: Hmm hm. Základ je jakoby 25 hodin, a to máme 10 hodin na týden.

J: A jak ti to jde splňovat?

ADAM: Haha, no podle toho, jaký mám den. Třeba se mi stalo, že jsem měl – 5 bodů, za to, že jsem přišel párkrát pozdě do školy. Jinak moc minusových bodů nedostávám...

J: Tak to je fajn. Tak se můžeme posunout do další části, tou je osobní historie. Můžeš mi povyprávět o svém dosavadním životě? Kde jsi žil, s kým, a jaké to pro Tebe bylo?

ADAM: No tak, narodil jsem se v Kolíně, a svoje pravý rodiče neznám, jelikož jsem od dvou let v pěstounský péči, to vydrželo tak.. Do teďka, haha. Bydlel jsem s nima v Kralupech a jakoby s nevlastní ségrou, která byla jejich vlastní, a byla o půl roku starší, s ní si hodně rozumím i s tou jakoby rodinou. Akorát, ... často jsme se hádali, kvůli blbostem.

J: Hmm hm, jo

ADAM: Jsem byl línější, uklízet a tak. A máma byla hodně velkej cholerek, takže to i tak vypadalo, a já jsem to ještě jakoby vracel ten útok, že jo. Mě to bavilo se hádat, haha. Pak jsem skončil tady no.

J: Kdy to bylo?

ADAM: kdy sem sem přišel? 18. Října.

J: A kolik Ti bylo?

ADAM: 16. Bylo to chvilku po narozeninách... jinak narozeniny jsem slavil v léčebně, aby mně jako diagnostikovali, jestli mám nějakou poruchu nebo ne. Tam se zjistilo, že nemam, takže jsem tam byl zbytečně. A dva týdny na to mě poslali sem.

J: hm hmm. A ty jsi říkal, že o biologické rodině...

ADAM: nic nevím.

J: A může mi ještě jednou říct, jak to bylo s tou pěstounskou péčí od začátku? Ty jsi tam šel ve dvou letech?

ADAM: Bylo mi tak 18 měsíců, prej a to jsem se jmenoval ještě jinak ... jak mě pojmenovali rodiče a tý pěstounský rodině se to moc nelíbilo, takže u soudu to zařídili tak, abych si mohl nechat jakoby, vzít jejich příjmení, a změnili jméno na

J: Jaký to pro tebe bylo v tý pěstounský péči? Jak to hodnotíš?

ADAM: Tak já je bral jako vlastní rodinu... jak jsem tam vyrůstal od mala, mám je jako vlastní rodinu, nevím, mám je jako vlastní rodinu, pořád to i tak беру, vůbec neřeším, jestli to jsou moji praví rodiče nebo ne, takže s nima mám fakt dobrej vztah si myslím.

J: A teď jste v kontaktu?

ADAM: Jojo, kontaktujeme se, voláme si, sem tam jdeme ven. Ale domu jakoby nejezdím.

J: Aha aha, a teď seš tady - nebo jsi vlastně říkal – v pokračování tohoto ústavu.

ADAM: tam se dostanou... jako jeden z nejlepších prostě, takže.. tam jsem se dostal teď, tam už je to takový volnější, docela hodně, že vlastně... začíná se tady, tady je to hodně přísný na to bodování, nesmím mít žádný civilní věci, tady se dostanou ústavní kalhoty, košile, všechno, spodní prádlo... a to tu nosej, maj tady denně stanovený program, podle vnitřního řádu na každé den, to se vůbec nemění a... boduje se to tu úplně všechno. A když má člověk určitou dobu třeba dva měsíce skvělé bodování, skoro žádný mínus tak se může dostat na Vratislavku, což je pokračování tohoto, akorát je to byt jakoby v paneláku, a je nás tam maximálně osm plus vychovatel.

J: Jojo, tak já bych se na tohle doptala ještě potom, teď se ještě vraťme k tvé rodině. Ty jsi říkal, že jste spolu v kontaktu, že je to dobrý a byl jsi tam teda 14 let?

ADAM: jo, dá se říct, že jo.

J: Co vnímáš jako dobrý, že tam bylo?

ADAM: Co bylo dobrý jakoby v té rodině? Tak často jsme jezdili na výlety, hodně jsme si rozuměli.... Pomáhali mi skoro se všim. Spíš se věnovali mně než ségře.... Takže ségra si přišla taková odstrčená. Pořád mi jako dávali najevo, že i když nejsem jejich tak mě maj rádi a chtěj to vydržet, když jsem je hodně štval... Hráli jsme hry, třeba i na playstationu a tak. Koukali se na filmy...

J: A jakej jsi měl vztah se ségrou?

ADAM: Hodně dobrej. My jsme na sobě byli hodně závislí, bez sebe jsme nedali ani ránu, spíš jí beru jako nejlepší kamarádku a ségru v jednom, ona o mně ví všechno, já o ní... a takhle to i zůstane.

J: A teď jste taky v kontaktu?

ADAM: Jo, pořád.

J: Je něco, co tam bylo špatný?

ADAM: Jo. Překonání mojí orientace, a... promiskuita. Já jsem byl trochu... střídání partnerů. Protože jsem se jakoby hledal, když se to tak řekne. A.... to máme strašně moc vadilo a byly kvůli tomu docela dost velký hádky.

J: aha ... a jak jste to zvládli?

ADAM: nezvládli, haha. Nó, skončil jsem tady.

J: A nakonec přijala tvou orientaci?

ADAM: No, on ani nebyl tak problém v orientaci, ale v tom střídání partnerů... To nepřekousla, no... a poslala mě do Loun, aby zjistili nějakou diagnostiku, ta nevyšla, tak mě poslali sem.

J: A jaký to pro Tebe bylo?

ADAM: Byl to pro mě velkej šok, sem to vůbec netušil, máma řekla, že pojedeme k doktorce, tak říkám jo pohoda, nepudu do školy, haha. Najednou přijela sociálka, a řekla „sbal si věci, jedeš sem.“ Takže to byl docela hodně velkej šok.

J: To chápu. Teda.. děkuju za upřímnost. A kvůli tomu jsi teda musel do ústavní péče? Kvůli tomu problému, že máma řešila tu promiskuitu...

ADAM: Jojo...

J: A teď jsi tady, jak dlouho?

ADAM: No, od 18. Října... tak 4 měsíce, ňák tak. Vlastně jsem to nepočítal, haha.

J: Co tady hodnotíš jako dobrý?

ADAM: No, vůbec nic. HAHAHA. Né tak, jsou tady dobrý vychovatelé. Sem tam jsou přísní, ale oni musí... celkově tady ta komunita se dost zhoršila, sem koukal, když jsem odešel, ale vychovatelé se nám snaží hodně pomoci, máme tu hodný psychologičky, haha... a celkově ty zaměstnanci jsou hrozně hodný a chtěj nám pomáhat, takže nám i dělaj ten program, abychom se tady nenudili, třeba blbý je to oblečení, ale to je zase aby nebyla šikana, abysme si to nekradli, že prostě on má tohle, on má tohle, tady tu značku a tak. To stejný – nesmíme tady mít mobily, ty nám seberou, daj nám je, když jedeme na dovolenku po měsíci, takže.. taková odvykačka od elektroniky, vlastně je to takový odříznutý od světa, koukáme se jenom na zprávy, a nebo sem tam na film, v sobotu, v neděli...

J: A co tady hodnotíš jako špatný?

ADAM: tak já si myslím, že špatný svým způsobem asi nic. Protože všechno, co tady dělaj, nám vlastně ňák pomáhá, a myslim si, že je to jakoby.... Tohle není jakoby v uvozovkách past'ák, ale jakoby ústav na to, abychom si něco uvědomili. Co děláme špatně, aby nám to prostě pomohlo do budoucna, se nedostaneme někam dál, co by nám jakoby zhoršilo ten život, takhle to aspoň beru já.

J: Teď máš nějaký plány do budoucna, po těch pár měsících, co tu seš?

ADAM: Jo, tak asi ten největší cíl je pro mě dostudovat tu školu, protože jsem měl plány, že ukončim školu a vykašlu se na to... chci to dodělat. Potom chci na vejšku, jazykovou, a postavit se na vlastní nohy. Jakoby. Odejít odtud' v těch 18, nebo v 19, podle toho, jak budu studovat a začít žít svůj vlastní život. Sám za sebe. A neopírat se o tamten ústav. To je asi teď pro mě největší cíl. Vydržet to tady v tý Praze. Abych neměl ňákej průser a nepřesunuli mě jinam a potom pokračovat ten život, co jsem žil. Ale trochu jinak. Né tak nebezpečně.

J: Ještě něco Tě k tomu napadá, nebo půjdeme dál?

ADAM: můžem dál.

J: Tak dál se budu ptát na mezilidský vztahy. Nejprve něco o Tobě, cítíš se líp ve společnosti lidí, nebo jsi radši sám?

ADAM: No já jsem spíš introvert, ale zase jsem rád, když je nějaká skupina lidí, který znám hodně dlouho, ale zase jsem rád, i když jsem sám, si odpočinout, nikdo mě neotravuje, haha.

J: Řekl bys, že jsi spíše společenskéj typ, nebo samotář?

ADAM: No, něco mezi. Nevim.

J: Jaké to je tady?

ADAM: Tady samotář být nejde, jelikož jste neustále zavřená ve skupině dvaceti lidí, tak to si zvyknete. To stejný na pokoji, tam jsou čtyři lidi, takže. Docela voprz.

J: Jak spolu vycházíte?

ADAM: Tak snažíme se, snažíme se to přežít. Zezačátku to bylo dooost těžký jakože tam byly docela dost nadávky, slovní šikana, ale teď už je to hodně v pohodě, začínáme si rozumět a lezeme si na nervy v tom dobrým slova smyslu. Tam jde spíš o to soukromí, že nemáte, nikdo nemá žádný soukromí. Když někdo chce soukromí, tak se zavře na záchod.

J: Ty jsi říkal, že jste na pokoji po 4?

ADAM: Jojo, ale teď je nás tam 6, protože dva se posunuli do tréninkovýho bytu, což je taky ve stejným paneláku, ale úplně ve spodu, a je to zase pokračování tý Vratislavky. Tam se taky dostanou zase ty nejlepší.

J: Takže tam se pokračuje?

ADAM: No.. tam člověk může být jenom do 18, buď tady, nebo v tý Vratislavce, ale podle toho, jak se snažíte, tak se odtud přesunete do Vratislavky, z Vratislavky na tréninkový byt dolu, pak na Věšinku, tam jste sami, nikdo vás nekontroluje.

J: Dobře. Teď tu máme oblast přátelství. Co tě napadne, když se řekne „kamarád“

ADAM: Haha. No napadnou mě moji kamarádi, spolužáci a tak.

J: Dokážeš říct, kolik máš kamarádů?

ADAM: Hodně, haha. Počet fakt neřeknu, to je pro každého jiný, ale pro mě je to hodně, stálých kamarádů mám tak ... 15, takovejch, že se potkáme, povídáme si, těch mám taky nák tak. Prostě dost.

J: Kde ses s nima seznámil?

ADAM: Tak většinou na základce, že to jsou kamarádi od školky, nebo od první třídy, a nebo přes facebook, že jsme si řekli, jo, jsi ze stejného města nebo tak, pujdem ven.

J: Co s kamarádama nejradší děláš?

ADAM: No.. haha nejvíc asi chodíme ven a děláme bordel, ale jako v dobrým slova smyslu, prostě jdeme, děláme si srandu, nikoho neotravujeme, neděláme trestnou činnost.

J: Jasně, trávíte čas venku. A máš nejlepšího kámoše?

ADAM: Ne, nemam a ani bych nechtěl. Mně totiž vadí, když někdo přijde a řekne: „*Kdo je tvuj kamarád? Ten nejlepší kamarád jsem určitě já!*“ a potom ten druhý se toho chytne ne a... pranice o to. Mám prostě dobrý kamarády, nejlepší ne.

J: Jakej jsi ty kamarád?

ADAM: Jak kdy, někdy špatnej někdy dobrej, jde o to, v jaký to je situaci. Jde o to, že prostě nějaký kamarád chce něco udělat, nějakou blbost, tak on si myslí, že jsem špatnej kamarád, protože mu s tím nechci pomoci a chci ho zastavit, ale já to zase myslím v dobrým, v tom smyslu, aby on neměl průser nebo tak. Ale jinak jsem asi dobrej kamarád.

J: A co na Tobě ti kamarádi můžou oceňovat?

ADAM: no, dokážu se vžít do jejich situace, když maj problém, rád jim pomůžu.... můžou se na mě spolehnout, vždycky je rozesměju, když jim je smutno, a tak. A jsem hodně přátelskej a rád komunikuju, takže.. a hodně rád se seznamuju! Že prostě jdu, a když vidím někoho, kdo je příjemnej, vypadá jakoby v pohodě, tak prostě přijdu za ním, a seznámim se.

J: Myslíš, že jsou nějaký vlastnosti, který by kamarádi na tobě chtěli změnit?

ADAM: jojo. Rozhodně. Já jsem strašně náladovej, až moc, jsem cholerik, fakt mě vytočí každá blbost, což jim asi taky hodně vadí, holkám vadí asi to, že když jdeme po ulici a vidíme hezkýho kluka, tak se o něj pereme, HAHA.

J: Máš teda i kámošky holky?

ADAM: Jojo, spíš ty kamarádky.

J: Zklamal tě někdy nějaký kamarád?

ADAM: spíš to byla kamarádka, tu jsem bral jako součást rodiny, se známe od školy, jsme dělali všechno spolu. Kvůli ní jsem šel tady na tu školu. Ona říkala, že budem nejlepší kamarádi a pudem tam spolu, nakonec se to celý změnilo, ona se hodně změnila, začala si nevážit svých věcí, do školy třeba přijde až na třetí hodinu, chytla se špatný party...

J: Takže jste se přestali bavit?

ADAM: ona se se mnou baví, když něco potřebuje. Já jsem si našel lepší kamarády.

J: a mluvili jste o tom?

ADAM: já jsem o tom s ní mluvil. Ona to ignoruje, myslí si svoje... a já jsem rád.

J: Jsi rád?

ADAM: jakoby že už to přátelství vyprchalo.

J: Dobře... stalo se ti někdy, že ses s někým chtěl kamarádit a on s tebou ne?

ADAM: Jo, to mně úplně našťvalo! Protože jsem měl dobrou kamarádku na základce, a ona se začala taky bavit s gayem, on byl asi o dva roky starší, a já jsem mu prej zničil život, haha.

J: zničil život?

ADAM: no, já jsem totiž začal chodit s klukem, kterýho chtěl, a já jsem se s ním chtěl skamarádit, a on mě poslal do háje, mně to hodně vadilo, protože potom jsem ho pořád potkával, on na mě tak koukal, já jsem se s ním chtěl začít bavit.. úplně mi to vadilo.

J: tak jo, napadá tě ještě něco k těm kamarádům?

ADAM: ne... oni jsou takový všelijaký ty kamarádi no.

J: Tak pojďme se posunout k oblasti partnerství. Máš v současné době partnerský vztah?

ADAM: Hmm nedávno skončil, asi tak před týdnem.

J: Je pro tebe v pořádku, když se na to ptám?

ADAM: Jojo, já jsem rád, že to skončilo...

J: Nebylo to dobrý?

ADAM: Ono by to bylo dobrý, akorát jsem... někdo mu volal tak jsem to típnul a viděl jsem chat na facebooku, s kým si píše a viděl jsem, že mě podvádí s dalšíma pěti klukama, tak jsem se na to vykašlal.

J: Jaký to pro tebe bylo?

ADAM: Jako byl to šok v tu chvíli.. ale tak... přežil jsem to.

J: byl to dlouhej vztah?

ADAM: no.. dva měsíce a půl. Takže moc dlouhej ne no.

J: Kolikátěj to byl vztah?

ADAM: no, to vůbec nevím, bylo jich hodně, protože jsem jako experimentoval hodně... takže bylo jich hodně. To zní úplně blbě, když to takhle řeknu.

J: Blbě... Z jakýho důvodu?

ADAM: no jako na ten věk vystřídat tolik partnerů, to není dobrý.

J: Když máš partnera, co je pro tebe důležitý?

ADAM: Jo, že mu můžu vlastně věřit, když mu něco řeknu, ta láska, že mě fakt má rád, důvěra ve všem... to je asi tak vše.

J: Klidně jestli tě ještě napadnou nějaký povahový vlastnosti, nebo třeba vzhled...

ADAM: mně moc na vzhledu nezáleží. Jakoby pro mě je ten vzhled důležitěj, ale ne tak jak je ten člověk uvnitř, jak se chová, jako nemohl bych chodit s někým kdo je hezkej, ale je totálně vymletej, to by mi vadilo no. Spíš koukám na to, jak je chytrej ten kluk, jakou má osobnost, jak se chová na veřejnosti, jak se projevuje, jak mluví a tak.

J: To chápu... Vidiš nějaký výhody, když je člověk ve vztahu?

ADAM: není na všechno sám. Dle mého názoru, může se prostě svěřit, je to takový lepší, ví, že ho někdo má neustále rád, že na něj myslí, je to takový hezký.

J: Vidiš tam nějaký nevýhody?

ADAM: Podle toho v jakym vztahu je. Jelikož někteří jsou moc velký stíhačky, moc to hlídaj, s kym se bavim a tak

J: Stíhačky? Zažil jsi to?

ADAM: Jojo, sem se skoro s nikym nesměl bavit, nesměl jsem chodit ven... je to omezení svobody ten vztah. Takže něco jako být tady. Haha.

J: a jakej ty jsi partner? Jak bys sebe popsal?

ADAM: Samozřejmě ten nejlepší, haha. Ne, to byl vtip. Mám svoje nevýhody, ale taky i výhody!

J: Klidně řekni.

ADAM: Můžu jakoby tu lásku dát, ale zase jsem takovej, že po nějaký době to vyprchá, že to strašně moc rychle začne, ale stejně rychle to i vyprchá. Že potom hledám něco jinýho a dál experimentuju.

J: Když máš partnera, co on na tobě může oceňovat?

ADAM: Tak já nevím, každěj si najde něco jinýho, hahaha... snažim se bejt hodnej, když se zrovna nenaštvu, jsem takovej jako přítulnej, já vůbec nevím hihhi.

J: Nevíš? Někdy je to těžký sebe ocenit, vid'? Ty nevýhody by se našly hned...

ADAM: Přesně!

J: klidně nějaký řekni, jestli tě napadají.

ADAM: no, hodně rychle se naštvu, ale kvůli všemu, třeba když mě nepustí sednout v metru, to vždycky udělám totál scénu, jsem hodně žárlivej, až moc, taková stíhačka, já to moc hlídám. Ale zase neomezuju svobodu no.

J: Jak si to mám představit, že sice to hlídáš, ale neomezuješ?

ADAM: Zjistim si, jaký má kamarády, a ty potom stalkuju, hahaha, ale zase nezakazuju co má dělat.

J: Jasně. Dobře, dobře...

J: Teď tu máme téma významný osoby, máš ve svém životě osobu, která nejvíce ovlivnila tvůj život?

ADAM: Jako celebritu? Nebo

J: Kdybych se tě zeptala, kterej člověk nejvíc ovlivnil tvůj život?

ADAM: Tak to bude máma a ségra. Táta moc ne, haha, spíš ta máma, máma a ségra.

J: Můžeš mi o nich něco říct?

ADAM: Jakoby čím mi ovlivnily ten život?

J: Ano

ADAM: asi tou jejich ochotou, oni ve všem hledaly řešení, i když jsem nechtěl, tak máma prostě přišla do té školy a všechno to tam začala hrotit a řešit. To mi pomohla, ale byl to docela trapas, haha, a ve všem mi vlastně pomáhaly, byly na mě hodný, prostě dávaly mi pořád najevo to, že i když nejsem jejich tak tam u nich mám místo, a vždycky tam to místo budu mít, i když jsem se ocitl tady... tak mi prostě řekly, že u nich mám vždycky ty dveře otevřený a kdykoliv se tam můžu vrátit prostě. až mě pustí a tak. Já v nich vidím velkou oporu.

J: Pro koho si myslíš, že jsi nejdůležitější ty?

ADAM: Asi pro ségru. Ta mi to několikrát říkala. Taky to vidím na tom, jak se chová prostě, jak se začala chovat když mě vezli sem, co to s ní udělalo, celkově jak doma nejsem teď ty 4 měsíce, co to s ní dělá, jak mi pořád volá, jak se mám a jestli nepujdem ven... jestli se to nějak nedá zařídit a tak.

J: Je teď v tuhle chvíli nějaký člověk, kterej výrazně ovlivňuje Tvůj život?

ADAM: kamarádka hodně dobrá. Co je kamarádka taky dobrá, s tou se bavim od školy, a ta taky hodně ovlivnila můj život. Ta vlastně o té orientaci věděla, nenápadně to řekla rodičům a rodiče čekali až to řeknu já.

J: ona to řekla tvým rodičům?

ADAM: jojo, že se o tom bojím jim to říct, že mě odsouděj a tak, ona jim to řekla, já jsem se to dozvěděl až potom, když jsem jim to řekl já. Ale ona ve všem hledala řešení, pomáhala mi v tom, abych to netajil, že se za to nemám stydět a tak.

J: Jaký to pro tebe bylo, že jim to řekla?

ADAM: velkej šok. Byl jsem hodně naštvanej. Že to udělala, zároveň jsem jí byl vděčnej, že to vlastně řekla za mě. Že jsem jim to nemusel říkat já.

J: zároveň tě to naštvalo, ale byla-

ADAM: byla to úleva.

J: co je pro tebe v životě nejdůležitější?

ADAM: no, vztahy podle mě. S kamarádama, v rodině, tak jakoby v lásce, tak prostě pro mě jsou nejdůležitější ty vztahy, a od nich se to prostě odvíjí dál.

J: Když jsi teď tady, máš ty vztahy dobře naplněný?

ADAM: Já si myslím, že ano, i přesto, že jsem se dostal sem, a byl jsem dva měsíce bez kontaktu s lidma, tak si myslím, že ty vztahy jsou mnohem lepší než předtím, jelikož jsme si spoustu věcí stihli uvědomit, že vlastně navzájem se potřebujeme, uvědomili jsme si ty chyby a snažíme se to všechno napravit, takže si myslím, že je to mnohem lepší, než to bylo předtím. Díky tomuhle

J: Jak bys sám sebe popsal? Už jsme o tom trošku mluvili... Zkus říct svoje vlastnosti, který jsou pro tebe nejdůležitější.

ADAM: Optimismus, neustálej, kamarádskej docela hodně, ambiciózní, cholerik, sem tam flegmatik, spoustu věcí je mi jedno, když je nějaký problém, tak to neřeším, ono to přejde. Nejdřív se teda u toho rozčílím, cholerik, haha, ale potom si lehnu a řeknu si, že se to vyřeší samo. Potom už jako jedno mi to je.

J: ještě jsme moc neprobrali ten vzhled, chceš o tom mluvit? Jestli je pro tebe vzhled důležitý.... říkal jsi, že u partnera moc ne.

ADAM: u partnera ne, ale u mě asi jo. U mě je to asi hodně důležitý, já to hlídám pořádkem. Akorát teď ne, jak nemusím do školy, jako na veřejnost, tak se nečešu, sem tam to jenom ulíznu, neholím se, haha, vezmu si nějaký oblečení, neřeším jaký, protože stejně budu celý den tady...

J: A když jdeš mezi lidi?

ADAM: tak to hlídám až moc, to vstanu třeba v pět, a v sedm odcházím, sprchuju se klidně dvakrát denně, hodně si hlídám ten vzhled no. I to oblečení, jaký si vezmu, aby sem si nevzal dva dny po sobě stejný věci. Abych nějak vypadal no. Jsem trošku jak kdybych byl metrosexuál.

J: A jsi s tím spokojenej?

ADAM: Jooooo... pár věcí by se mohlo změnit, na tom vzhledu, ale neřeším to už.

J: Jaký máš silný a slabý stránky?

ADAM: no tak, slabá stránka lenost, to je hodně velká lenost, často se naštvu, fakt hodně rychle, když něco začnu tak to neudělám, nevím proč, ale už to tak mám. Silný stránky jo. Lehce se učím jazyky, si to prostě párkrát přečtu a už to umím, rád čtu, což je v dnešní době docela zázrak, když kluk čte. A rád se učím, jakoby novým věcem. Hodně zkouším, experimentuju. Taky to tak někdy dopadá no...

J: je něco, co bys na sobě chtěl změnit?

ADAM: nechtěl bych být tak líný. A chtěl bych ty věci dotáhnout až do konce, protože si myslím, že by to za to stálo, kdybych to dodělal

J: Hm hm, ještě něco?

ADAM: celkově, kdybych nebyl líný, tak by to bylo snazší, neměl bych s tím tolik práce, protože já něco rozdělám, na hodinku si odpočinu, pak zase pět minut pak si zase odpočinu, a třeba nějaký úklid malého prostoru mi zabere třeba dvě hodiny. I když bych to měl za dvacet minut hotový.

J: Jsi spokojenej se svým životem?

ADAM: zatím jo. I když jsem tady, tak jsem dost spokojenej. Teď mi akorát vadí, ve škole jsou samý párty teďko, afterparty do rána, já se nezúčastním, nemůžu se třeba jít s kamarádem napít nebo... tak zatím to jde i bez toho, tak možná až mi bude 18...

J: Mně připadá, že to bereš s klidem...

ADAM: jooo... to je docela v pohodě no. Když se dostanete z tohodle ústavu tak to je. Mně z toho docela dost hrabalo, byl jsem ještě víc nervní než jsem... takže tím, že jsem se odtud dostal, do toho pokračování tak se to úplně zklidnilo, tam je to úplně na pohodu, tam přidete ze školy, vezmete si mobil, celej den ležíte... nic neděláte, když máte službu tak nakoupíte, uvaříte, ale tak to je všechno. A službu máte jednou za týden. Pak celý týden volno.

J: Jak si představuješ svoji budoucnost?

ADAM: bych chtěl být nějakej překladatel na ambasádě... prostě překládat, tlumočnick. Chci dělat hodně s jazykama, protože mě to baví

J: Co tě nejvíc baví?

ADAM: angličtina. Takovej základ. A španělština.

J: Jak by vypadala tvoje ideální budoucnost?

ADAM: asi bych se odtud odstěhoval, do svýho bytu, a jak říkám, byl bych tlumočnick, překladatel, někde v zahraničí, v Anglii, tam se mi líbilo nejvíc, bydlel bych v Brightonu, někde u moře nebo tak. A tam bych žil no. Někde v cestovce bych byl.

J: Když jsi mluvil o svojí rodině, skoro vůbec jsi nemluvil o tátovi...

ADAM: tak táta... no na toho jsem asi zapomněl, což je asi blbý no, když se nad tím zamyslím takhle zpětně, protože táta je takovej o hodně mírnější než máma, že táta to všechno zachraňoval. Prostě když se stala hádka, tak táta přišel a řekl mámě prostě „stačí“, odvedl ji, ať se uklidní do kuchyně, do obýváku, mě zavřel do pokoje, vynadal mi, řekl mi, ať se s tím neseru, ať to máme hotový a uklidníme se oba. Táta byl takovej, všechno zachraňoval, zachraňoval všechny vztahy. Když se všechno zbořilo, když se nevědělo jak dál, tak táta prostě přišel a pomohl nám to všechno spravit prostě.

J: A taky jsi s ním teď v kontaktu?

ADAM: Jsem, se všema, s celou rodinou...

PETR

J: Tak mohl bys mi říct něco o sobě, jak by ses představil?

PETR: No tak, je mi 16 let, jsem z Plzně, ... za těch 16 let jsem vystřídal 4 základní školy, teďko jsem v prvním ročníku hotelovky

J: Tady v Praze?

PETR: Ne, v Plzni

J: Můžeš mi říct o svých zájmech?

PETR: mé zájmy, tak to jsou hlavně asi kamarádi, přítelkyně, děti, a... parkour.

J: Jak nejraději trávíš čas?

PETR: Nejraději trávím čas s přítelkyní a s dětma, a když se to povede tak někde prostě s klukama si jdeme zaskákat.

J: Říkáš s dětma, to jsou tvoje děti?

PETR: To jsou děti z minulého vztahu mojí přítelkyně.

J: Jasně. A to jsou dvě děti?

PETR: Jo.

J: Mohl bys teď povyprávět o tom, kde jsi žil? S kým to bylo a jaký to pro tebe bylo?

PETR: no tak vlastně... po tý adopci mojí tak jsme bydleli v Plzni na sídlišti Vinice, tam jsme bydleli já s mámou i s tátou a ještě brácha se ségrou, tam to bylo dobrý do té doby než umřel děda, potom táta začal víc pít, začal doma dělat zle když se napil, potom jsme se přestěhovali vlastně, potom co táta zablokoval mámě konto, tak jsme se přestěhovali k babi i s tátou, tam odsud jsme se odstěhovali po měsíci na azyl, azylovej dům, tam asi začalo to moje hřešení, tam jsem se naučil kouřit

J: A kolik Ti bylo?

PETR: Tam mi bylo 12. To bylo na přelomu 12/13 roku, tak to jsem začal kouřit, později jsem začal kouřit marihuanu, no, takhle to trvalo rok a půl, kdy jsem marihuanu kouřil nárazově, někdo mě pozval nebo tak. Tam odsud jsme se pak odstěhovali na Bory, takže tam už jsem si pak našel stálejší přítelkyni, ta byla teda o tři roky starší než já, to už mi bylo 14. No.. a s tou jsem potom začal pít, takže to bylo takový, jakože mě jednou dvakrát tejdně prostě přivezli domů policajti, s tím, že jsem měl prostě v krvi alkohol a prostě jsme někde dělali bordel, že jsme křičeli nebo tak. No.. Potom teda jsme, potom co si máma nastěhovala domu syna svojí kamarádky i s přítelkyní a dětmi, tak bohužel nás vystěhovali, takže jsme se opět přestěhovali vlastně k babi, respektive babi už nežila, ale táta po ní zdědil dům, takže jsme se přestěhovali k tátovi, tam jsme byli půl roku a po půl roce brácha ten šel do dětskýho domova, protože udělal takovou ne zrovna nejlepší věc, no a já ségra a máma tak jsme se odstěhovali zas na azylovej dům na Borech a tam vlastně bydlíme i teďkon.

J: Tys říkal, že tohle se stalo po adopci, víš něco i o tom, co bylo předtím?

PETR: Před tou adopcí vlastně, o tom jsem se bavil s mamkou, a... dozvěděl jsem se, že moje biologický rodiče, tak máma to byla Romka, byla to feťáčka a prostitutka, můj otec byl údajně nějaký neznámý Němec. A důvod mojí adopce byl ten, že moje biologická matka byla závislá na pervitinu a bohužel ten pervitin píchala i do mně. Takže mě když odebírali tak jsem byl plnej pervitinu.

J: Kolik ti bylo let?

PETR: Asi půl roku

J: A pak Tě adoptovali...

PETR: Ve třech měsících.

J: A jen, abych tomu rozuměla, ty sourozenci, co jsi zmiňoval, to jsou...

PETR: Muj brácha to je muj biologickéj brácha, a ségra ta není

J: a brácha je starší?

PETR: Mladší, oba dva jsou mladší.

J: od biologický mámy jste byli vzatý spolu s bráchou? A adoptovaný spolu?

PETR: Jojojo.

J: Byl jsi někdy v kontaktu s biologickou mámou?

PETR: Ne a ani nechci, nechci

J: A s otcem?

PETR: Ne.

J: Setkal ses někdy s biologickou mámou?

PETR: Ne.

J: A jsi s tím spokojenej, jak to je?

PETR: Jo, myslím, že je to tak lepší.

J: Pak jsi teda mluvil o adopci... jaký to pro tebe bylo?

PETR: Chvílema to byly veliký zmatky, u tý adopce to bylo dobrý, že mamka nám to říkala formou takový pohádky, jako že jsme z domečku, kam lidi dávaj děti, vlastně o který se nemůžou postarat, nebo je nechtějí, nejsou na ně připravený a takhle, takže takhle vlastně už od malička nám to dávala jako formou pohádky, takže rozhodně lepší, než kdyby nám to někdo vpálil do očí prostě jiným způsobem. Nó a jinak jako to bylo většinou velkéj zmatek, protože ačkoliv já jsem s mámou od malička s mámou řešil všechny problémy fakt vod těch 7 – 8 let, jsem s ní řešil veškerý problémy ohledně stěhování, placení účtů, složenek a takovejhle věcí ale prostě zase najednou přišlo něco a to byla další rána, a to prostě než

se mi prostě protože jsem byl fakt malej, než se mi povedlo to pořádně vstřebat, tak automaticky přišlo další něco nového. Takže to bejvaly veliký zmatky.

J: Jsi teď v kontaktu s rodičema?

PETR: jsme...

J: Jak ten kontakt vypadá?

PETR: jako s mamkou, mamce musím tak trochu lhát, skrz to, že já tady jsem skrz to, že jsem si našel starší přítelkyni, který je 34, má dvě děti no a bohužel dřív v minulosti byla taky závislá na pervitinu, no mamce se to nelíbí, že s ní jsem, i když zezačátku to podporovala, bohužel z neznámého důvodu začala bejt proti, začala dělat naschvály, ať už to, že jsem měl horečku a nenapsala mi omluvenku do školy, no, později jsem vlastně začal chodit i za školu, protože prostě já jsem, já dnešním dnem mám do školy zakoupený dvě učebnice z dvanácti, protože prostě 4 měsíce mi nedávala ani korunu, musel jsem běhat fakt po brigádách, vzhledem k tomu, že mám tu starší přítelkyni tak když jí prostě nevyzbylo, tak jsem ještě z tý brigády ještě koupil jí jídlo, plus vlastně jsem kuřák, takže cigarety jsem si koupil, ještě od kamarádů jsem měl pučeno, takže jsem vracel dluhy a na učebnice fakt nezbejvalo.

J: Říkal jsi, že musíš mamce trochu lhát?

PETR: no, musím jí lhát s tím, že s přítelkyní jsme se prostě rozešli, ačkoliv to teda není pravda. Takže... to musím uhrát do nějakýho mrtvýho bodu, abych se odsud mohl nějakým způsobem dostat a mamka nedělala skrz to zle.

J: A co táta?

PETR: Táta ten byl úplně, prostě já jsem se ze začátku bál jeho reakce, na to, že jsem si přivedl o 19 let starší přítelkyni i se dvěma dětmi, no a táta prostě úplně úžasně to vzal, s tím, že prostě je v uvozovkách takovej dědeček, prostě malí si ho taky oblíbili oba, takže prostě táta ten... nemá s tím problém.

J: A se sourozenci jsi taky teď v kontaktu?

PETR: se sourozenci jsem v kontaktu s bráchou teda v už oslabeným, protože brácha prostě mohl volat domu... takže já jsem s nim byl v kontaktu po telefonu, a nebo když teda přijel domu na dovolenku na víkend, se ségrou jsem byl v kontaktu denně, a teď vlastně když mi mamka zavolá tak... pokecám si i se ségrou.

J: A brácha je teda v dětskym domově?

PETR: Jojo. V Horšovskym Týně.

J: Jak dlouho trvala tvoje adopce?

PETR: Ta adopce trvala... měsíc a půl ten adopční proces, jinak 14 let...

J: Je tam něco, co hodnotíš jako dobrý?

PETR: jako fakt dobrý... momentálně jako to, že jsem v tý v rodině s lepšíma podmínkama než bych byl, dřív to byl i úžasněj vztah s mojí mamkou, že prostě jsme si říkali všechno... nebo vim, věděl jsem, že jí můžu říct absolutně cokoliv, a že mi pomůže, vlastně se to bohužel přetrhlo s tou přítelkyní, kdy jsme spolu tři měsíce nepromluvili.

J: Je tam něco, co bylo špatný?

PETR: špatný... jako... vyloženě špatný ne, akorát tam byl takovej - horší dva roky, kdy táta fakt hodně pil, hodně dělal do zle a... bylo to celkem náročný na psychiku.

J: A kdybys to měl zhodnotit celkově, jaký to pro tebe bylo?

PETR: pro mě to bylo jako takový celkem náročný, já jsem od malička pomáhal mámě absolutně se všim, na co jsem nebyl připraveněj, na co většina lidí dosáhne v těch 15 letech, že to já mám všechno v merku, takže to bylo asi nejnáročnější, ta pomoc, obíhat byty, bytový úřady, pracovní úřad, tuhle ty úřadový věci, placení nájmu, to všechno jsem musel zařizovat s mámou.

J: Jasně, máš teda jiný zkušenosti, než ostatní 16 letý lidi...

PETR: no, jasně no...

J: Kvůli čemu jsi musel jít do ústavu?

PETR: sem do ústavu jsem šel po tom, co jsem si našel tu starší přítelkyni, mamka to zezáčátku podporovala, i právě jsme jeli k tátovi na barák na víkend, do tý doby to bylo všechno úplně úžasný, 14 dní na to najednou prostě, byl zvrát, máma se zaštitila, že je proti tomu, já jsem mamce řekl, že prostě přítelkyni neopustim, že s ní hodlám bejt dál, ať to stojí co to stojí, mamka to takhle vzala a tudíž začala dělat naschvály, že prostě přestávala mě podporovat jak finančně tak přestala mi psát omluvenky do školy, ať jsem byl nemocnej nebo nebyl, takže já jsem pak prostě začal chodit za školu, s tím, že prostě jsem do školy nešel, že prostě to bylo až moc náročný na psychiku, neměl jsem to pořádně srovnaný, protože jsem pořádně netušil, co se děje doma, takže jako ta škola by na mě byla moc... takže jsem tři měsíce, dva a půl měsíce nedošel na praxe, to fakt ne prostě, vzhledem k tomu, že studuju na číšníka, tak mezi těma lidma se pohybovat v hluku... ještě s nima komunikovat prostě... bych asi fakt nedal. takže jsem prostě docházel fakt jenom normálně do školy, na praxi prostě ne, no,... pak jsem se začal s mamkou hádat, protože předemnou i za mejma žádama přítelkyni pomlouvala, takže jsem se s mamkou hodně hádal, protože jsem bránil přítelkyni, a sousedka - údajně - se mě bála, že jsem křičel, to bylo tak jakože na takový mámy doporučení, že se bála, nevim no... takže máma sama bez mýho kurátora podala návrh na umístění do nějakýho ústavu, to jí zamítli, tak potom vlastně zahrála divadlo u kurátora takže to podal potom kurátor, tomu to vzali a je to na základě toho, že se mě údajně bojí moje ségra, což vůbec není pravda, že ségra, ta se mě v životě nebála... no, že prostě doma dělám zle že křičim, hádám se a nechodim do školy.

J: A jak jsi tady teď dlouho?

PETR: Eh.... zítra to budou tři tejdny.

J: A mohl bys mi teď trochu popsat, jaký to tady pro tebe je?

PETR: Ehm... ze začátku to bylo takový jako, že jsem nechápal kde jsem, co jsem, a za co tu jsem. to bylo prostě ty první tři dny prostě jsem byl úplně mimo, a dělal jsem to, co se mi řeklo, kdyby se mi řeklo: "tady budeš stát tři hodiny, tak by sem opravdu zůstal prostě stát. No a postupem času po tom prvním tejdnu vlastně jsem věděl jako s kým si tady rozumím nebo nerozumím, podle toho jsem se choval, jako ten řád tady, to je celkem náročný, ale dá se to zvládnout, takže teď už pracuju na tom, aby se to začalo zvládat.

J: Je tady něco dobrýho?

PETR: Dobrý tady je asi... jako přístup většiny vychovatelů, co JÁ jsem upozoroval, přístup většiny vychovatelů tak je, že to není tak, že je určenej řád a ten se bude dodržovat ať se děje cokoli, že je to tak jako dobrý, tady se dá prostě nějak ... vobejít, že prostě většina těch vychovatelů, maj takovej lidskej přístup.

J: Jsou tu i nějaký špatný věci?

PETR: špatný věci tady určitě jsou ale.. nevím jak, nejspíš prostě ten režim, že je to tu celkem drsný, chvílema když jako nemůžete spát a v šest ráno otevřít oči, běžet na rozsvičku, hygiena a ten program, tak to bejvá celkem vostrý potom. Člověk se tu pomálu celkem nezastaví za ten den.

J: Kolik vás tady je?

PETR: Momentálně 22.

J: A pokoje jsou po 4?

PETR: hm. Pokoje jsou po třech až po čtyřech.

J: a každej je tady různě dlouho, vid'. Ty jsi tady spíš nováček?

PETR: Jo no.

J: Jaký to je?

PETR: Jako ty lidi tady... tak jako když se přijde do novýho kolektivu, někdo je na ránu, někdo je v pohodě že jo. Takže asi takhle

J: Dobře. Napadá Tě k tomu ještě něco?

PETR: Ani už ne...

J: Tak se přesuneme na oblast vztahů. Jsi spíš samotář nebo jsi radši ve společnosti lidí?

PETR: já jsem právě že - jako malej jsem byl samotář, nejradši jsem byl sám, měl jsem třeba tři lidi kolem sebe, to mi úplně stačilo, postupem času jsem začal bejt rád ve společnosti, rád středem zájmu, takhle to pokračovalo dál, teď jsem radši ve větší společnosti, ale záleží podle nálady.

J: Jo, takže teď jsi víc takovej společenskej typ.

PETR: jo.

J: Jaký to je tady, být společenskéj typ? Když jsi tady v ústavu.

PETR: Jako tady bejt společenskéj typ je docela i výhoda, protože tady je to rozdělený na skupiny, takže v tý skupině se dá pracovat, když se s těma lidma dá mluvit, když se s nima dá a člověk s nima umí mluvit, tak se prostě dá vyjít vstříc tak, aby každému se všechno líbilo.

J: Říkal jsi „*Dá se s nima mluvit*“, to znamená, že ty s nima umíš mluvit?

PETR: Jo, já od malička prostě, vzhledem k tomu, že mamka prostě má takový dobrý srdíčko tak prostě jsme chodili vlastně k tetě, která měla handicapovaného syna, kterej byl na vozejkku a ještě měl autismus a s tím jsem se třeba báječně rozuměl jako malej... pak prostě další mamky známej ten byl na vozejkku, pak vlastně v tom azylovym domě vlastně tak tam byl taky kluk, kterej měl autismus, s tím jsem si asi jako jedinej z celého toho baráku rozuměl, takže já jsem ... mně každej říká, že jsem typ člověka, kterej dokáže vyjít absolutně s kymkoliv, mluvit taky s kymkoliv.

J: Co tě napadne, když se řekne kamarád?

PETR: když se řekne kamarád, tak se mi vybaví kamarád právě z Plzně, kterej šel do dětskýho diagnosťáku v Plzni, 5. ledna, s tím jsem poslední dva roky, s tím jsem byl v hodně úzkym kontaktu, hodně jsme spolu chodili ven, na brigády, den co den jsme spolu byli venku, takže asi tak no...

J: Dokážeš říct, kolik máš kamarádů?

PETR: Ne. to nedokážu říct, protože vlastně i to, jak jsme se hodně stěhovali a já jsem přecházel ze školy na školu, tak jsem poznal spoustu lidí, se kterýma jsem se bavil, se kterýma máme přátelskej vztah a spočítat to fakt nedokážu.

J: Jo, takže ses vlastně seznamoval s lidma, podle toho, jak jste měnili bydlení...

PETR: jojo.

J: Ten kamarád, o kterým jsi mluvil, to je nejlepší kamarád?

PETR: Jo!

J: a jak dlouho se znáte?

PETR: Ehhh my se známe, no nějakejch dobrejch 7 let, ještě z těch Vinic, ale tam jsme se maximálně pozdravili, nebo jsme si zahráli fotbal proti sobě, ale tolik jsme se nebavili, až tady na těch Borech

J: A teď jste v kontaktu?

PETR: momentálně... napsali jsme si dopisy, jinak v kontaktu nejsme momentálně...

J: A když jsi s kámošema, jak nejraději trávíte čas?

PETR: nejradši nejspíš chodíme po městě, skáčeme parkour, nebo teda když už je nějaká možnost, tak zajdeme na pivko

J: A když jsi tady, máš možnost dělat ten parkour?

PETR: Tady mam možnost, dělat parkour, ať už je to když jdeme před barák na hřiště, když chodíme různě na vycházky, nebo v úterý a čtvrtek jsou tady sportovní činnosti tady před barákem, to je sportovní činnost, která je určená už, a tam v těch chvilkách se tam dá něco, pak je to terénka, to se chodí pod nuselskej most, tam se dá taky.

J: Kdybys měl popsat sebe, jakej jsi ty kamarád?

PETR: NO! nevim, já jsem.. takovej..... nevim, jako většina lidí se ke mně chodili vyzpovídávat vždycky, takže nejspíš takovej kamarád, co umí udržet tajemství, co se vždycky zastane, se kterým se dá pokecat... a hlavně člověk, kterej je pro každou srandu prostě jakmile se dá vyvést nějaká sranda, tak jdu do toho.

J: Čeho by si na tobě kamarádi mohli cenit?

PETR: právě toho, že umím udržet to tajemství. co já vim, tak v dnešní době je to celkem vzácnost.

J: Stalo se ti to často, že ti lidi říkali svoje tajemství?

PETR: hodně často, a většinu z toho si už ani nepamatuju. hahaha.

J: Kdyby na tobě něco chtěli změnit, co by to bylo?

PETR: takovou tu mojí náladovost ze dne na den. jeden den mám prostě bomba náladu, druhý den jsem prostě zklesej, třeba mě i někdo vytočí úplnou blbostí, takže to nejspíš

J: Zklamal tě někdy nějaký kamarád?

PETR: no... zklamal, no. Teď zrovna ten nejlepší kamarád, ten mě celkem hodně zklamal, a jako to u mě má ještě vroubek... že vlastně přítelkyně měla ještě rozházenej vztah se svým bývalým ohledně dětí, a před tím bývalým jako že spolu nejsme a tohento, aby nejdřív zařídila to, že bude mít děti ve svojí péči, ne s ním ve střídavý, no a kamarád prostě udělal strašnou blbost prostě tím, že se začal bavit s jeho neteří no a tý všechno vykecal... takže s tím má ještě u mě velkej vroubek.

J: A řešili jste to spolu nějak?

PETR: Právě že... ještě jsme neměli šanci to řešit.

J: A myslíš, že to spolu ještě budete řešit?

PETR: Joo... Pokecáme.

J: Stalo se ti někdy, že ses s někým chtěl bavit a on s tebou ne?

PETR: nepamatuju se na to. jako většina lidí, spíš s většinou lidí jsem ukončil kontakt já, třeba jako s takovejma těma staršíma partičkama, kdy to bylo takový jakože mě začali zesměšňovat a podobně, tak maximálně se pozdravíme, řeknem si jak je a tím to končí.

J: Teď se posuneme k oblasti partnerství, tak ty jsi říkal, že máš v současné době vztah, trvá asi půl roku... Kolikátý to je vztah?

PETR: Nooo.... haha. jako takovej ten vážnější je to druhej, ale jako jinak těch holek bylo hodně, tuším, že asi dvacet.

J: Co je pro tebe u partnerky důležitý?

PETR: Hlavně to, jak se chová, jak vystupuje na veřejnosti, a hlavně jako. Abych si s ní rozuměl.

J: Co by měla mít, aby sis s ní rozuměl?

PETR: rozhodně by měla mít smysl pro humor, protože to by nešlo bez smyslu pro humor. A potom, měla by umět poznat, kdy je sranda a kdy se baví vážně.

J: A ještě nějaký povahový vlastnosti?

PETR: Určitě by mě neměla mlátit. hahaha. Neměla by bejt agresivní no

J: Napadaj tě nějaký výhody toho, že je člověk ve vztahu?

PETR: Tak výhoda je určitě to, že člověk není na problémy sám, když se to dá s někým řešit a většinou když je ten vztah hodně blízkej tak se na něco dá přijít vždycky.

J: Napadnou tě ještě nějaký další?

PETR: Další ty výhody... nevím, tohle to je asi nejzásadnější věc, výhod je spousta.

J: A napadnou tě nějaký nevýhody, když je člověk ve vztahu?

PETR: Tak nevýhody... Nevím, některý přitele to může třeba odradit, že člověk je ve vztahu, tak to můžou brát prostě tak, že na ně kašle.

J: Stalo se Ti to někdy?

PETR: No, no. Právě že kamarádi právě tak říkali, že jsem až moc s přítelkyní a s dětma, že bych si měl udělat čas i na ně.

J: A jak to připadá tobě?

PETR: Jó.. přiznal jsem si to, že prostě jsem fakt prostě je celkem dost zanedbával, třeba tři čtyři dny jsme se neviděli prostě, takže jsem se prostě dohodl s přítelkyní že prostě sem tam i za nima zajdu na hodku na dvě, že se pujdu vyvenčit.

J: A jak to bere ona?

PETR: Jo.. bere.

J: Kdybys měl popsat sebe, jakej jsi partner?

PETR: hihihhi já? ...no... přítelkyně mi říká, že jsem strašná svině no. haha. né.. jako... většinou jako když jsem v tom vztahu tak se snažím dát do toho vztahu co nejvíc, aby to fungovalo, prostě... většina kluků se kterejma se bavím o vztazích mi říkaj, že sem blázen, že bych byl schopnej tý holce snýst modrý z nebe, nevím jako co je na tom pravdy no.

J: Co na tobě partnerka může oceňovat?

PETR: no to nevim.. haha ha ha to fakt neumim popsát. nevim. já bych třeba sám se sebou v životě nechtěl chodit. haha bejt holka. hahaha.

J: Máš pro to nějaký důvody?

PETR: Jako, nevim, sám sebe znám, znám takový ty svoje ehh ne nedostatky, ale takový to, kvůli čemu nemam rád sám sebe, což je hlavně ta náladovost, taky to, že chvílema umim bejt dost výbušnej za to bych se asi moc rád neměl a nemam.

J: Je to třeba něco, co by na tobě mohl chtít partner změnit?

PETR: No, jasně.

J: Výbušnost a náladovost.

PETR: No, kolikrát když mam špatnou náladu tak mě vytočí i uplná maličkost.

J: Napadá tě ještě něco, co by na tobě chtěla partnerka změnit?

PETR: no... jako třeba přítelkyně, prostě jako já nechci, aby brala pervitin, ona nechce, aby sem kouřil marihuanu, v tom si jako rozumíme, že s tím fakt prostě přestanu a ona taky.

J: Napadá tě k tomu ještě něco, co bys chtěl posdílet?

PETR: asi ne...

J: ty jsi mluvil o těch dětech...

PETR: No, tak jako rozhodně ty děti tam hrajou velkou roli, že jo, že s přítelkyní nedávno jsme se pohádali prostě nás držely spolu hlavně právě ty děti, fakt to byla celkem hnusná hádka, celkem dost závažnej důvod tý hádky a prostě fakt nás udržely pohromadě hlavně ty děti.

J: Jak to teď máte, když ty jsi tady?

PETR: teď máme ten vztah jakoby řek bych že pevnější, skrz to, že jsme od sebe jakoby tak daleko ... blbý je to, že ona prostě.. já třeba vim, že já o ní strach mít nemusim, s tím, že prostě vlastně znám - jako vlastně byla tejdén u známý, to je jedna z azyláku, ta na ní dává pozor, horší je to s ní, ona tu nikoho nezná, ani z baráku, ani z Prahy, takže ona takovou jistotu prostě nemá.

J: A jste v kontaktu?

PETR: Jsme v telefonim a v dopisovym kontaktu.

J: A ty se za ní budeš moct jet podívat? Máš nějaký vycházky?

PETR: Jojo, vycházky napřed jsou dvě společný, vycházka je až třetí týden, první dva týdny je společná vycházka, to je to, že je skupina s vychovatelem, pak je samostatná, pak jdeme sami bez vychovatele, tu mám já teď v neděli, takže už jsem dával přítelkyni vědět s tím, aby přijela, tak prej vezme i malýho no.

J: Jak se těšíš?

PETR: Strašně moc, neskutečně moc se těším, protože prostě malýho jsem neviděl fakt tři tejdny, přítelkyni taky a prostě... neskutečně moc se těším.

J: Vnímáš někoho jako osobnost, která ovlivnila tvůj život?

PETR: těch je několik, hlavně jsou to kamarádi, tři kamarádi hlavně. Jeden, to je z toho ranýho dětství, s tím prostě jsem chodil ven prostě, všude možné jsme chodili po sídlišti a byli jsme pořád spolu, ten mě hodně ovlivnil prostě, v tom, že jsem prostě nebyl sám, jako malej jsem byl hodně odstrkovanej, on mi dost pomáhal takhle. Další to bylo na tom azylovym domě na Roudný, tam kamarád vlastně jedinej v mym věku, promě toho s tím autismem, to byl jedinej v mym věku, s tím právě taky rok a půl, pořád spolu, nerozlučná dvojka, pak i k tomu mému tátovi jsme jezdili... a vlastně s tím jsem začal kouřit, i marihuanu jsme měli první spolu no a potom to byla nejspíš moje bývalá přítelkyně, kvůli ní jsem se taky hodně změnil, s ní jsem začal dělat takový ty blbosti, stal se ze mě, takovej ten v uvozovkách sígr, takže asi takhle.

J: A kdybys měl říct, kdo byl nejdůležitější? Koho tak vnímáš?

PETR: Nejdůležitější byl nejspíš ten druhej kamarád z tý Roudný, se kterym sem prostě toho prostě objevoval strašně moc věcí, spolu jsme i začali skákat parkour, jsme byli jedni z prvních, co nebyli v týmech, jedni z prvních co začali v Plzni skákat parkour, no... vlastně první kontrola od policajtů a takovýdle blbosti prostě. To bylo asi nejzásadnější, tam proběhla velká změna ve mně, tam jsem začal hodně přemýšlet a vnímat prostě okolí.

J: Je v tuhle chvíli někdo, kdo výrazně ovlivňuje tvůj život?

PETR: To je právě přítelkyně, s dětma právě. Kdy prostě už dlouho, hodně hodně dlouho jsem nebyl takhle zamilovanej jako právě zrovna do ní a prostě vim, že kvůli ní se změním no, vim, že to dokážu.

J: Napadá tě, pro koho ty jsi takhle důležitěj?

PETR: (odmlka) ... dle mého názoru jsou to asi ty děti protože ... vlastně jejich táta... ten s nima vlastně moc není, ten si je bere na víkendy, bere si je střídavě na víkendy, jednoho a pak druhýho, což jako jsme s přítelkyní taky řešili, ať si prostě bere oba, aby prostě nelítali jeden druhej že jo pak jeden přijde zvlčilej od něho a pak druhej a takhle se to střídá po tom tejdnu že jo. no a prostě teď přítelkyně jak mi volala, tak mi říkala, prostě, že oba dva se prostě pravidelně budí, ve tři ve čtyři ráno, brečí za mnou, prostě tuhleto, prostě za ten půlrok tak si na mě neskutečným způsobem zvykli, já teda na ně taky, prostě se mezi náma rozjelo takový hodně velký pouto no.

J: Co je pro Tebe teď nejdůležitější?

PETR: Prostě donedávna, protože to bylo doma v pohodě, tak to byla prostě přítelkyně s dětma. Momentálně jsou to rodinný vztahy s mámou, a pak teda přítelkyně s dětma.

J: Myslíš to tak, že teď nejvíc řešíš...

PETR: Domov no.

J: Co má pro tebe v životě největší důležitost? Jestli třeba vztahy, zdraví, rodina, kariéra...

PETR: Nejvíc důležitá pro mě byla od malička rodina, protože takhle jsem byl vychovávaný, prostě že ta rodina má to prvotní místo, pak je to moje vlastní kariéra, pak teda nějaký vztahy přátele a nějak tak

J: Když říkáš, že rodina je pro tebe nejdůležitější, myslíš to tak, že tvoje rodina, kde jsi ty jako dítě, nebo tvoje vlastní rodina, kde budeš jako partner?

PETR: No... tak jako ještě nějakou dobu to bude rodina, kde jsem furt ještě jako dítě, aby sem si urovnal vztah s mámou, že prostě vždycky jsem ji prostě bránil a vždycky to tak asi bude, bohužel, mě teda mrzelo, že teďko nepodržela ona mě, no a... začíná se to teda měnit na to, že já už budu partner.

J: v současné chvíli, jak máš tuhle potřebu naplněnou? to, že je pro tebe nejdůležitější rodina a teď jsi tady, jaký to pro tebe je?

PETR: Neskutečně těžký, hodně vysilující, ne fyzicky, ale právě psychicky je to pro mě vysilující právě v tom místě, že absolutně nevím, co se odehrává tam že jo... je to těžký no

J: Jak ti teď je?

PETR: No, tak zvláštně...

J: tak se můžeme posunout k další části, tou je sebehodnocení... Popiš, jak sám sebe vidíš.

PETR: Nevím no, já se vidím tak jako.. takovej jako pohodovej člověk, se kterým se dá vyjít, v jakéjkoliv ohledech, umím vyjádřit svůj názor, hlavně jsem hodně tvrdohlavý, takže když něco řeknu, tak si prostě za tím stojím, i když to třeba má být jinak, takže si za tím stojím, dokud mi to někdo nevymete z hlavy.... Ale potom zase umím uznat svojí chybu.

J: Můžeš popsat nějaký svoje vlastnosti?

PETR: Moje vlastnosti... nevím. chvílema možná takovej vtíravej smysl pro humor, náladovost, agresivita, ale to bývá zřídka kdy, spíš náladovost, že jsem takovej nepřijemnej.

J: Teď jsi řekl pár negativních...

PETR: já nevím jako... když to tak vezmu tak většinou na sobě člověk vidí ty negativní než pozitivní, pozitivní bere spíš jako takový samozřejmosti.

J: Chápu. Kdybys měl říct pár nejdůležitějších vlastností, které by to byly?

PETR: ukecanost! já jsem děsně ukecanej člověk, děsně lidí mi to říká a bojuju s tím už dlouho.

J: Bojuješ s tím?

PETR: No! Protože třeba ve škole nebo i tady je to taková nevýhoda, takže se to snažím nějak jako korigovat no

J: Ještě jsi se nezmínil o vzhledu..

PETR: Ten já vůbec jako nevnímám.

J: Myslíš, ten svůj? Neřešíš to?

PETR: Neřeším to, mně bylo vždycky tak jedno, jak vypadám, jako co si o mně myslí ostatní, pro mě je prostě důležitý, abych se líbil sám sobě, to je pro mě tak nejdůležitější, to co si myslí ostatní, to je tak nějak jedno.

J: Takže záleží ti na tom, jestli se ty sám sobě líbíš?

PETR: To jo jako, to řeším právě, možná trochu tak, že jsem říkal, že to co si myslí ostatní je mi jedno, jedinej koho poslechnu je přítelkyně, když má něco proti tomu tak vymyslíme vždycky nějaký kompromis. jinak jako sám sebe.. svůj vzhled řeším neřeším no... když chci a když vim, že se něco koná tak se třeba hezky obleču, jinak jako já chodim většinou oblíkanej jako tepláky mikina, to je tak nějak všechno.

J: A u partnerky to nějak řešíš?

PETR: Jako ne že bych to vyloženě řešil, jasně, že se mi líbí, když se pěkně upraví, jako záleží taky na tý příležitosti, když vim, že pujdeme někam do města, tak aby nešla prostě... no takže, jak jsem říkal, záleží mi prostě na tom, jak umí vystupovat mezi lidma, a jinak jako extra ten vzhled jako... nehrotim moc.

J: Jsou nějaký věci, kterých si na sobě ceníš?

PETR: Ne, nic mě nenapadá, jako nejspíš ne.

J: A nějaký, který máš na sobě rád?

PETR: asi to, že nic mě jen tak nesloží, protože ze všeho si dokážu dělat srandu, to hodně lidem kolikrát i vadí, kolikrát z vážnejch věcí dělám strašný blbosti, všechno nějak zlehčuju, za to mě hrozně nenáviděla přítelkyně, vlastně když v úterý za mnou přijel kurátor s tím, že jdu sem, já jsem z toho furt dělal srandičky. Až teda do toho pátku, kdy teda jsem se málem zhroutil v autě, při cestě do auta, do té doby jsem si z toho fakt dělal srandičky, do toho rána. To je asi jediný za co jsem rád.

J: A je něco, co bys na sobě chtěl změnit?

PETR: (odmlka) možná chvílema takovýho sebeovládání, aby sem hned nezvedal hlas, abych hned nevystartoval no... takový jako víc myslet míň mluvit.

J: Jak jsi teď spokojenej se svým životem?

PETR: ještě do nedávna jsem byl nejspokojenější člověk na světě, v rámci možností teda. No a teď jako... už prostě před tím přívozem jsem si uvědomil, že jsem to asi pěkně posral. že prostě jsem měl chodit tu školu, aby máma vlastně neměla podněty k tomu mému umístění sem, kdyby sem dál dělal tu školu, tak se sem nedostanu vůbec.

J: A vidíš v tom něco pozitivního?

PETR: Určitě, protože... máma tam prostě pomlouvala i mě, že jsem sígr a tak prostě, takže aspoň ukážu těm lidem, že takovej nejsem, protože hodně lidí mě tam zná jenom skrz vyprávění že jo... skrz ptákoviny, co jsem dělal tam na baráku, takže jim aspoň ukážu, že jsem úplně jinej člověk.

J: Máš teď nějaký plány do budoucna?

PETR: Momentální plány do budoucna... asi že udobřím si mámu, dodělám si školu, pak se nejspíš odstěhuju k přítelkyni, přítelkyně momentálně shání byt, s tím, že prostě bydlí na tom azylovém domě, postupem času... se k ní nejspíš odstěhuju, vlastně najdu si nějakou další brigádu, mezi školou, takže jí budu nějakým způsobem přispívat do té domácnosti, takže doufám, že to bude tak nějak fungovat.

J: Napadá tě ještě něco, co bys chtěl říct?

PETR: Nejspíš ne...

J: Jak se teď máš?

PETR: No... zprvu jsem si tu připadal jako ve vězení, no ono není těžký to tady srovnat s vězením, ale no...postupem dá se to zvládnout, pochopit ten režim a jde to tak nějak.

DANIEL

J: Jak by ses mi představil?

DANIEL: Jsem Daniel, jsem z Neveklova, to je u Benešova u Prahy, mým koníčkem je od malička prostě traktor, bagr, autobus. Nic jinýho mě nezajímá, takže prostě technicky založenej. Co se týče domova, myslím, že jsem vyrůstal v dobrým prostředí, ale bohužel si prostě nerozumíme, jelikož jsem adoptovanej. Jsem byl nevlastní a vlastně v 8 letech to všechno začalo, všechny problémy, narodily se pravý děti, já jsem cítil k sobě nelásku, začal jsem žárlit, ve škole jsem začal od malička dělat bordel, v devíti letech jsem doma ukrad auto jel jsem k prarodičům do Krkonoš.

J: Ty jsi uměl řídit?

DANIEL: No, od sedmi let. Jednoduše to šlo všechno do kopru, a dopadlo to vlastně takovým způsobem že už od 11 – 13 let jsem byl v taky ústavech, kde jsem prožil rok těžký šikany a to těžce nesu dodnes no a když jsem tady, tak se mi vrací ty vzpomínky na to, co bylo takže takhle.

J: O tom bych potom chtěla mluvit víc podrobně, tak se k tomu vrátíme.

J: Kolik ti je a kam chodíš do školy?

DANIEL: Mně je teď 17, za měsíc 18, školu jsem nedochodil, chodil jsem na integrovanou střední technickou jako mechanik, škola mě bavila, ale díky domácím neshodám jsem ji nezvládl dodělat.

J: Teď nechodíš do školy?

DANIEL: Ne ne teď nechodim do žádný školy, já už skoro tři roky pracuju na dálnici.

J: Baví Tě to?

DANIEL: Jo, práce mě baví.

J: Říkal jsi, že tvý zájmy se týkaj ...

DANIEL: Mechanizace!

J: Jak nejraději trávíš čas?

DANIEL: No, nejradši se strojema. Když se někde můžu svízt, taky jsem si udělal řidičák na traktor, když můžu do nějaký mechanizace, tak jsem šťastnej.

J: Tak bychom přešli k tvojí osobní historii. Můžeš říct, ještě jednou, kde jsi vyrůstal, jaký to bylo, s kým a tak.

DANIEL: Tak to já vím ze svý historie, tak ve třech měsících si mě rodiče vzali, teda adoptovali, žil jsem v rodinným baráku, a do těch 8 let to všechno bylo super, rodina mě milovala, já je taky.... v 8 letech přišli na svět další dva sourozenci, pravý teda, a od tý doby cítím nelásku k sobě. Takže já jsem strašně začal žárlit, no a jednoduše nastaly problémy ve škole, nic mě nebavilo, měl jsem takovej jakoby odpuzující přístup k nim. V těch 9 letech jsem odjel do těch Krkonoš, tam mi bylo líp, jenže jsem se

neuměl chovat ve škole, takže jsem šel do různých ústavů, prošel jsem si jich asi 8 dohromady, no nějak když mi bylo 11 nebo 12 tak jsem prožil rok těžký šikany, tady v Praze na Masaryčce.

J: To bylo ve škole?

DANIEL: Né, dětskej domov se školou.

J: Víš něco o svých biologických rodičích?

DANIEL: Zatím nevim, ale údajně bych měl mít tři ségry, který bych časem chtěl najít.

J: Chceš je najít?

DANIEL: Jo

J: A mámu a tátu?

DANIEL: To nevim, z toho mam zase strach, co to je zač. spíš ty sourozence.

J: Jak ses o tom dozvěděl, že je máš?

DANIEL: Od kamaráda právě.

J: A tvoji adoptivní rodiče někdy o těch biologických mluvili?

DANIEL: Ne, ne nikdy!

J: Ty jsi říkal, že tě adoptovali ve třech měsících, kdo přesně?

DANIEL: Máma. Máma, si mě vzala, pak se rozvedla s bejvalym manželem kvůli tomu, že nejsem vlastní a pak si našla tady, co máme tátu, to je prostě tak, že se nemáme rádi jednoduše.

J: A ze začátku to bylo tak, že tvoje mamka s někym žila, ty jsi ho poznal?

DANIEL: Ne

J: A ona tě pak měla sama?

DANIEL: no, kvůli mě se rozvedli, protože nejsem vlastní, že nemá zájem o tu rodinu...

J: Za jak dlouho si našla nového partnera?

DANIEL: No, do roka, takže já si pamatuju akorát tohodle tátu.

J: A vy jste měli neshody už od začátku?

DANIEL: No..... prostě nějak jsme na sebe nedokázali navázat, s kým si rozumím je děda a babička, ty mi nahrazujou rodiče teďka. A jelikož se mi blíží k 18, tak mám strach jak to bude, jestli to zvládnu a tak dále...

J: A tady budeš do 18?

DANIEL: zítra bych měl jet na jinej pastřák do Pšova na pracovky, takže uvidíme, no, jako já z toho už šílím, já tady nemůžu bejt mezi těma klukama.

J: Jakej jsi měl vztah se svojí mamkou?

DANIEL: ze začátku dobrej, ale pak v podstatě to bylo všechno na prd, začali jsme se hádat, když jsem šel na střední tak ten první rok to šlo, pak jsme se začali hádat strašně, já jsem začal chlastat, lítat po diskotékách a všechno to šlo do kopru. Samá rvačka, samej problém.

J: A to ti bylo kolik?

DANIEL: to mi bylo 15.

J: To už byli na světě sourozenci?

DANIEL: Jo, to byly dvojčata. Oni jsou ode mě o 8 let.

J: Říkal jsi, že jsi od té doby cítil nelásku, mluvil jsi o tom někdy se svojí mamkou?

DANIEL: Já jsem to radši nikdy nechtěl slyšet, protože bych se zbytečně jenom naštvál.

J: Myslíš, že to věděla?

DANIEL: Nevím. Podle mě asi jo, ale prostě když je něco vlastní tak si myslím, že se k tomu chová jinak

J: Mluvil jsi o tom s někym někdy?

DANIEL: Ne.... maximálně tady s jedním vychovatelem, kterej mě má rád, to je jediný.

J: Děkuju za upřímnost

DANIEL: Není to jednoduchý o tom mluvit, protože opravdu, ty vzpomínky se pak vracej. Byly to složité roky no, ale zase to beru, že když bylo hodně špatnýho tak bude hodně dobrýho no.

J: Jak jsi tady v ústavu dlouho?

DANIEL: 3 měsíce

J: A jsi v kontaktu s rodinou?

DANIEL: Jo, jako máma volá ale já spíš osobně, telefonuju s ní, jen abych měl klid. Hmmm. V podstatě když já potřebuju poslat třeba cigára nebo peníze, o všechno se stará babička, babička mi volá a ptá se mě: „*Potřebuješ něco, nechybí ti něco?*“ takže prostě je vidět, že ta láska je u babičky u dědy, který chtěj, abych měl všechno v pořádku..... (odmlka) Tak nějak na čem mi záleží je babička, děda.... máma vlastně... osobně když bych to měl říct upřímně, kdyby přišlo na lámání chleba, tak já za tou rodinou nebudu stát. Dám vod toho ruce pryč.

J: A jste v nějakém osobním kontaktu? S babičkou a s dědou?

DANIEL: jezdim k nim dost často, tak já jsem tam hlavně u nich vyrůstal, takže...

J: Co znamená dost často?

DANIEL: Tak třeba dvakrát do měsíce, když je možnost.

J: Kdyby byla ta možnost, byl bys s nimi víc v kontaktu?

DANIEL: Každopádně, já bych mohl být furt s nima.

J: Říkal jsi, že důvod, proč jsi šel do adopce bylo, že...

DANIEL: Oni nemohli mít děti, tahle máma, si mě vzala ve 3 měsících.

J: Nemohla mít děti a pak se to nějak změnilo?

DANIEL: Jo, časem.

J: Jaký to bylo, když jsi byl v rodině s mámou, tátou a nevlastníma sourozencema? Jak to vypadalo?

DANIEL: Já jsem vlastně viděl, že oni všechno maj a já nemám nic. Já jsem se musel vždycky strašně doprošovat a ještě mi to bylo... když mi měli něco dát tak to bylo s takovým odporem prostě. A od nějakých 13 let zaznívaly věty: „když něco chceš, tak si na to běž vydělat“ Takže vlastně od 13 jsem lítal po brigádách a od 14 a půl jsem nastoupil na dálnici ke kamarádovi, kterej věděl, že to mam těžký, tak... mi podal ruku a dělám u něj vlastně dodnes. Kromě toho, kdy jsem teďko tady.

J: Jaký jsi měl vztah s těma dvojčatama?

DANIEL: Nemam je rád.

J: Jaký to bylo, když jsi s nima bydlel?

DANIEL: já jsem skoro nebyl celý dny doma, tak mi to bylo celkem jedno, co se tam děje. Já jsem šel do školy a pak jsem se snažil trávit čas se svým jediným nejlepším kamarádem, a to bylo tak jedna věc, která mě uklidnila, nebejt jeho, tak bych ani autoškolu nedoklepal.

J: Jak dlouho jsi v adopci celkem byl?

DANIEL: No, u rodičů od mala, nějakých 14 let, 14 – 15 let, nepočítám to, kdy jsem byl po těch ústavech

J: Bylo na tom něco dobrého?

DANIEL: hmmm (odmlka) si spíš na ty hezký věci nemůžu vzpomenout. Tam podle mě nebylo ani nic.

J: Převažovaly ty špatný věci?

DANIEL: V podstatě, já jsem si ani neužil žádný narozeniny.... většinou jsem no prostě jsem je radši prochlastal, abych měl klid

J: Od kdy to bylo?

DANIEL: od těch 15 jsem začal dost pít. Kdy vlastně... člověk jakoby už dospívá a všechno to pociťuje jinak.

J: Kvůli tomu jsi potom šel do ústavu?

DANIEL: já jsem šel díky tomu, že jsem se pořád někde rval, nechodil do školy, za školu... prostě místo školy jsem chodil do práce, abych se nějak odreagoval.

J: Teď jsi tady, říkal jsi 3 měsíce, co je tady dobrý?

DANIEL: Tak já si myslím, že jsou tady docela dobrý vychovatele, mám tady oblíbence, takže nemůžu říct ani popel. Akorát ten režim mě už přestáv bavit. Že je všechno načasovaný na minutu a je to takový příblbý. Jediný, co mě z toho dne baví je to dopoledne.

J: a co se děje dopoledně?

DANIEL: Tak buď je práce, jde se na brigádu, a nebo na vycházku, takže tady taky využiju, že si můžu vyčistit hlavu, jinak je to tady celkem těžký, jelikož jsem typ člověka, kterej nic nebere a musím bejt mezi lidma, který něco brali nebo berou takže prožívám taky těžký chvíle udržet se jelikož jsem cholerik.

J: Co tím myslíš, že něco berou?

DANIEL: Drogy. Jednoduše

J: Jak se chovaj ty lidi, co něco berou?

DANIEL: protože furt to preferujou, furt se o tom bavěj, prostě, nemam to rád.

J: Co je tady špatnýho?

DANIEL: Tady je akorát špatnej režim, jinak nic. Kdyby byl volnější, tak by to bylo lepší.

J: Ještě něco tě napadá?

DANIEL: Jinak nic.

J: Máš teď nějaké plány do budoucna?

DANIEL: No tak já už mám práci sehnanou, pořádnou, budu jezdit k jednomu soukromníkovi na statek, takže já se mechanizace nevzdám.

J: To je fajn, že tě to takhle baví.

DANIEL: Já jsem na to úplně ujetej, to ví tady každej vychovatel. Taky když se otevře moje skříňka, většina kluků, když se otevře skříňka, tam maj holky, jedinej já jsem výjimka, já tam mám nalepenej traktor.

J: Napadá tě ještě něco?

DANIEL: že už se těším na osmnáctiny, až budu konečně moct rozhodovat sám.

J: Teď je to tak, že musíš poslouchat někoho jinýho.

DANIEL: Přesně tak!

J: Jak se cítíš mezi lidma?

DANIEL: Tak jelikož já nemám strach z ničeho, z nikoho, tak mi to mezi lidma nevadí. Většinou jsem zvyklej, že člověk narazí na nějakýho blbce, ale no občas mám problémy s nervama, jelikož jsem rapl, málokdy se udržim, nejdřív konám a pak až přemejšlim.

J: a jsi spíš společenskej typ nebo samotář?

DANIEL: No, já jsem spíš takovej typ člověka, kterej je klam. Já se furt jenom přetvařuju. Furt se směju, ale ve finále, pláču v srdci. Takže spíš hledám samotu... nevaděj mi lidi, snažim se zapojit s lidma dohromady, ale trápí mě spousta věcí nedám je najevo že jo.

J: Proč myslíš, že to tak je?

DANIEL: Protože to mám z toho dětství, protože jsem vlastně žádný neměl... koukal jsem na děti, který v 15 letech jezděj k moři, maj se skvěle a já jako jediný, jsem celej rok jenom pracoval, nic jinýho.

J: To muselo bejt těžký.

DANIEL: No, ale byl jsem mezi lidma, který mě maj rádi a bylo mi řečený, že mě přijali k nim do rodiny. Takže si mě v 15 letech jakoby kamarádsky adoptovala jiná rodina. Která mi pomáhá.

J: Kdo to je?

DANIEL: Je to právě ten kamarád, co mě zaměstnává, zároveň s jeho tátou, s bráchama, oni vědí, jak to mam těžký, a řekli mi, že jsem stejná krev, oni měli taky těžký dětství, takže vědí jaký to je, takže mě prostě přiberou.

J: S nimi jsi teď v kontaktu?

DANIEL: Ehm jo! Pokaždý když jdu ven, hned musim volat, protože... to je pro mě, já je беру jako svoje vlastní. Jediný, v čem se lišíme, je, že oni jsou Slováci, ale to vůbec nevadí, právě proto je to lepší.

J: A žijou v Čechách?

DANIEL: jo, on má tady firmu.

J: Jaký to je, když jsi říkal, že spíš vyhledáváš samotu, jaký to je tady v ústavu?

DANIEL: dá se říct, že dobrý, kolikrát mi vyjdou vstříc, že si můžu třeba na záchyt lehnout, když mám nějaký deprese nebo něco, takže si odpočinu ode všeho, nebo na dovolenku když jedu

J: A jak často se jezdí na dovolenku?

DANIEL: každý dva tejdny.

J: A to musíš mít splněný nějaký body?

DANIEL: no to je nejmenší problém, tady je to pohoda.

J: co tě napadne, když se řekne kamarád?

DANIEL: no, ono kamarádství se rozděluje na dva typy. Jedno kamarádství s prominutím je svině a někdy je to pravý kamarádství neboli rodinný, takhle já to беру. Takže já spíš nemam kamaráda, já mam rodinu, jednoduše, mám pár těch rodinnejch kamarádů, na který bych nedal dopustit, ani oni na mě, a mám jich 5.

J: Kde jste se seznámili?

DANIEL: tak dva to, to je jeho bratr, ten mě vozil do školy, řidič autobusu, druhý je taky řidič a jeho přítelkyně a dohromady se všichni kamarádíme

J: Co nejradši spolu děláte?

DANIEL: bavíme se o různých historkách nebo kravíme, vracíme se do dětských let, občas mám takovou náladu, že si jdu hrát na písek, abych si to zopakoval, tak nějak vůbec neřešíme, co se tenkrát dělo, bavíme se tak supově, že v tu chvíli ani nepomyslim na tu minulost

J: mohl bys mi povědět víc o tom nejlepším kamarádovi?

DANIEL: je to prostě, jednoduše je to Slovák, je ode mě asi o... 15 let, já teda odjakživa jsem vyhledával starší lidi, hlavně ňáký, co maj něco za sebou, a došli jsme k tomu, že on má taky to dětství jak já, on teda od 15 let chodil do práce a zároveň na gympl, taky to měl složitý, potkali jsme se tak, protože jsme se jednou pohádali, něco kvůli lístku a dopadlo to tak, že jsme se začali kamarádit, pak jsme se různě navštěvovali, já jsem začal pracovat u jeho bráchy a začal jsem s ním bejt hodně, každě den jsem s ním jezdil, dopadlo to tak, že jsme nejlepší kamarádi a říkáme si brácho. Takže máme k sobě takovejhle navázaný vztah.

J: jak dlouho se teda znáte?

DANIEL: tři roky... takže to uteklo jak voda.

J: jakej myslíš, že jsi ty sám kamarád?

DANIEL: Nevim... jak bych to mohl vysvětlit.

J: Co na tobě můžou mít lidi rádi?

DANIEL: já jsem typ člověka, kterej se snaží každému pomoci, ale nikdy se mi to nevrátilo, jenom se mi to vrátilo ve špatným, takže já si myslím, že můžu bejt ten dobrej kamarád, ale dobrej na využívání, si myslím, co jsem většinou zažil.

J: Chápu to správně, že se s tebou lidi baví, aby tě využívali?

DANIEL: Asi tak. Teda většinou to tak bylo, právě proto ani přátele nevyhledávám, už mám jenom to, co mám a to mi stačí.

J: Máš nějaký vlastnosti, který by na tobě kamarádi chtěli změnit?

DANIEL: No, jsou, to je ta cholericina, prostě že.. podle mě je to všechno z tý šikany, že mi zůstaly ty nervy a prostě sem choleric strážnej. Jinak si nemyslim, že by něco bylo, co by se mělo měnit

J: A co na tobě mají rádi ty bráchové?

DANIEL: Maj na mě rádi jednu věc, vždycky mi řekli, že jsem stejná krev, že jsem rapl, že umim za práci vzít, takže takhle.

J: Stalo se ti někdy, že tě někdy kamarád zklamal?

DANIEL: Hodněkrát... ale zase jsem to neřešil, říkám si život jde dál, třeba někdo přijde, teď na to prdim, dodržuju pár přátel...

J: Jak si to třeba můžu představit, když tě kamarád zklamal, co se stalo?

DANIEL: Třeba když já něco potřebuju pomoci, tak že mi pomůže a né že si něco vymyslí a pak ho o hodinu dýl vidim jet kolem mě třeba s holkou, což se mi právě stalo... to je zklamání pro mě velký a druhou šanci nedávám nikomu

J: Kde vzalo to přesvědčení, že nedáváš druhou šanci?

DANIEL: Nechci, nemám zájem někoho podporovat po druhý, mě ji taky nikdo nedá tak nemam důvod ji dávat já.

J: Chápu. Stalo se ti někdy, že by ses s někym chtěl bavit a on s tebou ne?

DANIEL: Taky se mi to stalo... že mě lidi odsuzovali jen kvůli tomu, co se tenkrát říkalo o mně... takže stalo a v podstatě dneska jsem se někam dostal už jelikož makám, tohle, mám ty kamarády, tak za mnou teď ty lidi dolezaj, a já jim říkám: „*Ty si se se mnou nebavil předtím, já se s tebou nebudu bavit teď!*“ Já se tomu jenom zasměju a jdu dál.

J: kvůli tomu, že jsi měl nějakou pověst ...

DANIEL: přesně tak.

J: A... Já vím, že je to hodně nepříjemný téma, když jsi mluvil o té šikaně, tak ti bylo kolik let?

DANIEL: 11 a půl takže nějakých půl roku v kuse. To bylo v dětském domově se školou a zrovna tady za rohem.

J: A vzpomínáš si, jak se to vyřešilo?

DANIEL: paní ředitelka napsala, že tam nemůžu bejt, že tam nepatřím. Tam byli všichni kluci starší 15 let a já tam byl nejmladší, takže toho využívali. Ve sprchách mě bili, na pokoji, kopali do mě... tam jsem si prožil strašný nervy. V tu dobu to rodičům bylo jedno, z toho důvodu je odsuzuju, že jsou pro mě špatný

J: a když tohle ta paní ředitelka napsala, tak jak to bylo dál?

DANIEL: Já jsem byl jeden čas v Bohnicích na dětském, pak jsem šel domu, ale tam se to s prominutím sralo, ale zase to dopadlo tak, že jsem zase skončil v ústavu před osmnáctinama, a ani mi neřekli, že máma napsala tohleto, aby mě sem dali, mě bylo řečený, že to nařídil soud, ani to nebyla pravda. Máma napsala na sociálku, že mě doma nechce, aby mě sem dali.

J: Kvůli tomu, že jste měli doma neshody.

DANIEL: že jsem se pral, pil jsem... ale zas na druhou stranu mě to posunulo vejš, vím, že teď dokážu víc než předtím, takže zase těm lidem tady jsem vděčnej... sice se občas tady rafáme, ale vím, že a budu odcházet, tak půjdu s pláčem a s radostí, protože vím, že pomocnou ruku jsem od nich dostal.

J: Chtěla bych říct, že obdivuju tvůj přístup, to, čím sis prošel muselo být hodně těžký..

DANIEL: Je. Já si myslím, že toho mám prožitý to, co 30 letej chlap. Hlavně je těžký na to zapomenout, protože člověk když spí, tak to vidim pořád před sebou. Vracej se mi vzpomínky, takže já naspím tak 4 h denně.

J: To musí být náročný.

DANIEL: to je, ale já jsem zvyklej z práce. Já jsem vstával ve 4 ráno, v 7 jsem se vracel domu, takže tak nějak to zvládám.

J: Teď bych se chtěla zeptat na partnerství, jestli máš v současnosti nějaký vztah?

DANIEL: nemam, jako... chtěl bych, vážnější vztah, protože holka pro mě znamená moji druhou polovičku, prostě už jenom to, že se člověk vedle někoho probudí, můžete spolu ten den zahájit, ale jelikož jsme měli doma ty rozpory, tak já jsem si ani holku nechtěl hledat. Bych se bál, že bych na ní pak byl ošklivej, ale každopádně si myslím, že až najdu tu pravou, tak že budu spokojenej.

J: a nějaký vztahy byly nebo ne?

DANIEL: nic moc, takový puberťácký, to nebyl vztah ale kamarádství s výhodama. Takhle to řeknu

J: A když jsi říkal, že až si najdeš svojí druhou polovičku, tak jaká by měla bejt?

DANIEL: měla by bejt hlavně hodná. Holka, která dokáže milovat, to je tak nějak jediný, co bysem si přál...

J: Napadá tě ještě něco? Kdyby sis mohl vybrat...

DANIEL: tak hlavně, aby jí zajímaly trošku... no ono takhle, aby měla podobnej příběh jako já, abysme mohli navázat stejnou řeč. To by sem si přál

J: že by ti rozuměla...

DANIEL: že bysme si navzájem rozuměli, aby všechno jsme měli společný... a to by byl ten důvod spolu žít.

J: Jaký jsou výhody, když je člověk ve vztahu?

DANIEL: že si můžete pomáhat navzájem, můžete se poradit, co kde jak bude potřeba udělat, prostě jeden podporuje druhýho, asi tak bych to definoval.

J: má nějaký nevýhody být spolu ve vztahu?

DANIEL: (odmlka) nevim. Možná když ta žena zlobí, tak my chlapi jsme stejně dokonalý. To já budu stát za chlapama.

J: Chápu. Co na tobě ta tvoje druhá polovička může oceňovat?

DANIEL: třeba lásku si myslím. Jako ochranu hlavně... protože vlastně ochrana to je všechno, co bych mohl udělat, nejvíc, já bych o ní měl strach každopádně bych jí nikdy nenechal padnout... a vím, že to samý by se mi vrátilo.

J: je něco, co by na tobě mohla chtít změnit?

DANIEL: (odmlka) to nemůžu říct...

J: Když si to představíš...

DANIEL: Asi abych furt neřval.

J: Protože jsi cholerik?

DANIEL: no.. jako já na ženu neřvu, ale když něco nejde tak já u toho strašně nadávám.

J: Je nějaký člověk, kterýho považuješ jako osobu, která ovlivnila tvůj život nejvíc?

DANIEL: nejlepší kamarádku, která mi pomohla, když jsem se chtěl zabít. Už jsem přestal mít chuť tady bejt. Sem sebral auto, jel jsem ho roztřískat, a v jednu chvíli mi zavolala, a vzal jsem to jenom bokem na strom a nic se nestalo.

J: A ona ti zavolala náhodou?

DANIEL: Náhodou... ona měla tušení, že se něco děje. To je asi... to je jak ségra.

J: A kdo to je?

DANIEL: to je nejlepší kamarádka, co může bejt.

J: A ta patří mezi těch 5 lidí, o kterých si mluvil?

DANIEL: Jo.

J: je někdo, kdo ovlivnil tvůj život negativně?

DANIEL: to si zase nemyslim, nebo nevím o tom...

J: Pro koho jsi důležitý ty?

DANIEL: pro babičku a pro dědu. Každopádně... pro svoji druhou rodinu.

J: Je v tuhle chvíli někdo, kdo ovlivňuje zásadně tvůj život?

DANIEL: neni.

J: Jsi to ty?

DANIEL: jo, jsem to já.

J: Mohl bys říct, co je pro tebe v životě nejdůležitější?

DANIEL: důležitý je pro mě žít... a nepřestávat. Bejt zdravěj no, mít tu druhou polovičku a mít rodinu, to je nejdůležitější.

J: Proč to je nejdůležitější?

DANIEL: protože to je věc, která potěší, takhle bych to asi definoval

J: v tuhle chvíli cítíš, že máš tyhle potřeby naplňované? Že žiješ?

DANIEL: jo... to je hlavní no...

J: Jak bys sám sebe popsal?

DANIEL: že jsem dokonalej...

J: jak si to mám představit?

DANIEL: hezkej, mladej, haha, to je... no bezproblémovej né, tak kdybych se měl definovat, tak bych řekl, že jsem takovej průměrněj, jsem dobrej, ale jsem i špatnej, je tam půl na půl, ale jsem v tom středu si myslím...

J: Můžeš mi popsat svoje vlastnosti?

DANIEL: no teď jako jak to přiblížit...

J: Napadá mě, že jsi pracovitej...

DANIEL: Jo takhle! Pracovitej, prostě jednoduše usměvavej, ze všeho si dělám srandu, zejména tady z pani učitelky, tu zlobím... jako že hodně pomávací typ jsem. No.. vlastnosti. Pak že prostě jsem milovník volantu, odmalička řidič.

J: Jakou svoji vlastnost považuješ za nejdůležitější?

DANIEL: pracovitost a řízení. To jsou nejdůležitější dvě.

J: Ty jsi už zmiňoval svůj vzhled, můžeš o tom říct víc?

DANIEL: no tak já jsem to myslel jako fór, ale u toho vzhledu si myslím, že taky nejsem nejošklivější, počítával jsem to tak, když holky po mě koukaly.

J: je pro tebe vzhled nějak důležitěj?

DANIEL: není.... já si myslím osobně, že na vzhledu nezáleží, ale záleží, co je v člověku.

J: záleží ti na tom u partnerky?

DANIEL: trochu jo, pokud záleží i jí.

J: Popiš mi prosím svoje silný a slabý stránky.

DANIEL: no tak silný jsou ty, že na povrch jsem zlej, slabý, že vevnitř jsem slaběj ... a hodně citovej.

J: A to bereš jako slabou stránku?

DANIEL: jo, mě dokáže i maličkost rozhodit, i když to nedám najevo.

J: jakých věcí si na sobě ceníš?

DANIEL: třeba, že jsem nepropadl drogám jako každé mladej... toho si cením.

J: Chápu. Je něco, co bys na sobě chtěl změnit?

DANIEL: chtěl bych se naučit ovládat, pracovat se svejma nervama.

J: S emocema? Jak jsi říkal, že jsi rapl, že tě to popadne...

DANIEL: Jo. Nejhorší je, když mě to popadne, to pak nevidím, neslyším...

J: To si umím představit... kdybys měl říct na škále od 1 do 10, jak jsi spokojen se svým životem, kdy 1 je nejmíň, 10 je nejvíc?

DANIEL: já bych řek tak na 8. A od 18 si myslím, že pujdu na 10.

J: Jak si představuješ svoji budoucnost v delším časovém horizontu?

DANIEL: do 24 pracovat někde na statku, pak si udělat řidičák na autobus, jezdit cizinu, za nějaký větší peníze tak živnost... pozemní práce a autodoprava, každopádně... takže já už mám tak nějak rozplánováno co bych chtěl.

J: Co nějaký romantický vztahy?

DANIEL: to každopádně. Pokud si nějaká vezme takovýho šílence tak proč ne.

J: A co děti? Chtěl bys mít děti?

DANIEL: Tak určitě... nejradši by sem chtěl dceru... o dceru má táta větší strach a abych jí mohl dát to, co já jsem nedostal. A vůbec by mi nevadilo, kdyby to byly dvojčata. Ale hlavně bych chtěl, aby oni měli radost z toho života. Aby těch 18 let byli šťastný...

J: Tak jo, napadá tě ještě něco?

DANIEL: to ne, ale spíš jsem rád, že jsem se mohl někomu vyzpovídat.

J: děkuju moc, díky za upřímnost. Probrali jsme i těžký témata...

DANIEL: to je právě ta moje blbá vlastnost, že důvěřuju. Jsem strašně důvěřivej.

ŠIMON

J: Můžeš se mi nějak krátce představit?

ŠIMON: Já se jmenuju Šimon, je mi 17 let, chodim do školy Jarov, to je Praha 9 a chodim na obor zámečnick, pocházím z Českých Budějovic, bydlím v Churách, to je asi všechno

J: Jaký máš zájmy, co tě baví?

ŠIMON: Teď už žádný, ale dělal jsem dřív fotbal a lepil jsem letadýlka, jako modely

J: A teď žádný nemáš? Je to kvůli tomu, že jsi tady?

ŠIMON: já už tady nejsem, já jsem na Vratislavce

J: Jasně. A ty co jsi dělal předtím, s těma jsi skončil?

ŠIMON: Jo.

J: Jak nejraději trávíš čas?

ŠIMON: Tak buď spím, nebo hraju playstation, nebo dělám něco do školy, něco si píšu, nebo jdu ven, zakopám si... a tak

J: Teď bychom se teda dostali k tvojí osobní historii, jestli bys mohl povprávět o tom, kde jsi žil, s kým jsi žil, jaký to bylo.

ŠIMON: Ehm. Jako chvíli jsem byl u mámy a u táty... ale mamka se rozvedla s tátou, protože jí mlátil a týral. Řezal jí a tak, a pak mamka podala žádost o rozvod, to potom se stalo, to mi bylo 5 – 6 let, to jsem šel k babičce, to mě přivezla sociálka k babičce, se ségrou, tam jsme byli u babičky, ségra ta se učila dobře, měla dobrý známky, já jsem moc dobrý známky neměl, a to... no.

J: A to byla pěstounská péče u tý babičky?

ŠIMON: no, jojo.

J: Kde byla ta tvoje mamka v tu dobu?

ŠIMON: ta se dostávala z toho všeho..

J: Jaký to bylo u tý babičky?

ŠIMON: Jo mně se tam líbilo, všechno bylo v pořádku, ale jak jsem dospíval, dospíval, tak jsem dělal trochu větší bordel, jako ve škole jsem byl drzej k učitelům, házel jsem tam houbou, jídlem a tak. Po třídě když byly přestávky a tak, třeba jsem pouštěl hasicí přístroje. No... třeba jsem poslal panu ředitelovi Viagru, no takže jsem dělal trochu větší průsery no.. no tak... potom když jsem jakoby vyšel ze základky, to jsem udělal.

J: To bylo, když jsi byl u babičky?

ŠIMON: No, jo

J: Od kolika jsi tam byl?

ŠIMON: Od sedmi až do teď.

J: Takže skoro celou školu?

ŠIMON: já jsem měl jakoby střídavou péči u babičky, babička máma, babička mamka...

J: Jasně. A ten tvůj táta to byl vlastní táta?

ŠIMON: Ehm jo

J: a s tím si byl v kontaktu?

ŠIMON: Ne, ten sedí.

J: šel do vězení, jo? A je tam do teď?

ŠIMON: Asi jo.

J: Teď nejste v žádném kontaktu.

ŠIMON: (vrtí hlavou) ne

J: a s mamkou?

ŠIMON: Jo.

J: i s babičkou?

ŠIMON: Jo.

J: a se ségrou?

ŠIMON: taky.

J: Jo a ty jsi říkal o ségře, a jakej jste spolu měli vztah?

ŠIMON: my jsme měli jako se ségrou dobrej vztah, ale.. jako všechno bylo bez problému, my jsme se normálně bavili, všechno.

J: A jakej jste měli vztah s babičkou?

ŠIMON: Taky jsme se normálně bavili. A já když jsem furt nosil ze školy ty poznámky, a dělal průsery, tak jsem šel jakoby potom na učňák, na zámečníka do Budějic, no a tam jsem začal kouřit, a tak...

J: A to jsi bydlel u babičky.

ŠIMON: Jo, no a začal jsem kouřit a bral jsem doma peníze, tak to začaly bejt s tím doma problémy, babička nadávala, zlobila se na mě, tak jsme šli za pani kurátorkou a byl jsem přemístěnej sem.

J: jo. Takže jsi říkal, že ten vztah s babičkou byl dobrej, ale ...

ŠIMON: jsem.. dělal blbosti.

J: a babička byla sama? Nebyl tam děda?

ŠIMON: Jako byl tam děda.

J: a jak na to on reagoval?

ŠIMON: nijak. On byl totiž 11 let po mrtvici.

J: aha.. takže vlastně se to řešilo zejména s tou babičkou. Jaký to pro tebe bylo, když jsi šel k babičce do střídavý pěstounský péče?

ŠIMON: To nevím, mně se u babičky líbilo... všechno bylo dobrý.

J: A říkal jsi, že jste pořád v kontaktu? A vy si voláte? Nebo za ní třeba zajedeš...

ŠIMON: Jojo, voláme, zajedu za ní o víkendu.

J: každé tejdne?

ŠIMON: jednou za 14 dní.

J: a to je na základě toho, že splníš nějaký povinnosti?

ŠIMON: potom můžu jet na dovolenku.

J: u babičky jsi byl teda nějakých deset let?

ŠIMON: jo

J: Bylo tam něco špatnýho?

ŠIMON: jenom, že já jsem dělal doma ty blbosti... ty hádky byly jenom kvůli mně.

J: a co tam bylo dobrýho?

ŠIMON: Tak to nevím, babička byla taková pečlivá, poctivá, já byl takovej flink, byl jsem rychlej, rychle jsem to všechno udělal, a šel jsem potom někam pryč... jako že jsem všechno vodbýjel.

J: Jo... a jak na to reagovala?

ŠIMON: moc dobře ne. Říkala jako, že nic ze mě pořádnýho nebude

J: a jak jsi říkal, že jsi dělal nějaký problémy ve škole, tak pamatuješ si, čím to začalo?

ŠIMON: že jsem se chyt party... jako že jsem jenom kouřil, jako trávu jsem si nedal, ani perník, něco takovýho to ne. Jenom cigára jsem kouřil. A babička si myslela, že hulim i trávu, já jsem jí říkal, ať mi klidně udělá testy, ty mi neudělala, takže měla takovej dojem, že hulim trávu. A pravda to nebyla

J: Takže potom jsi musel jít do ústavu? Můžeš o tom říct jak to bylo od začátku?

ŠIMON: od začátku?

J: Ty jsi říkal, že jste šli za tím kurátorem, pak tě umístili sem... a bylo to z důvodu...

ŠIMON: No, ty hádky doma... a hlavně to kouření.

J: Jo. Jaký to vlastně bylo, když jste šli za tím kurátorem?

ŠIMON: no moc dobrej pocit jsem z toho neměl. Báł jsem se, tak jsem řek teda, že jo. A jsem tady

J: jak jsi tady byl dlouho?

ŠIMON: tady jsem byl na Lublaňský 2 měsíce no a pak jsem prostě věděl, že se domu nevrátím, počítal jsem s tím od samýho začátku, tak jsem řek panu Magrlovi, jestli by mi tady ve škole nenašli nákou školu, tu mi teda našli, na tom Jarově, a jsem na tý Vratislavce,

J: A jak dlouho jsi teď na Vratislavce?

ŠIMON: Teď by to měl bejt měsíc...

J: takže celkem je to nějaký 3 měsíce...

ŠIMON: jo.

J: Co je tady dobrýho?

ŠIMON: Ty vychovatelé jsou tady lepší, hodní, je s nima sranda, vaří tu dobře taky, až na ty programy, ty některý. Třeba to ráno vstávání v 6, když jsem byl tady ještě, no až na ty rozcvičky ranní. Jinak mi tady nic nevadilo, jenom ta rozcvička.

J: no a jak ti šlo zvládat ten režim?

ŠIMON: jako v pohodě, zezačátku jsem byl takovej unavenej, pak jsem si na to zvykl, jak to bylo každej den, tak jsem si zvyk.

J: a na Vratislavce je to jiný?

ŠIMON: tam máme jenom skupinu a hodnocení.

J: a kdybys to mohl porovnat, tady a tam?

ŠIMON: tak asi Vratislavka je lepší.

J: jo. Máš nějaký plány do budoucna?

ŠIMON: no, chci se vyučit... udělat si svářečák, řidičák, to je všechno. Jako nějakou firmu si rozjet potom

J: a ty tu budeš do 18?

ŠIMON: ne, já si totiž chci nechat prodloužit ústavku, abych se mohl vyučit.

J: abys mohl chodit do školy. A to bylo tvý vlastní rozhodnutí?

ŠIMON: Jo.

J: teď bychom se teda přesunuli ke vztahům... Cítíš se líp ve společnosti lidí, nebo sám?

ŠIMON: spíš ve společnosti.

J: Jaký to je tady v ústavu?

ŠIMON: dobrý, normální.

J: je tady dobrá parta?

ŠIMON: byla. Dřív tady byli kluci, když já jsem přišel, tak byli v pohodě, a teď když je tady ta komunita, některý kluci jsou ještě z mé komunity tak ty jsou některý v pohodě, ale ty co jsou nový tak si dovolujou, jsou drzí a tak

J: Jde tady být sám?

ŠIMON: Jde.

J: Teď tu mám oblast přátelství. Co tě napadne, když se řekne kamarád?

ŠIMON: kamarád jakože, když mám kamaráda, aspoň toho jednoho mít kamaráda, kterej mě vždycky podrží a nepodrazí mě. A když mu třeba zavolám ve dvě ráno a řeknu: „*Já jsem měl autonehodu, přijed' pro mě, tak on řekne jo, přijedu, jsem tam za 5 minut.*“ Tak to je opravdovej kamarád.

J: kolik máš takovejch kamarádů?

ŠIMON: jako mam plno kamarádů, a mám jednoho hlavního, kterej si myslím, že mě podrží a pomůže mi

J: Kde ses s těma kamarádama seznámil?

ŠIMON: tady většinou, a ještě v Budějicích ze školy, ale to jsou kamarádi „*čau, čau*“

J: že to není hluboký přátelství?

ŠIMON: hm hmmm.

J: řekni mi víc o tom tvým nejlepším kamarádovi.

ŠIMON: v pohodě, řekneme si všechno, nikomu to neříkáme, a to je všechno

J: jak dlouho se znáte? ŠIMON: no, skoro dva měsíce

J: a poznali jste se tady?

ŠIMON: ehm jo

J: co spolu nejraději děláte?

ŠIMON: nic (haha), né chodíme ven, a tak.

J: a když jdete ven?

ŠIMON: jdem si zakopat, někam jdeme, projdeme se

J: Jakej si myslíš, že ty jsi kamarád?

ŠIMON: to já nedokážu říct.

J: a kdyby ses na to zkusil podívat očima toho svýho nejlepšího kámoše, tak to na tobě může mít rád?

ŠIMON: to nevim. To vám neřeknu takhle. To nevim, to nepoznám.

J: a co nějaký vlastnosti, který máš?

ŠIMON: hmm nevím.

J: Napadá tě, jestli je něco, co by na tobě mohl chtít změnit?

ŠIMON: nevím, to nemůžu říct stoprocentně.

J: a je něco, co ty oceňuješ na něm?

ŠIMON: no, to nevím. Třeba jako umí dobře házenou.

J: No, třeba když si představím, že mám kamarádku, tak na ní oceňuju, že má třeba skvělejší smysl pro humor, že jí můžu důvěřovat.

ŠIMON: jo, to on má taky, taky mu můžu důvěřovat.

J: zklamal tě někdy nějaký kamarád?

ŠIMON: jo, jednou na základce. Protože na mě napráskal tu Viagru

J: Jaký to pro tebe bylo?

ŠIMON: blbý. On mě viděl, a dělali jsme to spolu, tu Viagru jsme spolu objednávali a napráskal to na mě a sved to celý na mě. Takže jsem to celý odnes já.

J: co ty jsi na to řekl?

ŠIMON: nic. Já jsem řekl, že tam byl on se mnou, ředitel nic na to neřekl, tak jsem ho poslal do prdele, a dal mi trojku z chování

J: A tím to přátelství skončilo?

ŠIMON: ne.. jsem mu rozbil hubu a šel jsem. Ale když jsem odcházel z devítky, tak dobrý, ale ani na rozlučák jsem nešel, protože on tam byl.

J: Stalo se ti někdy, že ses ty chtěl s někým bavit a ten člověk s tebou ne?

ŠIMON: to ne... se všema se většinou bavím.

J: máš v současné době nějaký vztah?

ŠIMON: ne

J: a chtěl bys mít?

ŠIMON: ani ne

J: měl jsi dřív nějaký vztahy?

ŠIMON: jo, takový normální.

J: spíš vážný, nebo ne?

ŠIMON: s tou jednou holkou jsem byl 4 měsíce, a pak jsem se na to vybod.

J: proč ses na to vybodl?

ŠIMON: mě to nebavilo...

J: jak dlouho to je od posledního vztahu?

ŠIMON: rok

J: a když jsi měl partnerku, tak co u ní bylo důležitý?

ŠIMON: to nevím

J: víš, třeba podle čeho by pro tebe ta holka byla dobrá? Třeba nějaký vlastnosti

ŠIMON: nevím...

J: třeba jestli záleží na vzhledu?

ŠIMON: jo... vzhled, postava

J: a na tom, jaká je?

ŠIMON: no, to taky.

J: Jsou třeba nějaký vlastnosti, který se ti u holek líbí?

ŠIMON: já je radši jmenovat nebudu.

J: Dobře, nemusíš. Jaký to má výhody být ve vztahu?

ŠIMON: asi žádný J: žádný výhody?

ŠIMON: tak jedna by tam byla

J: A to je?

ŠIMON: sex

J: a nevýhody když je člověk ve vztahu?

ŠIMON: musí to furt poslouchat. To je asi všechno

J: a když jsi měl holku, jakej jsi byl partner?

ŠIMON: já nevím, když mi třeba zvolala, tak jsem řekl, já nemůžu, a třeba jsem byl s kámošema venku

J: ty jsi dal přednost kámošům a tý holce se to nelíbilo?

ŠIMON: ta to nevěděla...

J: jsi chtěl být s kámošema...

ŠIMON: jsem je dlouho neviděl... to byli kámoši ještě ze základky

J: a proč jsi jí nemohl říct, že jsi s kámošema?

ŠIMON: já jsem jí nechtěl poslouchat.

J: jasně. Myslíš, že je na tobě něco, co by ta partnerka mohla chtít změnit?

ŠIMON: to nevim...

J: třeba nějaký vlastnosti, který považuješ za negativní?

ŠIMON: nevim

J: Je nějaká osoba, která hodně ovlivnila tvůj život?

ŠIMON: nevim... babička ovlivnila... pro mě chtěla to nejlepší, ale já jsem to zkazil...

J: když říkáš, že pro tebe chtěla to nejlepší, tak jak se chovala, co dělala?

ŠIMON: snažila se, furt mi s něčím pomáhala, já jsem na to kašlal

J: a co tvoje ségra?

ŠIMON: jo, v pohodě, ta se učila dobře, byla chytrá...

J: jak brala to tvoje chování?

ŠIMON: no my jsme chodili spolu do třídy... a já jsem seděl vzadu, ale učitelka mě hodila dopředu, tam jsem dělal největší bordel. A ségra seděla přímo za mnou takže když jsem něco dělal učitelkám nebo jsem se jim smál, tak sem tam házel tužky a učitelka si toho nevšimla, tak se celá třída smála, tak se ségra taky smála.

J: a vy jste dvojčata?

ŠIMON: ne, já jsem starší

J: chodili jste teda do stejné třídy. Jaký to bylo chodit se ségrou do třídy?

ŠIMON: takový zvláštní

J: jak na to reagovali spolužáci?

ŠIMON: nijak...

J: jaký to bylo pro tebe?

ŠIMON: jedno mi to bylo. Ale jedna výhoda to byla! Radila mi vždycky při testech. Když jsem třeba z diktátu měl dostat 5 a dostal jsem 2 nebo 3.

J: Ona ti vlastně pomáhala.

ŠIMON: jo...

J: Takže ona se učila dobře a ty jsi byl průšvihář?

ŠIMON: jako já jsem se taky učil hodně dobře... já jsem měl třeba dvojky, trojky, ale v té osmé třídě jsem řekl babičce, že chci jít na učeňák, tak pak jsem na to začal kašlat. Babička mi řekla, že kdybych nebyl debil, tak bych nešel na 3 roky a šel bych na 4 roky někam. Ale já jsem chtěl na ty 3 roky, a kdyby mi to nestačilo, tak bych si udělal nastavbu

J: a babička teda chtěla, abys šel na jinou školu, než na učňák?

ŠIMON: no, já jsem jí říkal, že by mě bavil zámečnický, nebo něco s autama. Tak jsem jí řekl, že půjdu na řemeslo, že by mě to bavilo. Ona řekla „jo, vyber si školu, která tě bude bavit.“

J: takže ti dala prostor, aby sis vybral sám

ŠIMON: a ona říkala, že ty 4 jsi nemusel mít, mohl jsi mít 2, 3 a mohl jsi stejně na učňák

J: jo. Takže jsi na ten učňák šel, a jak jsi tam dlouho?

ŠIMON: tam jsem furt, jako v Budějicích tam jsem byl půl roku, pak jsem byl tady dva měsíce, a teď jsem tady v Praze. A v Budějicích jsem byl nejlepší učeň.

J: no a jaký to bylo, když jsi musel odejít?

ŠIMON: no, blbý, mně se moc z té školy z Budějic odcházet nechtělo.

J: a jaká je tahle škola?

ŠIMON: dobrá...

J: a taky seš nejlepší?

ŠIMON: tentokrát ne.. ale můžu být

J: Kdo jsou pro tebe v tuhle chvíli nejdůležitější lidi?

ŠIMON: teď? Jako tady nebo doma?

J: jak to vnímáš... jak chceš

ŠIMON: babička, máma, ségra strejda...

J: a s mamkou jsi v kontaktu?

ŠIMON: jo

J: a s babičkou taky?

ŠIMON: Jojo

J: a kdybys to mohl porovnat, víc s mamkou nebo s babičkou?

ŠIMON: spíš víc s babičkou

J: pro koho si myslíš, že jsi důležitější ty?

ŠIMON: nevim, to netuším...

J: komu na tobě nejvíc záleží?

ŠIMON: to nevim

J: a co myslíš, klidně si tipni, co tě napadne.

ŠIMON: to nevím, asi jako.

J: a co babičce třeba?

ŠIMON: nevím, asi jo

J: je teď nějaká osoba, která ovlivňuje tvůj život teď?

ŠIMON: ne...

J: co je pro tebe nejdůležitější?

ŠIMON: zdraví

J: proč to tak je?

ŠIMON: zdraví je nejdůležitější. Zdraví si za peníze přece nekoupím.

J: a kromě toho zdraví, ještě je něco hodně důležitýho? Třeba rodina...

ŠIMON: jo, rodina, kamarádi, zaměstnání

J: a když je pro tebe důležitá rodina, tak když teď jsi tady, tak jaký to je?

ŠIMON: je to zvláštní, že tam nejsem a jsem tady.

J: Teď bych se chtěla ptát na to, co si myslíš ty o sobě, jaký máš vlastnosti a tak. Jak bys sám sebe popsal?

ŠIMON: to nevím.. krátký vlasy, to nevím, já nevím jak se popsat.

J: Můžeš klidně mluvit o svém vzhledu, nebo o tom jakej seš.

ŠIMON: průserář. Jsem byl teda, teď průsery moc nedělám, skoro vůbec

J: takže jsi byl průserář a kdo jsi teď?

ŠIMON: teď nic. Ty průsery nedělám

J: no a který jsou tvý vlastnosti? Jakej seš?

ŠIMON: takovej normální, slušnej. (odmlka) To je asi všechno

J: jakej jsi ve škole?

ŠIMON: normální, slušnej, tichej

J: Jak přistupuješ k učení?

ŠIMON: jo, tak se naučím co je třeba.

J: Jakej jsi mezi lidma?

ŠIMON: taky normální, slušnej

J: co si mám představit, že znamená, že jsi normální? Jak se třeba chováš?

ŠIMON: chovám se společensky slušně

J: slušně, to znamená...

ŠIMON: jako když jsem s kamarádama, tak se chovám jinak. Ale třeba ve škole, u pani učitelky nebo takhle, to dělám: „jo, v pořádku, všechno, ano“, nebo když jsem tady tak říkám „jo, všechno v pořádku“, nebo když mluvím s vychovatelem, tak taky, ale když jsem s klukama, to je jiná karta. A když jsem u pana vychovatele, tak to je taky jiná karta.

J: a jaké jsi, když jsi s kamarádama?

ŠIMON: takovej jako upovídanej, vyke - jako roz...ukecanej, srandista, to je všechno.

J: jaké jsi, když jsi s vychovatelem?

ŠIMON: normální, slušnej.

J: měla jsem pocit, že když jsi s kámošema, tak jsi...

ŠIMON: jinej. Co jsme na tý Vratislavce, tak jsem se víc rozjel než tady, že tady jsem byl hodnej a když jsem nastoupil na tu Vratislavku, jak tam znám některý ty kluky, tak jsem to rozkecal, takže dělám trochu randu si z toho děláme.

J: co třeba děláte?

ŠIMON: to radši říkat nebudu, je to nevhodný

J: kdybys měl říct 5 výrazů, který tě nějak charakterizují?

ŠIMON: to nevím, žádný nemam, žádný nevím spíš nějaký budu mít ale netuším

J: třeba kdybych měla říct 5, tak bych řekla, že jsem studentka, je mi 23...

ŠIMON: Jsem student, je mi 17 let, koníčky už nemám, ale dělal jsem dřív modeláře a fotbal. To je asi všechno

J: je pro tebe důležitěj tvůj vzhled?

ŠIMON: hmmm tak jako jo no.

J: co třeba?

ŠIMON: třeba vlasy. Babička pořád říkala, ať si je ostříhám, ale já jsem říkal že „ne ne ne ne“.

J: no a ty jsi vlastně říkal, že u partnerky je pro tebe vzhled důležitěj, a u tebe teda taky, že ti záleží třeba na tom, jak vypadáš?

ŠIMON: myslím, že jo

J: a děláš pro to něco?

ŠIMON: dřív jsem cvičil, ale pak jsem se na to vybod.

J: a je pro tebe nějak důležitý hezky vypadat, když jdeš mezi lidí?

ŠIMON: jo, to jo

J: jaký jsou tvý silný stránky?

ŠIMON: asi žádný.

J: žádný? V čem jsi dobřej?

ŠIMON: v tom oboru, zámečník.

J: napadá tě ještě něco? To nemusí být, že jsi v tom úžasnej, ale třeba co máš rád...

ŠIMON: třeba chodím na ryby. To je asi všechno

J: a máš na to tady prostor?

ŠIMON: jo, ale pruty tady nemam... naposledy jsem byl rybařit 7 měsíců zpátky.

J: A jsou nějaký věci, který jsou tvý slabý stránky?

ŠIMON: vytírání. (haha)

J: Nejde ti to? ŠIMON: jo, nebaví mě to. Nebo nějaký úklidy, to ne...

J: to tam vlastně musíte na Vratislavce dělat, že jo

ŠIMON: jo... každj pátek

J: každj pátek je nějakej generální úklid... jaký to pro tebe je?

ŠIMON: normální. Vytřu to, zametu, utřu prach.

J: tam i vaříš pro ostatní vid', jak ti to jde?

ŠIMON: moc ne, když vařit neumim. Ale pan vychovatel mi s tím pomůže.. nebo kluci mi pomůžou, třeba nádobí umejt, já mu pak taky druhej den pomůžu třeba umejt nádobí. Že my si takhle navzájem pomáháme

J: To je fajn, ne?

ŠIMON: jako parta jsme dobrá teďkon...

J: a napadá tě ještě něco, co bys na sobě chtěl změnit?

ŠIMON: já bych na sobě neměnil nic. Jsem spokojenej.

J: jak jsi spokojenej se svým životem (1 nejmíň, – 10 nejvíc)

ŠIMON: asi 8

J: A představuješ si, jaký to bude, až odsud vyjdeš?

ŠIMON: takový zvláštní....

J: Moc jsme nemluvili o emocích... jak to máš? Naštveš se snadno?

ŠIMON: to ne, jsem klidnej, ale když mi někdo řekne třeba „čuráku“ tak já kouknu co, a jdu. To nemá cenu to řešit.

J: takže jsi klidnej. A když se dostaneš do nějakýho sporu s někým?

ŠIMON: prostě strčím do něj a cuknu.

J: takže jsi spíš nekonfliktní...

ŠIMON: ale dřív jsem se hodně pral, a to bylo v 5. Třídě.... když jsem nastoupil na druhý stupeň, to bylo nějaký zvláštní se mnou.

J: Jaký to bylo?

ŠIMON: no začal jsem dělat ještě větší průsery, nepral jsem se, dělal jsem jako hasicí přístroje, rozbíjel umyvadla, vyndával dveře ze záchodu, záchody jsem ucpával...

J: a napadá tě proč jsi to dělal?

ŠIMON: jako jo, jsem se nudil. Sme si dělali srandu... hlavně když přišel pan školník. On to šel opravit a my sme se mu smáli.

J: Takže to, co jsi dělal, jsi bral jako zábavu? A myslíš, že v tom byl ještě nějaký další důvod?

ŠIMON: ne, sranda.

J: a ty jsi říkal, že jsi tu věc s tou Viagrou dělal s tím kámošem, a to tak bylo vždycky, že vás bylo víc?

ŠIMON: někdy víc, někdy sám. A když nás bylo víc, tak nám nic už nedali, protože jsme už končili devítku, tak jsme tam dělali nehorázněj bordel, třeba na těch záchodech, tak nám nic školník neřekl. To jsem mu vždycky řekl „drž hubu“ a šli jsme. Jsme se k němu prostě chovali nevhodně. A třeba mě vyhrožovala učitelka, že mi dá třídní důtku a já jsem řekl: „Zase jenom mně jo?“ ona: „Dám ti jí“, a já: „No nedáte“ a šel jsem. Takže mi jí taky nedala.

J: a jak na to koukáš teď?

ŠIMON: nijak, jako když si vzpomenu na základku, tak na ní mam dobrý vzpomínky. Až na moji třídní učitelku, to je hrozná kráva. Tu jsem poslal taky několikrát do háje. Třeba my jsme měli češtinu, doplňovali jsme čárky a já jsem řekl „čára“, a ona po mně hned chtěla žákovskou knížku. Tak jsem jí řekl, že jí nic nedám, že neporušuju školní řád, a za to mi teda dala dvojku z chování. Ona mi řekla, že zavolá sociálku, tak já jsem jí řekl, ať si třeba zavolá prezidentovi a takhle jsem to na ní rozjížděl, pak další přestávku se tam stal nějaký úraz, pani učitelka říká „Tady jsou všude ostrý předměty.“ Tak jsme se domluvili s kámošem, že odneseme všechny ostrý předměty ze třídy, tak jsme vystěhovali polovinu třídy. Pak přišla pani učitelka a řekla: „čí to byl zase plán, to byl určitě Šimonův plán!“ tak já jsem řekl, „Ale vy ste říkala pani učitelko všechny vostrý předměty ze třídy pryč“.

J: a jak na tohle reagovala třeba babička?

ŠIMON: byla našťvaná.

J: a když byla naštvaná, tak jak to vypadalo?

ŠIMON: pohádali jsme se.

J: a jak jste to vyřešili?

ŠIMON: druhý den zase to bylo dobrý, babička mi řekla, ať zase ve škole nic neudělám a já jsem to udělal.

J: a když se to opakovalo, tak jaký to bylo pro tu babičku?

ŠIMON: nevím, taková naštvaná byla, unavená taky.. nespala z toho.

J: a jak na to reagovala mamka?

ŠIMON: nijak. Ta mi říkala, že jsem blbej. A třeba učitelka mi říkala, když jsme podávali přihlášku, já měl totiž jednu 3 z chování a dvě 2, ona mi říkala: „*Ty se nikam nedostaneš, ty jsi debil.*“ A já jsem jí řekl: „*Ty krávo, já jsem se už dávno dostal.*“ Takhle jsem jí třeba setřel, docela brutálně, taky jsem za to dostal dvojku z chování. A nebo já jsem přišel pozdě, třeba v 9 do školy, a ona mi řekla: „*Ty máš průser Šimone, ty chodíš pozdě.*“ Druhý den šla učitelka pozdě, bylo to asi v deset hodin, přišla, tak já jsem šel pro pana ředitele, řekl jsem mu, že přišla pozdě. Takže jsem ji to jakoby vrátil.

J: Jak na to reagovali ostatní spolužáci?

ŠIMON: nic, podpořili mě. Protože oni věděli, že ta třídní učitelka je hrozná kráva. Tak mně říkali „*Jo dělej Šimone dělej, něco udělej*“ takže jsem ještě víc tam toho dělal.

J: takže oni se tím taky bavili? A ty jsi vyprávěl, že tě zklamal ten kamarád, když řekl, že to u toho nebyl...

ŠIMON: no, on řekl, že u toho byl, ale nic nenamačkal.

J: a jinak se tě spolužáci zastali?

ŠIMON: Ale jednou mě ta třída celá potopila... to bylo s těma záchodama. A ještě s tím umyvadlem ve třídě. Že jsem to udělal jedinej já, že já jedinej tam hážu s věcma.

J: jaký to pro tebe bylo?

ŠIMON: já jsem řekl, že nic tady nedělám, ségra se za mě postavila, takže jsem nic nedostal.

J: a jaký to pro tebe bylo, když se za tebe postavila ségra?

ŠIMON: takový zvláštní... postavila se za mě, řekla, jak to bylo. A když vyjmenovala ty žáky, tak polovina lidí řekla, to je pravda, Šimon by to neměl odnést zase celý sám... takže se to takhle řešilo. A nic jsme nedostali. Jenom vynadáno.

J: ty jsi říkal, že jsi byl s mamkou a s tím tátou do nějakých 5, 6 let... jo? A ty jsi říkal, že se ten táta hodně špatně choval k mámě... a choval se tak i k tobě se ségrou?

ŠIMON: ehm jo.. mlátil nás.. ségra šla o něco dřív k babičce, ale mě mlátil, týral mě, on si našel nějakou krávu, s nějakýma sedmi fakanama, a tak jsem to odnášel...

J: děkuju za upřímnost. Asi se s ním teda setkat nechceš...

ŠIMON: ne....

J: a máma o tom někdy ještě mluvila?

ŠIMON: ne, jenom říkala, že to byl idiot. On totiž nadělal 5 milionů dluhů, ale jako 200 tisíc si vzal na mámu, a máma to teď nedávno splatila...

J: a co teď dělá tvoje mamka?

ŠIMON: mamka se z toho dostala a teď dělá někde... někde dělá, v Budějicích. To nevím

J: jak si představuješ svoji budoucnost?

ŠIMON: abych dopadl dobře. Nechci rodinu, chci bejt sám.

J: chceš bejt sám? Proč ses takhle rozhodl?

ŠIMON: kvůli tomu jak jsem dopadl. Jako nechci děti, jako nějakou ženu třeba jo.... ale děti nechci. Kvůli tomu, no prostě se bojím, že bych se o ně nestaral. A tak.

J: a jaký máš plány, až vyjdeš odsud?

ŠIMON: najdu si byt, spíš barák, to je lepší, v bytu se budu nudit.

J: plánuješ třeba, kde to bude?

ŠIMON: v Budějicích. Buď si postavim, nebo si koupim nějakej barák. A opravim ho.

J: A co plánuješ za práci?

ŠIMON: budu dělat toho svářeče. Někde v zahraničí uvažuju, nebo bych taky šel bydlet do zahraničí, nebo bych zůstal tady.

J: kam bys šel, kdybys šel do zahraničí?

ŠIMON: do Rakouska.

J: z jakýho důvodu bys šel do zahraničí?

ŠIMON: tam je lepší plat.

J: že bys tam už i zůstal?

ŠIMON: bych bydlel někde u hranic. Třeba za Budějickýma hranicema, já jenom říkám třeba, nevím. Určitě tady nebudu dělat za 30 tisíc, když tam je jinej plat. Třeba 120

J: ještě plánuješ další věci?

ŠIMON: auta.

DAVID

J: jak by ses mi představil?

DAVID: Jo, tak jsem David, se jmenuju, je mi 16, za měsíc mi bude 17, jsem z Prahy z ... , a už tam žiju od svého dětství, v Praze jsem se narodil, a co jsem byl v děcáku tak jen do půl roku, do roka, takže nevím jako moc u koho jsem byl takhle, a svoje pravý rodiče ani moc nechci poznat, o to zájem nemám, no a pak si mě vzala mamka domu, a tak teda žiju 16 let, by se dalo říct, že už tam žiju 16 let

DAVID: A co dělám, jako baví mě sporty, já jsem dělal florbal, osm let jsem hrál, to mě drželo no a pak jsem s tím skončil, protože mě to přestalo bavit, začal jsem dělat bojovej sport, MMA se tomu říká, tak to dělám asi půl roku a baví mě to, do toho někdy chodim do fitka, a chodim běhat a takhle, mám přítelkyni, se kterou jsem rok a měsíc, no a mám tři bráchy, teda ještě no a doma ...

J: Na to bych se tě zeptala potom podrobněji,

J: chodíš teď někam do školy?

DAVID: já jsem chodil na automechanika a ukončil jsem to asi po dvou měsících, protože mě to nebavilo, teď jsem se přihlásila na leteckýho mechanika takže..

J: a to znamená, že tam chodíš?

DAVID: máma tam dneska šla dát podací lístek, takže tam nastupuju od září.

J: a teď jsi měl jakou pauzu mezi tím?

DAVID: skoro celej rok, tři čtvrtě roku

J: a ty zájmy jak jsi říkal?

DAVID: sport a přítelkyně

J: jak nejraději trávíš čas?

DAVID: tak buď s přítelkyní, nebo s kámošema, kdy jezdíme na tuning srazy, s autama, jakože děláme bordel, si užíváme, pak ta přítelkyně, do toho ty sporty, posilovna, a tak. No a rodina, někdy jsem s rodičema, jelikož mám rozvedený rodiče, ty se teď rozváděj, tak to střídám

J: Teď přejdeme k osobní historii, už jsi o tom mluvil, ale jestli tě můžu poprosit ještě jednou, říkal jsi, že jsi byl v děcáku...

DAVID: Asi půl roku rok, maximálně rok jsem tam byl.

J: A potom si tě vzala máma...

DAVID: s tátou si mě vzali a my jsme dva adoptovaný v té rodině, já a brácha a pak mám ještě dva bráchy a ty nejsou adoptovaný

J: a to jsou děti rodičů?

DAVID: jojo,

J: a vy jste byli adoptovaný předtím nebo potom?

DAVID: Brácha byl adoptovanej první, tomu je 18, pak jsem byl já a pak jsou teprve tyhle dva kluci

J: a jaký jste měli doma vztahy?

DAVID: no předtím jsme měli úplně jiný vztahy než je to teď - protože dva roky zpátky se máma začala hádat s tátou, a začala ho podezírat, že má nějakou novou přítelkyni, před rokem to skončilo tak, že má novou přítelkyni a tak se nějak pohádali, a já jsem byl jedinej, na koho to nemělo vliv, já jsem to nějak neřešil, já jsem si řekl, že se to stalo a já to dál řešit nebudu, smutnej jsem byl, ale nedával jsem to najevo, prostě jsem si užíval života dál, no a teď posledního tři čtvrtě roku je táta bydlí jinde a máma má na starosti nás 4. No a jelikož jsme se asi před 4 měsíci jsme se začali hádat kvůli blbostem, já jsem ten, kdo chodí pozdě domů, a takovej ten nejvíc .. že jo tam, takže to máma moc nezvládala, a proto jsem se ocitl tady a do toho ještě to auto, nedávám to za vinu nikomu jinému než sobě, protože vim, že jsem udělal blbosti.

J: a o biologický rodině nic nevíš?

DAVID: nic o nich nevím, jakoby možná někdy je budu chtít vidět, ale nějak o to nemám velkej zájem

J: Jak ti to mamka řekla, že jsi adoptovanej?

DAVID: já jsem se to dozvěděl, když mi bylo asi 6 – 7, ale prostě jsem se to dověděl, a já prostě já jsem byl takovej.. jako... měl city ale jako už to uměl zadržovat v sobě a tohle, ale jako samozřejmě když mi to řekla, tak jsem byl takovej jako zklesej, že jsem prostě nevěděl, co to přesně znamená, no a pak když mi to všechno vysvětlili, tak jsem si řekl, že bych se měl třeba špatně tam v té rodině, že by to byli třeba nějaký feťáci, prej mě sebrala sociálka... takže jsem si řekl, že teď mám dobrej život, když něco chci si koupit, tak mi to máma koupí a takhle, takže se mám asi líp a tohle, takže jsem to nebral nějak špatně, prostě, každému se tohle může stát, vzal jsem si to z toho pohledu, že teď jsem doma, kde mě maj rádi, tak jsem to nějak neřešil dál.

J: a ty jsi předtím říkal, že by ses možná s nima chtěl vidět? Přemýšlíš o tom?

DAVID: No jako přemejšlel jsem o tom, kdo jakoby to je zač. Co to je prostě zač. Zač za lidi

J: a tvůj první brácha je taky adoptovanej?

DAVID: jo a ten taky nevěděl o těch rodinách, nebo jakoby já to nevím, jestli mi to neřekl, ale taky myslím, že ještě nevěděl.

J: Jaký to pro tebe bylo, když jste byli oba adoptovaní?

DAVID: No, my jsme byli takový jakože jsme to oba dva nějak nedávali najevo, že jsme se to dozvěděli, jsme si řekli, že s tím už nic neuděláme, a že se máme líp, než že bysme se měli takhle... prostě víme, že jsme od někud jinud, ale mě upřímně to nějak... nevádí prostě nějak, že jsem tam, kde jsem, že to necejtim nějak.

J: Jaký to bylo, když se narodily další děti?

DAVID: no, já jsem byl rád, že mám další bráchy, a pak se narodil ještě ten další, my jsme nečekali, že budeme všichni kluci, že jo, my jsme čekali, že budou třeba dvě holky a nakonec to bylo tak, že jsme čtyři kluci, na jednu mámu, teďka teda v tuhle chvíli, no ale my jsme se jakoby, já je беру jako vlastní bráchy, znám se s nima, úplně od narození, nemám důvod je nějak odsuzovat, i oni mě neodsuzují, oni ví, že jsem adoptovanéj, ale nikdy to nedávaj najevo, prostě jsme bráchové normální.

J: a vzpomínáš si, jak jste jim to řekli?

DAVID: to jsme myslim jim, teda nevím v kolika letech, ale když byli takový, že už věděli, co to znamená, tak jsme se o tom začali bavit nebo tohle, tak pak se to nějak dozvěděli, ale co si pamatuju, tak to na nich taky nebylo nějak poznat... že prostě si řekli, že jsou to bráchové, takže jsme to takhle brali

J: Tak to je prima, že to takhle máte

DAVID: Jo to jo, já vim někde to chodí úplně jinak, že se kvůli tomu začnou odsuzovat, že nejsi jakoby náš a tohle... nevím, nechápu to, proč je to takhle, já jakože každému se to může stát, já to nijak neodsuzuju, taky jsme spolu od narození, teda ten brácha, toho jsem poznal asi ve dvou rocích, jemu je 18, mně je 16, ale to jsme byli malý, to jsme si nic nepamatovali. Jenom jsem viděl fotky starý...

J: A jak hodnotíš tu zkušenost s tím, že jsi adoptovanéj? Jaký to pro tebe je?

DAVID: No, celý... když jsem to řekl poprvé přítelkyni, tak ta říkala jako že ... ta mně jako říkala, že všechno bude dobrý a tak, a já jsem jí říkal, že jsem věděl, že to bude v pohodě, jinak by si mě nebrali ty rodiče, kdyby věděli, že by to nezvládli, takže jsem si řekl, že když vědí, že se o mně dokážou postarat, a maj na to prostředky a finance a všechno, tak říkám jako dobrý, jsem tam, kde jsem a nedávám to nijak najevo, že bych brečel nebo o tom přemýšlel, já to беру tak, že jsem s nima od narození, prostě co jsem se narodil, a že to беру jako za moje pravý rodiče

DAVID: samozřejmě, neříkám to, že když jsme se pohádali, tak jsem to nevytáhl, jako že jsem řekl, že nejsou moje rodiče, že jsem brečel, že nevím, kde mám svoje pravý rodiče, ale vždycky to skončilo tak, že jsem na to zapomněl a bylo to fajn no, jako nebylo to třeba delší než půl hodiny no, nějaký velký zůstatky nemam

J: Děkuju, že to takhle sdílíš, je to zajímavý to slyšet, že třeba v hádce jsi to použil...

DAVID: no jasně, v hádce člověk může použít všechno, když je naštvanej

J: jste teď v kontaktu s rodinou?

DAVID: jsme, jsme, protože s tátou, on tady za mnou byl minulej tejden, teda bylo to špatně, protože se tady potakala máma s tátou, takže to začalo hádkou, to si nějak vyřídili, pak to bylo v pohodě, jinak v kontaktu s tátou jsem, protože máme babičku a dědu v Berouně, a my tam s klukama vždycky jezdíme, a trávíme s nima dva víkendy, takže nás tam táta odveze a je tam s náma, a samozřejmě jsme víc s mámou, máme tady školu a máma nám vaří, takže jsme tři čtvrtě času s mámou a s tátou trávíme víkendy, nebo se sejdeme, řekneme si co se stalo za tu dobu, co jsme se neviděli, co se doma odehrálo za tu dobu, co zase ne, takže takhle... v kontaktu jsme furt, každý den, prostě si jako napíšem, jak se máme

a tohle a já si myslím, že že to je jakoby normální, neříkám, že je to jako předtím, ale jsme v kontaktu, nezapomínáme na sebe a takhle.

J: a s bráchama?

DAVID: jojojo, to máme taky normálně. Máma s tátou se nemusej, ale my s bráchama máme tátu rádi takže tak

J: vzpomeneš si na nějaký špatnej zážitek s rodinou?

DAVID: jo, ale to bylo ..to jsme jeli autem z chalupy, a já jsem začal, já jsem byl vždycky ten, kdo něco vyprovokoval, jsem začal rejt do bráchů, jako jen tak ze srandy, jsme se začali šfouchat a tak tohle, a pak jsme se pohádali všichni a táta zastavil na krajnici a já jsem řekl, že si vystoupim a že tam zůstanu. No a tak jsem vystoupil a jak jsem byl malej, tak jsem tam zůstal a oni odjeli, no samozřejmě né pryč, prostě tam někam, no a tak jsem tam seděl, asi dvacet minut, nebo půl hodiny a byl jsem naštvanej a brečel jsem, že mě tam rodiče nechali a tohle, no a pak pro mě přijeli, tak jsem se tomu pak i smáli a takhle...

J: A kolik ti bylo?

DAVID: osm, devět, ale to fakt bylo myšlený ze srandy takhle, jakože jsme s pohádali, tak jsme se všichni uklidnili, ... ale jakože nějaký špatný zkušenosti, určitě tam něco bylo, nějaký hádky, že jsme se na něčem nepohodli, někdo chtěl něco jinýho, tak z toho vznikla hádka, pak se do toho začaly zapojovat věci třeba z minulýho roku, co se to dalo všechno dohromady, tak se to vyřešilo, ale že třeba ta hádka, co byla potom se do toho zamotala, prostě takhle se řešily ty konflikty, musím říct, že od té doby, co táta odešel tak se moc nehádáme všichni dohromady, třeba se pohádám já s mámou, nebo brácha s mámou, ale jakoby nic na kraji to nebylo, rodiče se snažili k nám chovat úplně normálně...

J: a co hodnotíš jako dobrý na té zkušenosti?

DAVID: že jakoby existuje někdo, kdo je schopnej si takovýhle lidi vzít, když o nich jakoby nic neví, a tohle, takže když jsou takový lidi, který jsou schopný si vzít dva kluky do péče a ještě si dva další udělat, to jako mám obdiv a já jsem se bál, když se rodiče začali hádat, že skončím na ulici nebo takhle, jako to zase né, ale máma to zvládá v pohodě na to, že je učitelka, tak to zvládá fakt v pohodě a potřebovala si ode mě nějak odpočinout, protože jsem byl takovej největší průserář, tak mě dala sem, no když jsem s ní mluvil, tak říkala, že jí tam chybim, jakoby všechno, ale že si potřebovala odpočinout... co že to bylo za otázku?

J: já rovnou navážu tou další, jaký byl důvod, že jsi šel sem?

DAVID: no to bylo kvůli mámě, ona nejdřív jsme tam měli konflikty, že jsme se pošťuchovali a takhle, a já jsem měl soud, že jsem měl jít do pastáku, a táta se proti tomu odvolal a tak jsem skončil tady předběžně, teď si jako myslím, že toho nelituju ani já ani máma, protože víme, že když jsem tady přišel tak jsem teprve viděl, jak dokážu bejt v pohodě a že normálně dokážu mluvit s lidma a podobně, já třeba drogy neberu, já jsem v životě drogu nevezal a třeba tady tři čtvrtě lidí je s drogama, no a já jsem drogy

nebral tohle, ale jí štválo, že jsme se doma hádali, a že jsme si nerozuměli tak mě dala sem, abychom si všechno uvědomili, jak to má bejt, aby mi dala nějaký směr do života

J: a jak dlouho tady seš?

DAVID: jsem tady od dvanáctýho, takže nějakých třináct dní... první tři dny to bylo strašný, psychicky jsem na tom byl špatně, nějak jsem se začal bavit s lidma no a teď jsem na té úrovni, že prostě si řeknu „dobrý, tak tady budu do prázdnin a dobrý“

J: Co je tady dobrý?

DAVID: já jsem sem jel s tím, že se tady budu hádat a prát, no a překvapili mě kluci, že jsou normální, za což jsem rád, že jde vidět, že i lidi, co jsou v pasťáku, tak můžou bejt fakt v pohodě kluci, se kterejma se dá normálně vyjít, fajn jsou i vychovatelé, že ví, co chtěl, abysme dělali dobře, tak nás nějak směřují, program je tady taky dobrej, že se nenudíme a tak

J: Co je tady špatnýho?

DAVID: špatnýho? Asi jako to, že máme všechno zakázaný, jakože třeba že nás třeba nepustí někdy na záchod, to bych ještě chápal, ale třeba úplně zbytečně jsem dostal mínus 4 body, protože jsem měl v posteli fixu, kterou jsem tam ani nedal já. Takže nesmíme mít na pokoji ani fixu, ani propisku, nic, že to je prostě zakázaná věc na pokoji, nemůžeme třeba přes noc chodit pro věci do skříněk, je to prostě takový, že kdybysme nic nemohli, nemůžeme jíst svoje jídlo, jenom v nějakým čase, třeba jídlo, co nám donesou rodiče, tak půl na půl no.

J: jak zvládáš tady ten režim?

DAVID: já už jsem se s tím nějak jakoby, jako jak říkám ty první 3, 4 dny to bylo fakt strašný, to jsem si prostě nemohl zvyknout, ještě jsem byl v pytlí s přítelkyní, ona je taky v pasťáku, že měla problémy ve škole, no a už jsem si na to nějak navykl no, poslední tejdne mi utekl fakt rychle, když to tak vezmu tak vlastně před tejdnem... ne to už je 14 dní? Tak před 2 tejdnama jsem přijel, no už jsem najel na tu vlnu, že to fakt utíká.

J: Jak teď plánuješ budoucnost?

DAVID: noooo, to jsem začal plánovat už druhý den co tady jsem, že jsem se nad tím snažil zamyslet, tady jsem teprve poznal, čeho jsem schopnej, že se umím normálně chovat a takhle, že nemá cenu dělat blbosti, že si musím vážit toho, co je doma, než bejt tady někde zavřenej, že nemá cenu dělat zbytečně blbosti, že mi to za to nestojí.

J: Cejtíš se líp ve společnosti nebo sám?

DAVID: Ve společnosti, určitě ve společnosti

J: Jsi teda společenskej typ?

DAVID: No já jsem spíš takovej ten, jakoby jak mám přítelkyni tak jí třeba vadí, že chodím za jinejma holkama, to asi vadí každý holce že jo, ale já jsem spíš takovej ten co prostě, já mám partu kluků, se

ktorejma se bavim a tēm je kolem dvaceti, ty už pracujou, maj auta a takhle, né na ty patnáctky, šestnáctky, prostě který hulej a všelijaký blbosti prostě, já se bavim s tēma staršíma, co už ví co chtěj a takhle

J: Jaký to pro tebe je, bejt tady a bejt společenskéj typ?

DAVID: no, jako.. je to myslim stejný jako venku. Že prostě se musím poznat s tím davem, s tēma lidma co jsou tady a pak že prostě poznám, že je všechno v pohodě, tak to prostě klope, se normálně bavim se všema, já tady s nikym nemám problém. Protože asi, seznámit se s někym žádnej velkej problém neni, a hlavně když jsou tady takový pohodový kluci, že to prostě není takový, jako že se každěj den tady někdo zavraždí nebo takhle.

J: a jsou tady lidi, který mají problém?

DAVID: taky, taky no... máme tady jednoho kluka, kterej volá večer se svojí mámou a říká jí bůh ví co, že je prostě kráva, že ho sem zavřela, že kvůli ní je tady, a že z něho dělá fet'áka, a nebo takovýchle případy. Někdy každému ujedou nervy takhle, tak prostě vybuchne, ale teď tady jsem od toho, abych se to naučil ovládat.

J: Myslíš, že to půjde se to tady naučit?

DAVID: Myslim, že určitě, že teď už vim, že mě jen tak nic nerozčílí. Já jsem byl takovej jakoby předtím, no ale, když potom, prostě se stane něco většího, že prostě se pohádáme jak s bráchama, tak s mámou, tak ten člověk po půl hodině už na to nemá, tak taky vybuchne, že jo, prostě nebaví, že jo

J: A teď cítíš nějakou změnu, když jsi tady?

DAVID: Cejtím. Jak jakoby cejtím na rodině, jsem se bavil třeba s bráchama přes telefon, tak i na mámě a na sobě to cejtím. Že je vidět, že se prostě umim chovat i normálně, že nemusim ze sebe dělat trotlíka a že prostě můžu bejt normální. Že se dá všechno udělat, když jakoby chce ten člověk.

J: Co tě napadne, když se řekne kamarád?

DAVID: kámoš... to je člověk, kterému se dá věřit, i přes ty špatný situace třeba, já mám pár – asi tři kamarády, se kterýma se znám fakt už asi deset let, a vim, že oni prostě, když se něco stane, tak podržej toho kamaráda, nezklamou ho, taky mám pak takový debily, co naopak samozřejmě, si hrajou na strašný kamarády, a pak se to projeví, že to bylo kvůli němu, ale když se řekne kamarád, tak já si vybavim ty svoje kamarády, co mám prostě držíme při sobě, kdykoliv něco potřebujem, tak si pomůžeme, neděláme si naschvály, prostě si pomáháme, já je mám jako další bráchy prostě, že se na ně můžu spolehnout.

J: Kolik takovejch kamarádů máš?

DAVID: tak jako ono jich je víc no. Jakoby ty co vim fakt, na sto procent, to jsou asi tři čtyři, a hlavně přítelkyni

J: A máš mezi nima jednoho nejlepšího?

DAVID: Mám, to je kámoš, se kterým se neznám teda nejdýl, s tím se znám asi osm let, ale s tím jsme si fakt prošli straně moc, všelijaký drobnosti, všelijaký kraviny jsme dělali tohle, pohádali jsme snad jenom jednou, a to jsme hned druhý den byli v pohodě, prostě, že vim, že mam někoho, když mu prostě napíšu, že jsem se pohádal s mámou, tak mi napíše, ať jdu k němu, tak mi pomůže, dá mi jídlo, všechno. Takže mám takovýhle, no

J: Co spolu nejradší děláte?

DAVID: Jezdíme v autech a děláme bordel. Jezdíme s kámošema... na ty tuning srazy a takhle, bavíme se o autech, připravujeme si auta na osmnáct až nám bude, takže většinou ty auta, a pak prostě vycházky Prahou, že prostě poznáváme nové lidi, kupujeme si nějaký oblečení nebo tak

J: Jakej si myslíš, že jsi ty kamarád?

DAVID: Jak ke komu. Jako když to řeknu takhle, tak jak ke komu. Když se někdo chová ke mně jako k hadru, tak mu to, teda neřikám, že mu to oplatím, ale řeknu mu, že jestli se ke mně chce chovat takhle, tak že se s nim bavit nebudu. Ale těm fakt dobrejm kámošum, kterejm věřim, tak k těm se chovám jako moje druhá rodina, když to řeknu takhle. Že prostě jim pomůžu se všim, když fakt můžu a není to třeba že bych musel někam jet nutně, že klidně kvůli tomu zruším nějakýho kámoše, kterýho znám krátce a jdu za nim, a prostě mu pomůžu, že vim, že on se na mě taky nevykašle.

J: Myslíš si, že jsou na tobě nějaký věci, co by tvoji kámoši chtěli změnit?

DAVID: No, to byla tak první věc, nad kterou jsem začal uvažovat... když jsem se s nima začal bavit, že to bude takovej ten typ, že řekne „*Když nezačneš hulit, tak se s tebou bavit nebudu.*“ A to právě že oni nejsou, oni jsou takový ty, co se zeptaj, jestli třeba chci vodku nebo takhle, a když mu řeknu, že ne, tak řekne že v pohodě, že to prostě chápe. A jako nenuť mě do ničeho prostě, mi napíše, že chce jít ven a já mu napíšu, že jsem se pohádal s přítelkyní, že jsem na tom špatně a že kdyžtak večer, tak on mi napíše, že v pohodě, že se nic neděje, že mě chápe a takhle. Takže tam jakoby takovejhle problém není.

J: A máš třeba nějaký vlastnosti, který by ty kámoši chtěli změnit?

DAVID: No, to že jsem měl auto a oni ne. A záviděli mi, že jsem řídil. No a teďko se z toho vyvrátilo tohle! Ale jakoby že by mi fakt něco záviděli, to asi jediný, že mám třeba - oni nezáviděj, ale třeba mám prostě značkový oblečení a tohle, to je asi tak, já jsem třeba tomu kámošovi dával moje tepláky, že prostě neměl, tak jsem mu řekl „*ná tady máš*“, ale jako že by mi něco záviděli, to ne.. to jakoby si neděláme tohle.

J: Stalo se ti někdy, že by tě kamarád zklamal?

DAVID: Jó, to se mi taky stalo no! Třeba ve škole. Jako že byl třeba nějaký průser, třeba hodili houbu, takovýhle blbost, tak jsem řekl, ať to nikdo nepráskne, že z toho nebudeme mít problém, když se nepřiznáme, a samozřejmě jeden se přihlásil a hned to nabonzoval a takovýhle kamarády taky mám, ale já jsem byli spíš takový ty co nikdo nebral a takhle, já jsem byl takovej ten kamarádskej typ, takže se mnou se bavilo víc lidí, nějaký byli horší, nějaký jsem viděl víckrát, některý míň a takhle.

J: A když jsi byl na základce, tak jaký jsi měl vztahy s lidma?

DAVID: s učitelem špatný a s lidma dobrý (haha). Né jakoby já jsem vycházel i s učitelem, normálně jsem tykal učitelum, protože mi to dovolili, že prostě jsem přišel do školy a tak se jmenoval jeden Táborský tak jsem mu řekl „čau Tábi“, on jako „čau Davide“, prostě jsme si takhle tykali a všechno v pohodě, problém byla ředitelka no, trošku, ta když to slyšela, když jsem zařval na učitele a tohle, tak samozřejmě to hned začala řešit a poznámka „tykal učitelům“ a takhle, ale já jsem měl na základce dobrý vztahy, s učitelem i s klukama... samozřejmě že někdy tam problémy byly že jo, když někomu ruplo v hlavě tak prostě něco, ale nějaký velký problémy asi ne. Jo a prohodil jsem učitele zdí. To bylo jediný, co jsem udělal, já jsem s ním proděravěl zeď. No, protože jsme s kámošema dělali jakoby jsme se pošťuchovali a prostě on do mě strčil, já jsem strčil do něj a tam byl sádrokarton a on prorazil zeď, do druhý třídy

J: Jak se to pak řešilo?

DAVID: Jakoby my jsme to měli zaplatit, ale já jsem z té školy dřív vypadl, byl konec roku, takže jsme to moc neřešili. I ten učitel se tomu pak smál. Ale to prostě nebyl průser, to bylo, že jsme se pošťuchovali.

J: Stalo se ti někdy, že ses s někým chtěl bavit a on s tebou ne?

DAVID: určitě, myslím, že určitě jo, ale to bylo třeba jako ze situace, že jsem byl někde s klukama na privátu nebo takhle, no a pak tam přišel třeba nějaký jakoby kluk, kterýho jsem znal už, ale měl jsem s ním nějaký problémy, tak jsme si řekli, že na sebe nebudeme mluvit, že to radši necháme bejt, aby nic nebylo, ale že bych šel za nějakým pravým kámošem a řekl bych mu „čau já jsem David“ a on mi na to odpověděl „já se s tebou nechci bavit“, tak to se mi nestalo. A doufám, že se mi to ani nestane.

J: Ty máš teď teda dlouhej vztah? Říkal jsi rok...

DAVID: rok a měsíc.

J: Aha... a kolikátý je to vztah?

DAVID: je.... ha ha no jakoby... bere se vztah jako jednodenní? to asi ne co?

J: To asi jak to vnímáš ty...

DAVID: no já si myslím že třeba čtyři holky byly třeba.. ale to jsem byl vždycky dva tři měsíce. Ale fakt teď mám první přítelkyni, se kterou jsem rok a měsíc, a už prostě přemejšlíme rodina, a tohle... už to vypadá víc než něco takovýhleho. I když jsme oba mladý, ona je o půl roku mladší než já, ale prostě už... už prostě jsme spolu rok a ten roční vztah něco znamená, že jo, že si prostě říkáme, jak se budou jmenovat děti a tohle prostě, takovýhle blbosti, že budeme mít milion aut

J: co je pro tebe důležitý, aby tvoje partnerka měla?

DAVID: Srdce. Aby prostě se uměla k tomu klukovi chovat... a když se udělá nějaký průser tak aby se to prostě aby se to nebála říct. Ale jak znám svojí přítelkyni, tak vim, že ona tohle má, a že vždycky, když je nějaký průser, že třeba na ní někdo šahal, nebo takhle, tak mi to hnedka řekne a pak si to pak vyřizuju

sám. Osobně s někým... nesmí mě podvádět, to každému vadí asi ... že by měla mít jenom jednoho kluka, a né třeba nějaký další, támhle nějaký otrapy.

J: a ještě nějaký vlastnosti, který se ti líběj na holkách?

DAVID: Tak jako samozřejmě, že každému záleží trošku na vzhledu, i když se to neříká, takže i na vzhledu, ale jakoby speciální vlastnosti, třeba že by musela bejt bohatá, nebo jestli by musela bejt hezká jako úplně fakt, tak to asi zase ne, ale mám štěstí zrovna tady na tu přítelkyni, protože ta je hezká i bohatá, takže tam zas takovej, to ale jakoby že bych třeba jako řekl „*ty máš hnusný oči, tak s tebou chodit nebudu*“, tak to jako že asi né. Že jakoby spíš šlo o to, jaká byla vevnitř. To bylo jako s touhle, že jsme spolu začli chodit hned druhý den, co jsme se znali, dopadlo to tak, že jsme spolu rok a měsíc.

J: A jaký jsou teda ty vnitřní vlastnosti, který se ti líběj?

DAVID: Musí se chovat normálně, musí vědět o tom, že má prostě jednoho kluka, a že prostě nemá dělat blbosti, na vztah stačí vždycky dva lidi že jo

J: Takže ta důvěra

DAVID: No no no ta důvěra! Že se nesmí prostě lhát... že je lepší říct rovnou pravdu a tohle, sice to bolí, ale tohle prostě si řekne, řekla mi pravdu a prostě to jsou takový dvě hlavní věci.

J: Jaký má podle tebe výhody, když je člověk ve vztahu?

DAVID: Má jakoby komu se svěřit. Jako že prostě přítelkyně je to nejvíc, co člověk může mít a ví, že má osobu, která je pro něj schopná obětovat třeba život, když to řeknu takhle, je schopná mu kdykoliv pomoci, když třeba nemůže, tak pro toho kluka udělá maximum, může vidět, že má oporu, když se třeba něco stane, tak má za kým jít, že tam má zezadu tu oporu, která mu prostě pomáhá, že na prvním místě je rodina, tak ona je na druhým místě.... takže jakoby to je nejvíc, co se dá.

J: Má to nějaký nevýhody, být ve vztahu?

DAVID: jako někdo říká, že jo, já upřímně si myslím, že ne. Já jsem rád za ten vztah, kterej mam, jako neříkám, že když jdu někdy po ulici, že se mi nějaká holka nelíbí, to je jasný, že jo, ale prostě, je lepší mít jeden trvalej vztah než mít každej tejdenn nějakou novou holku, která bude buh ví co dělat. Takže já jsem fakt rád za ten vztah, si myslím, že nic negativního tam není. Někomu třeba vadí, že s ním trávím každej den nebo tak, tak to asi tak jediný, ale to my dva zrovna nejsme, tam to nehrozí.

J: Jakej jsi podle tebe ty partner?

DAVID: No... já jsem takovej, že prostě na kamarády, když se mi něco nelíbí, tak automaticky říkám, ať se uklidní, a když jsem s přítelkyní, tak samozřejmě když se mi nelíbí, že nějaký kluk na ní šahá, tak to neřeším ani s přítelkyní, rovnou jdu za tím klukem a prostě si to s ním jakoby vyříkám... že to není normální, ale jakoby že kdyby udělala něco přítelkyně špatně, tak nejsem takovej ten typ, co by jí říkal, že ať jde do prdele, ať táhle, že mě nechá bejt, ale prostě se to snažim nějak vyřešit, a tak se pohádáme trošku, druhý den jsme zase všechno ok, a je to takový, že jsme prostě, nevím, že jsem prostě takovej, že se snažim ten vztah udržet. Že se nebojí to obětovat. A proto jsem tady taky. Protože jsem chodil pozdě

domů, protože ona mi třeba v jednu v noci napsala, že je jí špatně, a ona bydlela mhdčkem tři čtvrtě hodiny a na kole jsem to měl dvacet minut, tak jsem vždycky nasedl na kolo a jel jsem za ní, i v zimě, když bylo třeba – 20 tak jsem na ní čekal, a tohleto, to do toho vztahu taky jakoby nahrávalo, že ví, že se na mě může spolehnout a takhle....

J: čeho si na tobě ona cení?

DAVID: ona si cení toho, že má cukrovku, a tohle a když o ní nevím třeba půl hodiny tak už se automaticky ptám dalších lidí, jestli něco o ní neví a takhle, a že prostě třeba – to si na mě fakt váží, že když je doma a já vím, že ona jaký má rodiče a vím, že je s rodičema, že mi třeba neodepisuje, a já se o ní bojím a neozve se mi, tak když se neozve za půl hodiny, tak jdu za ní, zazvoním a normálně se zeptám, že mám o ní strach, i když vím, že je doma v pořádku, tak prostě já se o ní bojím

J: takže jsi hodně starostlivej

DAVID: jsem starostlivej a to jí ono jí to dělá dobře, že prostě – mám tokový tušení, že ona, když se jí třeba udělá špatně v noci a jakoby jí převážej do nemocnice, a její rodiče jsou takový, že mi nenapišou a poslední dobou co bylo, bylo že jsem pořád jezdil do nemocnice, že na tom byla fakt špatně, jak má tu cukrovku, tak nevěděla o mně, byla v komatu a takhle, že omdlela a já jsem za ní přijel a třeba dvanáct hodin jsem u ní seděl, ona pořád spala, druhý den jsem se jí zeptal, jestli ví, že jsem tam byl, že jsem u ní seděl dvanáct hodin, a ona že ne, že o tom třeba vůbec nevěděla, a tohleto jí vždycky zdělalo dobře, že má klika, kterej jí v tohle podrží že prostě né když o ní něco neví, že jde za jinou

J: to teda zní, že to je docela...

DAVID: vážný. Je to tenhle vztah, já jsem ho začal brát vážně už asi po druhým měsíci, a ona taky no, tam je jenom jeden problém, že si začala psát s nějakým klukem, že ho miluje, že se znali už dlouho a takhle, tak jsem řekl... já jsem jí prostě že jestli miluje mě, tak ať zůstane se mnou a že jestli miluje jeho, tak já jí držet nebudu, ale řekl jsem jí, že budu zklamanej a tohleto, a zůstala u mě a říká, že si vybrala dobře no.

J: jaký to pro tebe bylo?

DAVID: psychicky jsem byl špatně z toho, to jsem byl víc, než když jsem se dozvěděl, že jsem adoptovanej, já jsem fakt na ní závislej, já jsem měl psychiku.... né že bych se chtěl zabít nebo takhle, ale byl jsem úplně zdeptanej, nic mě nebavilo, furt jsem na ní myslel, furt ta negativní nálada... nic se mi nechtělo dělat a pořád jsem jí psal a přemlouval, ať je se mnou a takhle, nakonec to vedlo k dobrému úspěchu a snad to prostě nějak vydrží.

J: Myslíš si, že by na tobě chtěla nějaký věci změnit?

DAVID: uuuu.... no, jednu dobu jí vadilo to, že jsem si psal s kámoškama, a to vadilo i mně, když si psala s klukama, a tak jsme si řekli oba dva, že toho necháme, že zbytečně žárlíme na sebe, tak to bylo asi to, že jí to vadilo hodně, tak jsme toho radši oba dva nechali, ale že by na mě něco chtěla změnit to nevím... se jí na to zkusím někdy zeptat.

J: je nějaká osoba, která ovlivnila tvůj život?

DAVID: jsou dvě no právě, máma a ta přítelkyně. Protože máma mi dala jakoby jak mám v tom životě prostě pracovat a přítelkyně mi dala to, že když se někdo opravu miluje, tak že to je láska taková jaká je, že to není, že se támhle druhý den vyspím s jinou, že jo

J: Pro koho seš důležitější ty?

DAVID: pro rodinu, pro přítelkyni a pro nějaký ty kámoše. Já když jsem psal kámošovi, že jsem v pasťáku, tak on hned se začal zajímat, proč tam jsem, a že je mu to líto, a že mu chybím a tohle, mě to jakoby potěšilo, že jsem mu napsal, že mi prostě chybí a tohle, ta skupina těch lidí a tohle prostě, takže si myslím, že ta rodina, kámoši, jakoby bratrance a takhle. Bratranec když se o tom dozvěděl, tak mi pořád psal, ať se držím a takhle, že bude všechno dobrý a takhle, to mě potěšilo... babičky, dědy, přítelkyně... asi tak nějak

J: A v tuhle chvíli je někdo, kdo ovlivňuje tvůj život?

DAVID: přítelkyně.

J: a jakým způsobem?

DAVID: no, že trávím čas jakože hodně s ní a že už si plánujeme tu budoucnost, teďka máme „svatební“ cestu do Paříže, v prosinci, na její narozeniny, takže jakože už to nějak vypadá. My jsme takový to, že se prostě pohádáme, tak druhý den se omluvíme a všechno v pohodě. Jsme takový dva blbečci. No a pes ještě! Jsem první den přivedl psa a oni o tom vůbec nevěděli doma, jsem si prostě přinesl psa a nikoho jsem se neptal, jsem si udělal i tetování. Přivedl jsem si prostě jenom psa. Máma, že doma psa nechce, pak že ho viděla a byl strašně roztomilej a všechno, štěňátko malý prostě, a teď je to tak, že ho všichni máme rádi a všichni s ním chodíme ven a děláme blbosti a jakoby... my jsme si ho pořizovali s přítelkyní, pak to vzniklo, že oni si koupili dalšího. Jsem si ho vzal já tohohle.

J: co je pro tebe v životě nejdůležitější?

DAVID: vztah. Abych měl dobrej vztah s rodinou, s přítelkyní a s kamarádama...

J: proč to je pro tebe důležitý?

DAVID: abych věděl, že ... abych měl při sobě pořád někoho, komu se můžu svěřit, a že vim, že když na tom budu špatně, tak mi pomůžou dostat se z toho nejhoršího, že mě třeba ubytuje někde, nebo to, a že prostě bude vědět... jak dál. Vim, že mám krytý záda, když to řeknu takhle. To je dobrý vědět, že každej má někoho, komu se může svěřit, ať je to učitel, nebo je to máma... vychovatel to je jedno. Hlavně je důležitý někoho mít no

J: a máš to teď v současné době?

DAVID: no tak jakoby v současné době to je hodně ta přítelkyně, i když ne fyzicky, tak psychicky mi pomáhá, že si napíšem, dopis nebo takhle.... do toho jsou ty kámoši, že si s nima někdy volám a takhle, tak mi říkaj, že to přežiju a takhle, zase spolu budem chodit ven a takhle, no a do toho ta rodina no, že

zavolám domu, tak si nějak povídáme, že třeba od bráchy jsem nikdy neslyšel, že by mi řekl „ahoj“, vždycky řekl „čus“, teď mi řekl „ahoj“, že mu chybim a to mě taky potěšilo... takže je dobrý mít někoho na koho se můžu obrátit, kdykoliv

J: Jak bys sám sebe popsal?

DAVID: starostlivej, někdy takovej drzej, jakoby sportovní kluk, kterej má cíl nějakou prostě co chce udělat do života, ale vždycky tam má nějakou překážku, která mu to prostě překazí, jako tohleto, ale si myslím že lidi, co mě znaj, říkali, že nebudu mít nějakou velkej ... že pro mě nebude těžký sehnat práci a takhle, že si budu umět v životě poradit...

J: jaký vlastnosti jsou pro tebe nejdůležitější, u tebe?

DAVID: u mě? Umět něco dokázat.... to je asi to nejdůležitější, čím se jako řídím... to je nejdůležitější, umět něco dokázat, ať je to chování, ať je to nějaká manuální činnost, třeba ... něco ve firmě, nebo prostě takhle, nebo s přítelkyní, nebo s rodinou, jsem se dřív choval takhle a teď jsem se začal chovat úplně jinak. Pro mě je důležitý předvést to, co nejlíp to jde prostě.

J: je pro tebe důležitěj vzhled?

DAVID: jak kdy. Jak kdy no. Neříkám, že mi jde o vzhled, hlavně mi jde o to, jaká bude vevnitř... ale zase když to bude někdo jakoby ... pfffff.... (smích), za koho bych se „měl stydět“, což jakoby moc lidí není, (smích), ale jakoby tak hraje tam jakoby vzhled roli i no. Ale zase né tak velkou, aby to převažovalo. Ale jako určitě tam hraje.

J: a tvůj? Jak ty vypadáš?

DAVID: já vypadám strašně. (smích) né já to mam třeba s tím, jak se oblíknu, tady takhle vypadám fakt jako největší bezdřák, prostě když jsem venku a mám na sobě značkový věci a takhle, mám v kapse třeba Iphone a takhle, že prostě vypadám úplně jinak teďka, a venku

J: rozumim.

DAVID: (smích) já jsem se o tom bavil s přítelkyní, že když se koukne kolem sebe, tak vidí miliony hezčích kluků, a tohle ne, a ona mi na to odpověděla hlášku, že „*kolem má desetitisíce princů, ale že je vždycky jenom jeden král*“ tak já říkám „*tak dobrý, v pohodě*“

J: to tě muselo potěšit...

DAVID: jo, to mě potěšilo! Ona mi to psala i do dopisů a tak, .. já jsem si kvůli ní nechal udělat tetování, že jsme dva, dva na všechno, dva na lásku, na život... od Karla Čapka jakoby citát, to bylo takový překvapení, to jsem jí ukázal, tak nejdřív „*co to je*“, pak když jsem jí to přečetl, tak věděla, tak jsem jí udělal radost... nějak tak no

J: jaký jsou tvoje silný stránky?

DAVID: moje? Ehm.... jakoby ve vztahu?

J: jakýkoliv.

DAVID: že jsem silnej (smích), že ... třeba že pracuju jako securiták, lidi ze mě mají respekt, nebo třeba mít silnou vůli, vydržet v něčem, třeba když je těžší období s přítelkyní, v tom vydržet a vědět, že to dopadne dobře, vědět, a nebo aspoň doufat, a někdy se to povede, někdy to holt nepovede....

J: a máš nějaký slabý stránky?

DAVID: pfff... že já když se, že jsem teď už ne, ale dřív, tak jsem věřil každému, kdo uměl česky. Takovej ten typ, že jako „já tě podržím“, a druhý den „dobrý no, čau“, ale jakoby... slabou stránku... nějakou fakt velkou jako nemam... JO! Mam! Taková slabá stránka, že ... (odmlka) nebo nemam? Já jsem to zapomněl.

J: kdybys měl říct od jedné do deseti, jak jsi spokojenej se svým životem?

DAVID: sedm. Sedm a půl, jakoby mám se dobře, v rodině mám „co chci“

J: Jak by sis přál, aby to bylo v budoucnu?

DAVID: abych s tou přítelkyní vydržel co nejdýl, abysme si prostě rozuměli. Abych měl rodinu, na kterou se budu moct obrátit, abych dosáhl, čeho chci, třeba nějaký práce, která mě bude bavit, žít a všechno.... a mít rodinu jako.. potom, svojí vlastní rodinu, jakože rodinu a vychovat nějaký děti, který nedopadnou jako já, ale budu vědět, že jim mam dát jinej směr, než to... že začnou v 16 jako já řídit auto

J: Jak dlouho tady budeš?

DAVID: já jsem sem přijel před 14 dněma, tak jsem slyšel, že tady budu 3 měsíce, pak měsíc, že tady budu buh ví jak dlouho, no a včera jsem se konečně dozvěděl, jak by to se mnou mohlo vypadat a prostě, takže příští tejden pujdu na dovolenku, pak se vrátím a jestli to bude v pohodě, tak mě převezou na Klíčov a prostě abych se na prázdniny dostal domu. Kdyby to bylo všechno v pohodě... nebudu tady už asi nějak extra dlouho. Ale myslím, že do těch prázdnin, na ty prázdniny bych se chtěl dostat domu

J: a pak škola?

DAVID: ta škola, to bude větší problém pro mě, jako když jsem, já jsem toho automechanika zvládal, ale mě tam nebavilo všelijaký učení a takhle, sice jako zvládnout leteckýho mechanika, nevím, co se mi stalo, že jsem to řekl, že to chci dělat, jestli jsem byl nějak unavený nebo co (smích), sem tam no, už jsme se tam skamarádili s klukama a tohle, v pohodě. ...

J: Tak dobře.

DAVID: To už je všechno?

J: Tak jestli chceš ještě něco říct, třeba k tomu ústavu....

DAVID: ale jakoby už jsem se dozvěděl, jak to tu chodí, co mě čeká a nečeká, takže jakoby mě šlo o to, abych se co nejdříve začlenil, aby mi to ubíhalo rychle, říkám, ten tejden, co jsem jakoby teďko, ten další tejden utekl rychle, byla za mnou přítelkyně, já jsem teď přišel o samostatnou vycházku, protože, jak jsem říkal, tak mi našli pod postelí fixu, která nebyla ani moje, tu tam dal ten, co tam byl přede mnou, tak to mě našťvalo, ale říkal jsem si, tak co s tím, už tím nic nezachráním, tak jsem se na to nějak vykašlal. To

asi nemá cenu už. To řešit. Pak mě naštvalo, že jsem měl jet na vodu, teďka byli na vodě, jsem byl ve výběru, a tam byli dva dny, jak jsem byl nováček, tak jsem byl hnedka ve výběru, což mě překvapilo, ale pak jsem se dozvěděl, že mě měli vyslychat a pak jsem se dozvěděl, že to přesunuli, takže kvůli tomu jsem nejel, to jsem byl naštvanej, že mě mohli v klidu vzít...

J: Hm hmmm.

DAVID: to mě naštvalo, ale na pokoji mam super partu, si povídáme, takže v pohodě, si myslim, že tady žádněj velkej problém tady s nikym nemam. Jako jsou tady lidi, který bych zadupal do země, ale né až tak, že by mě štváli... Teď mi dali, že jsem ten důvěrník, takovej ten nejhlavnější v tý skupině, po dvou tejdnech

J: Jojo, hmm

DAVID: nevim, chci se dostat co nejdřív domu. To musí nějak klapnout. Jsem přemejšlel první den, že uteču, ale pak jsem si řekl, že to bude dobrý, že to přežiju.

J: Dobře, tak jo. Moc děkuju za rozhovor.

MATOUŠ

J: Jak by ses mi představil?

MATOUŠ: Já jsem Matouš, a...

J: Kolik ti je let?

MATOUŠ: je mi 17 let...

J: a chodiš někam do školy?

MATOUŠ: přerušil jsem... kuchař číšník.

J: Z jakýho důvodu jsi přerušoval?

MATOUŠ: nevím... učitelé si zasedli.. takže tak no

J: jaký jsou tvoje zájmy, co tě baví?

MATOUŠ: fotbal, zvířata. To je všechno asi

J: zvířata?

MATOUŠ: psi, hadi, pavouci...

J: že je chováš?

MATOUŠ: no, měl jsem.

J: Jak nejradyji trávíš čas?

MATOUŠ: s kamarádama... si někde sedneme, nebo s přítelkyní...

J: A co děláte, když jste s kamarádama? Nebo s přítelkyní.

MATOUŠ: někde si sedneme, dáme pivko, si pokecáme. Když jsem s přítelkyní, tak se vždycky jdeme někam projít. Takže tak

J: A ty pocházíš z Prahy?

MATOUŠ: Ne, já jsem z Mladý Boleslavi.

J: a teď jsi tady jak dlouho?

MATOUŠ: za dva dny 18 dní, dvacet dní...

J: a ty jsi chodil do školy tam?

MATOUŠ: jo, tam.

J: Takže jsi byl v Boleslavi a teď jsi tady.

MATOUŠ: Jo.

J: Můžeš mi povprávět o svém dosavadním životě? Kde jsi žil a s kým?

MATOUŠ: To jsem vlastně žil v rodině, kde jsem je oslovoval „*mami, tati*“, no a sourozenci tam byli nějaký

J: kolik ti bylo?

MATOUŠ: jako když si mě vzali z dětskýho domova? Sedm let.

J: do sedmi let jsi byl v dětským domově?

MATOUŠ: Jo, V Trutnově jsem byl, ještě v nějakých, to už si nepamatuju.

J: bylo jich víc?

MATOUŠ: asi tři, já jsem z každýho utekl (smích)

J: Ty jsi utekl? A vzpomínáš si na to?

MATOUŠ: Ani ne.

J: vzpomínáš si, proč jsi utíkal?

MATOUŠ: ne... jsem asi měl rád tu pravou mámu, a chtěl jsem furt za ní. Asi.

J: a ty jsi teda znal svojí biologickou rodinu?

MATOUŠ: no, to jsem znal.

J: a jak ses dostal do dětskýho domova?

MATOUŠ: no, sociálka mě vlastně sebrala... jelikož já pocházím z devíti dětí, a nestarala se o mě... takže zakročila sociálka

J: pamatuješ si, kdy to bylo?

MATOUŠ: jediný co mi máma říkala, že to bylo asi ve 4 – 5 měsících

J: takže jsi byl ještě hodně malej... potom jsi byl nějakých 6 – 7 let v dětských domovech. Pamatuješ si, jaký to pro tebe bylo?

MATOUŠ: Nijak strašný... pamatuju si, že v jednom sem měl vlastně i sourozence, dvě ségry, to je asi tak nějak všechno.

J: Jenom mě napadá, že když jsi z nich utekl, tak že to asi nebylo moc dobrý...

MATOUŠ: to asi né no.

J: a seš teda v kontaktu se svojí biologickou rodinou?

MATOUŠ: nejsem, a ani nechci...

J: a ten váš kontakt skončil tím, že tě odebrali? Potom jste se už neviděli?

MATOUŠ: jednou v první třídě na základce za mnou přijela.

J: a jaký to bylo?

MATOUŠ: nijaký, sem utekl.

J: Jo?

MATOUŠ: no já vždycky když jsem jí viděl, tak jsem utekl.

J: takže jste se nesetkali, ty jsi utekl?

MATOUŠ: jo no.

J: a teď jsi mluvil o mámě, a o biologickým tátovi něco víš?

MATOUŠ: pravej táta to vim, že mě nechtěl, že mě chtěl dát k adopci, a máma, že prej mě měla ráda, ta mě nechtěla dát, nevím jak to tam bylo.

J: ty jsi říkal, že bys s nima nechtěl být v kontaktu.

MATOUŠ: hmhhh, to by dopadlo špatně. To vim

J: proč by to dopadlo špatně?

MATOUŠ: to nevím, za to co udělali, vůbec nebojovali o mě, nic.

J: a se sourozencema by ses chtěl vidět nebo ne?

MATOUŠ: Ani ne... mě to neláká. Mně prostě ta rodina nic neříká, a kdybych je potkal, tak prostě je nepoznám

J: a teď jsi u další rodiny od sedmi let, jaký to bylo?

MATOUŠ: ze začátku takový zvláštní, pak jsem si zvyknul.

J: a u koho teda jsi?

MATOUŠ: u mámy.

J: i s tátou?

MATOUŠ: jojo.

J: a byl jsi jako jediný dítě?

MATOUŠ: ne, tam jsem měl taky dva sourozence, ségru a bráchu, ty jsou, jakože jejich vlastní no a jsou starší.

J: Jaký jste spolu měli vztahy?

MATOUŠ: jo, dobrý

J: a s rodičema?

MATOUŠ: taky dobrý

J: a vlastně, bavili jste se někdy o tom, že jsi adoptovanej (pěstounská péče)?

MATOUŠ: jo, to já jsem věděl.... já jsem to věděl hnedka...

J: jaký to bylo tenkrát, když tě adoptovali?

MATOUŠ: zajímavý no... zase jsem se podíval na jinej život.

J: jakej byl ten jinej život?

MATOUŠ: lepší, jsem potkal jiný lidi, jiný prostředí....

J: a jak to brali sourozenci?

MATOUŠ: tak nějak v pohodě....

J: měli jste nějaký konflikty?

MATOUŠ: s bráchou, jsme se porvali a jinak nic

J: a se ségrou?

MATOUŠ: to jsme se jenom pohádali a za pět minut bylo všechno v pořádku

J: jste teď v kontaktu?

MATOUŠ: jo, jsem... normálně přes telefon, dopisy

J: jak jsi dlouho v adoptivní rodině?

MATOUŠ: deset let.

J: co na tom bylo dobrý?

MATOUŠ: nevím.

J: kdybys to měl zhodnotit, co bylo...

MATOUŠ: nejlepší? Asi ten čas s nima strávenej.... že jsem si konečně připadal jako v rodině.

J: co jste třeba dělali, že sis tak připadal?

MATOUŠ: nevím, prostě jevíli zájem o mě, starali se to, kde jsem, co dělám a tak

J: Když by ses na těch deset let s nima podíval, bylo tam něco špatnýho?

MATOUŠ: ani ne...

J: jak to celkově hodnotíš?

MATOUŠ: normálně...

J: víš, abych si to uměla představit, jaký to pro tebe je?

MATOUŠ: no prostě normální... rodina, už je mam prostě v srdci a nevím... udělal jsem blbosti a teď za ně pykám

J: Teď mluvíš o tom, proč jsi šel sem?

MATOUŠ: no jako jo...

J: a co se teda stalo?

MATOUŠ: nějaký ty krádeže tam byly občas... a vlastně prodej trávy, občas pervitin a to bylo všechno

J: ty jsi to jenom prodával?

MATOUŠ: no, jenom prodával.

J: jak ses k tomu dostal?

MATOUŠ: přes známýho.

J: a jak ses k tomu dostal?

MATOUŠ: protože jsem měl zezačátku dluhy, ty jsem splatil, a pak na mě kamarád hodil další dluh, a ten se zvětšoval, já jsem o něm nevěděl, pak ten dotyčný za mnou přišel, chytl mě pod krkem a řekl, ať mu to dám, tak jsem to nějak tak udělal no a sem tady

J: takže to bylo kvůli penězům?

MATOUŠ: jo.

J: a jak to bylo dlouho, co jsi tohle dělal?

MATOUŠ: rok. Rok a půl asi

J: a měl jsi v rodině kvůli tomu problémy?

MATOUŠ: ani ne, rodiče to ani nevěděli, že to dělám. Jako máma věděla, že občas si dám trávu, to věděla, jako o pervitinu nic, že prodávám taky nic...

J: jak jsi tady teda dlouho, dvacet dní? Jaký to tady je pro tebe?

MATOUŠ: zatím pohoda.

J: jakej byl začátek?

MATOUŠ: tak normální no, jsem všechno okoukával, co a jak...

J: co je tady špatnýho?

MATOUŠ: asi nic... mně to tady nijak extra nevádí.

J: Jak zvládáš ten režim?

MATOUŠ: jo, to se dá

J: jaký jsou tady vztahy s lidma?

MATOUŠ: dobrý

J: co plánuješ, až odsud odejdeš?

MATOUŠ: nevím.

J: ještě o tom nepřemýšlíš....

MATOUŠ: no.

J: cítíš se líp ve společnosti lidí, nebo sám?

MATOUŠ: asi sám.

J: proč to tak máš?

MATOUŠ: nevim, asi z toho dětskýho domova, sem tam byl taky furt sám, tak jsem se už asi naučil

J: a jaký to pro tebe je teď tady v ústavu?

MATOUŠ: normální...

J: jde někdy bejt sám?

MATOUŠ: jo, to se dá.

J: co třeba se tady dá dělat?

MATOUŠ: fotbal, posilovna a všechno

J: A na pokojích jste po třech? Jaký to je?

MATOUŠ: dobrý

J: co tě napadne, když se řekne kamarád?

MATOUŠ: pivo. Protože s kamarádem jsme vždycky zašli.

J: kolik máš tak kamarádů?

MATOUŠ: no, to dost. Padesát, možná víc

J: jak jste se většinou seznámili?

MATOUŠ: no to jsme se tak nějak seznámili vždycky na diskotékách nebo tak, ze školy nějaký... takže pohoda

J: co teda nejradší děláte?

MATOUŠ: různý sporty, fotbal, občas si zajedeme na kola, občas si jdeme sednout a pokecat, pohoda

J: máš nějakýho nejlepšího kamaráda?

MATOUŠ: jo, to mam

J: mohl bys o něm něco říct?

MATOUŠ: no, radši ne... spíš měl jsem, on potom na mě hodil ten dluh, takže.... podvedl mě vlastně takhle.

J: to byl ten nejlepší kámoš? A jaký to bylo?

MATOUŠ: divný. Druhej den jsem si ho našel a zmlátil.

J: jo, že sis to s ním šel vyřídit.... a jak dlouho jste se znali?

MATOUŠ: čtyři roky. Ale vod tý doby jsme se neviděli nic, prostě skončil.

J: skončilo to. A proč si myslíš, že to udělal?

MATOUŠ: nevim.

J: jakej si myslíš, že ty jsi kamarád?

MATOUŠ: nevim, jsem klidnej. Když vidim, že někde někdo mlátí třeba kámoše, tak do toho jdu taky, prostě nevim, normální.

J: co myslíš, že na tobě mají tvoji kamarádi rádi?

MATOUŠ: nevim, to už je jejich věc. Do hlavy jim nevidim.

J: co si třeba představuješ, že mají rádi, když jsou s tebou?

MATOUŠ: nevim, na tuhle otázku ani neznám odpověď....

J: víš, na někom si třeba cením, že je vtipnej...

MATOUŠ: nevim, ta já si myslim, že třeba já a ty kamarádi jsme stejný, stejný zájmy, stejný vtipy

J: že si rozumíte ve stejných věcech

J: myslíš, že máš nějaký vlastnosti, který by na tobě chtěli změnit?

MATOUŠ: myslim, že jo. Jsem docela výbušnej

J: Výbušnej? Můžeš o tom říct víc?

MATOUŠ: třeba teď jak jsem byl na střední, tak ředitel měl nějaký kecý, tak jsem taky vybuchl...

J: jak to vypadá, když vybuchneš?

MATOUŠ: normálně, začnu rvát a radši jdu pryč.

J: Zklamal tě někdy nějaký kamarád?

MATOUŠ: jo

J: to byl ten nejlepší...

J: a stalo se ti, že by ses s někým chtěl kamarádit a on s tebou ne?

MATOUŠ: to ani ne.

J: říkal jsi, že máš v současný době přítelkyni...

MATOUŠ: tři a půl roku.

J: kolikátej to je vztah?

MATOUŠ: čtvrtěj

J: co je pro tebe důležitý, aby ta holka měla?

MATOUŠ: nevim, aby se měla dobře prostě.

J: jsou nějaký vlastnosti, který na ní máš rád?

MATOUŠ: ona je úžasná celá, takže asi... na ní není co změnit, prostě dokáže všechno... když jsem smutnej, dokáže mě rozveselit, jsem za ní rád no...

J: zkus mi popsat, co znamená, že je úžasná.

MATOUŠ: je to člověk, na kterým mi záleží, ona má to samý, oba dva se doplňujeme, prostě se k sobě hodíme

J: Jaký to jde, když jsi teď tady?

MATOUŠ: dobrý.

J: zvládáte to?

MATOUŠ: jo, tak ona bydlí tady v Praze, takže to dáváme

J: a ona bydlela vždycky v Praze?

MATOUŠ: no, ona bydlela chvíli kousek ode mě, pak se přestěhovali sem.

J: Takže jste měli takovej vztah na dálku?

MATOUŠ: no, více méně. Ale já jsem tady byl skoro každý úterý a pátek, takže jsme se často vídali

J: Jaký to bylo?

MATOUŠ: dobrý

J: a jak to šlo v té době, kdy jsi prodával tu trávu? Ovlivňovalo to nějak ten tvůj vztah?

MATOUŠ: ne, to ona asi ani nevěděla... když se mě jednou ptala na trávu, tak jsem jí řekl, že prodávám, ona si myslela, že si dělám srandu, tak jsem jí v tom nechal. A jestli na to přijde, tak řeknu, že jsem jí to říkal.

J: jak reagovala na to, když jsi šel sem?

MATOUŠ: byla smutná, ale byla ráda na druhou stranu, že budu kousek od ní.

J: a teď jste v kontaktu?

MATOUŠ: občas telefon a dopisy...

J: jaký má podle tebe výhody, když je člověk ve vztahu?

MATOUŠ: to nevim, prostě se necejtí bejt osamocenej, asi.. je to takový jiný

J: v čem je to jiný?

MATOUŠ: že asi víte, že na vás někdo někde čeká

J: jaký to má nevýhody, když je člověk ve vztahu?

MATOUŠ: nemůže bejt nikde jinde, s kamarádama třeba, pak ho holka podezřívá a tak

J: takže má nějakej závazek. Má to ještě nějaký nevýhody?

MATOUŠ: ne.

J: jakej si myslíš, že seš ty partner pro ní?

MATOUŠ: Tak když je se mnou, tak asi dobrej

J: co má na tobě ráda?

MATOUŠ: no nevím, asi všechno, nevím vůbec.... ona ví, že jsem tak trochu blázen, že mám rád adrenalin, tak prostě asi to.

J: máš rád adrenalin?

MATOUŠ: tak naposled jsem si půjčil od bráchy auto, vzal jsem přítelkyni a jeli jsme se projet (smích), takže takovej adrenalin trochu

J: a ona má ráda, že jsi takovejhle –

MATOUŠ: že jsem akční, že nevydržím sedět na místě

J: myslíš si, že je něco, co by na tobě chtěla změnit?

MATOUŠ: to asi jo, ale neřekne to... neřekne to nahlas asi

J: a ty bys na ní něco chtěl změnit?

MATOUŠ: ne

J: ještě bych si chtěla zeptat, abych to měla jasnější. Proč jsi přesně šel do ústavu?

MATOUŠ: no to mě vlastně chytili policajti. Vlastně pak jsem šel na celu předběžného zadržení, a druhý den už jsem byl tady

J: a tví rodiče se to dozvěděli potom?

MATOUŠ: no, vod policajtů

J: a co na to řekli?

MATOUŠ: no, nic, já jsem mámě říkal, že sem stejně jednoho dne půjdu, abych se zkusil jako napravit

J: a co na to řekla ona?

MATOUŠ: že to záleží na mně. Tak jsem tady no, snad to pomůže

J: a jak na to reagoval táta?

MATOUŠ: normálně, taky mi furt volá, takže pohoda...

J: kdo nejvíc ovlivnil tvůj život?

MATOUŠ: přítelkyně.

J: jakým způsobem?

MATOUŠ: nevím, že jsem jí potkal asi, to byla náhoda...

J: a čím ovlivnila tvůj život?

MATOUŠ: nevím, to je člověk, na kterém mi záleží, vím, že když něco udělám, tak ona si to taky uvědomí, že jsem to udělal, podrží mě. A tak asi no

J: kdo jsou pro tebe nejdůležitější osoby?

MATOUŠ: tak to je asi máma s tátou, pak je přítelkyně, a brácha, ségra

J: máma s tátou jsou nejdůležitější?

MATOUŠ: jo, to asi jo

J: a víš proč?

MATOUŠ: no, už asi jenom proto, že si mě vzali z toho dětského domova, to něco znamená

J: pro koho seš důležitý ty?

MATOUŠ: to nevím – to neví nikdo, nebo možná ví, asi pro přítelkyni, to určitě, ale jestli pro mámu s tátou... to asi taky, jinak vážně nevím

J: já rozumím tomu, že i třeba nevíš, ale klidně řekni to, co tě napadne, mě zajímá, co si myslíš ty.

J: kdo nejvíc ovlivňuje teď tvuj život?

MATOUŠ: přítelkyně, drží mě nad vodou, když mi zavolá, tak okamžitě jiná nálada, bláznivé nápady, furt si něco vymejší, minule, když jsem byl u ní, tak plánovala, že pujdeme na skok padákem, blázen

J: a co jsi na to řekl?

MATOUŠ: nic (smích)

J: co je pro tebe ve tvém životě nejdůležitější?

MATOUŠ: rodina.

J: a z jakýho důvodu?

MATOUŠ: nevím, protože vim, kolik je lidí na světě, co nemaj rodiče. Že jsem byl jeden z nich. Tak asi tak

J: ty sám bys chtěl mít rodinu?

MATOUŠ: už plánujem.

J: co jste už naplánovali?

MATOUŠ: jména! (smích)

J: je ještě něco, co je pro tebe důležitý?

MATOUŠ: přátelé, vobčas.

J: jak máš v současné době tyhle věci naplněný?

MATOUŠ: přítelkyni tu mám úplně nejvíce naplněnou, přátelé, o kterých jsem si myslel, že jsou přátelé, tak mě vlastně jeden zklamal, tak už nevím, co si o nich mám myslet.

J: a co ti ostatní přátelé?

MATOUŠ: to nevím

J: Jak by ses ty sám popsal?

MATOUŠ: tak nějak normálně asi...

J: jaký máš vlastnosti?

MATOUŠ: ani sám nevím, já sám nevím, jakej jsem. Než jsem potkal přítelkyni, tak jsem si dělal, co jsem chtěl, a od té doby, co jsem s ní, jsem se změnil trochu, prostě už myslím na ní, na rodinu nějak... to je něco jinýho no

J: takže ses změnil s ní, s tím vztahem a tak... mám z toho pocit, že je to lepší, než to bylo?

MATOUŠ: Jo (smích)

J: a kdybys měl říct 5 výrazů, co tě charakterizují?

MATOUŠ: adrenalin, haha, nevím, jinak nevím, jsem blázen občas

J: co ti pod tím mám představit, že jsi občas blázen?

MATOUŠ: že si třeba půjčím motorku, co ani nepatří na silnici, pak jedu, pak zastavím u policajťů a zase jedu, takovýhle

J: která tvoje vlastnost je pro tebe nejdůležitější?

MATOUŠ: to nevím ...

J: když třeba o sobě popřemejšíš, jakějma věcma jsi prošel, jak jsi mluvil o tom, že ses změnil, tak, co třeba pro tebe bylo důležitý?

MATOUŠ: nevím, tak dřív jsem byl jinej, když za mnou přišla holka, že chce tohle a tohle, tak jsem jí radši řekl, ať si to sežene sama, zatímco když teď přijde přítelkyně, udělám pro ní první poslední

J: jakěj máš názor na svůj vzhled?

MATOUŠ: hroznej, to půjde všechno předělat. Vlasy, náušnice jiný... zhubnout a nevím.

J: plánuješ nějaký změny ohledně svého vzhledu. A je pro tebe vzhled důležitý u tebe?

MATOUŠ: hmm nee ne

J: a u jinejch lidí?

MATOUŠ: to si myslím, že jo, mně to je tak nějak jedno vlastně

J: a co u tvojí přítelkyně?

MATOUŠ: tam bych nic neměnil

J: jaký jsou tvý slabý stránky?

MATOUŠ: asi ta výbušnost. To jako že těžko kontroluju občas...

J: jak se ti to stává často, že vybuchneš?

MATOUŠ: jednou za měsíc, dvakrát

J: jsou ještě nějaký věci, co bys na sobě chtěl změnit?

MATOUŠ: nevim, to musí třeba přítelkyně říct, co jí na mě vadí nebo...

J: a tobě na sobě něco vadí?

MATOUŠ: ani snad ne

J: A co máš na sobě rád?

MATOUŠ: mně je to tak nějak jedno, mně na sobě nezáleží, spíš na přítelkyni

J: říkáš, že ti na sobě moc nezáleží

MATOUŠ: moc ne

J: komu na tobě záleží?

MATOUŠ: přítelkyni, rodině asi

J: jsou nějaký silný stránky, který máš?

MATOUŠ: romantika asi.

J: v čem jsi dobeřej?

MATOUŠ: ve vaření...

J: baví tě to. A budeš v tom pokračovat?

MATOUŠ: asi ne.

J: nebudeš? Když tě to baví, tak v tom nechceš pokračovat?

MATOUŠ: tak jako baví mě vaření, ale zase mě nebaví, když někdo rozkazuje další, uvař tohle, uvař tamto.

J: a ty jsi říkal, že jsi studoval tenhle obor, kdy to bylo?

MATOUŠ: končil jsem to tenhle rok, měsíc dva zpátky

J: Jak jsi teď spokojenej se svým životem? 1 nejmíň, 10 nejvíc

MATOUŠ: 5

J: a jak myslíš, že to bude pokračovat?

MATOUŠ: nevím, to neví nikdo že jo... za tu dobu co tady člověk je se věci změní...

J: Změnily se nějaký věci, za tu dobu, co tady seš?

MATOUŠ: jako přítelkyně říkala, že má nějakou novinu, ale nechce mi to říct

J: a máš nějakou fantazii, co to je?

MATOUŠ: mimino, nic jinýho mě nenapadlo

J: jaký by to bylo, kdyby to bylo mimino?

MATOUŠ: dobrý, já by sem chtěl rodinu... ale, kdo ví

J: a jak si myslíš, že to bude, až odejdeš?

MATOUŠ: jiný. Prostě člověk se tady za tu dobu změní a venku v tom bude pokračovat, když bude chtít

J: a jak myslíš, že tu budeš dlouho?

MATOUŠ: co já vim, tak do února, skoro 10 měsíců

J: jaká to je představa?

MATOUŠ: normální... sem s tím smířenej

J: a ty chodíš někam do školy?

MATOUŠ: no jako škola je tady

J: a potom, až bys odešel, tak kolik by ti bylo let?

MATOUŠ: no dva měsíce na to by mi bylo 18

J: plánuješ, co budeš dělat?

MATOUŠ: asi práce... uvidíme no, s tou přítelkyní jestli teda bude dítě nebo ne

J: a kdyby bylo?

MATOUŠ: tak asi stálý zaměstnání někde, já jsem se ptal kamaráda, od kterýho jsem si půjčil to auto, tak on pracuje ve škodovce, tak asi tam, že by potřebovali lakýrníka, takže asi jo

J: a to je teda nějaký kámoš

MATOUŠ: to je kámoš ze základky, když jsem chodil do pátý třídy, tak vycházel, pak jsme se nějakou dobu neviděli, pak jsme se potkali, a nějak jsme se na sebe dívali a říkám si „to je on“, tak to bylo a od té doby jsme zase kámoši

J: on je teď tvůj nejlepší kamarád?

MATOUŠ: tomu teď věřím nejvíc, takže něco jako rodina no

J: tak jo, napadlo tě něco o tom, o čem jsme mluvili?

MATOUŠ: asi ne.

J: tak jo, moc děkuju za rozhovor.

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta

M. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Evidenční list žadatelů o nahlédnutí do listinné podoby práce

Jsem si vědom/a, že závěrečná práce je autorským dílem a že informace získané nahlédnutím do zveřejněné závěrečné práce nemohou být použity k výdělečným účelům, ani nemohou být vydávány za studijní, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost jiné osoby než autora.

Byl/a jsem seznámen/a se skutečností, že si mohu pořizovat výpisy, opisy nebo rozmnoženiny závěrečné práce, jsem však povinen/povinna s nimi nakládat jako s autorským dílem a zachovávat pravidla uvedená v předchozím odstavci tohoto prohlášení.

Poř. č.	Datum	Jméno a příjmení	Adresa trvalého bydliště	Podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				